

Част от KBC group

ГРУПА ДЗИ

**Консолидиран годишен доклад за дейността,
доклад на независимия одитор и
консолидиран финансов отчет**

31 декември 2009 г.

Съдържание

Обща информация	i
Консолидиран доклад за дейността	ii
Доклад на независимия одитор	1
Група ДЗИ - Консолидиран Отчет за доходите	3
Група ДЗИ - Консолидиран Отчет за всеобхватния доход	4
Група ДЗИ - Консолидиран Отчет за промените в собствения капитал	5
Група ДЗИ - Консолидиран Отчет за финансовото състояние	6
Група ДЗИ - Консолидиран Отчет за паричните потоци	7
Пояснителни бележки	
1. Корпоративна информация	9
2.1. База за изготвяне	9
2.2. Промени в счетоводната политика и оповестявания	10
2.3. Публикувани стандарти, които все още не са влезли в сила	16
2.4. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения	18
2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики	22
3. Информация по сегменти	42
4. Нетни премии	47
5. Приходи от такси и комисионни	47
6. Приходи от инвестиции	47
7. Реализирани печалби/ (загуби)	48
8. Печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност	48
9. Други приходи от дейността	48
10. Разходи за изплатени претенции	49
11. Обезценка на застрахователни вземания	49
12. Административни разходи	50
13. Други оперативни разходи за дейността	50
14. Разходи за възнаграждения на персонала	51
15. Приход от данък върху доходите	51
16. Платени дивиденди	52
17. Отсрочен данък върху доходите, отнасящ се за елементите на другия всеобхватен доход	52
18. Компоненти на другия всеобхватен доход	53
19. Нетекущи активи, държани за продажба	53
20. Нематериални активи	54
21. Материални активи	55
22. Инвестиционни имоти	55
23. Деривативни финансови инструменти	56
24. Финансови инструменти, освен деривативните, парични средства и парични еквиваленти и справедлива стойност на финансовите активи	58
25. Активи по презастрахователни операции	63
26. Данъци	64
27. Вземания по застрахователни операции	65
28. Отсрочени аквизиционни разходи	66
29. Парични средства и парични еквиваленти	66
30. Други активи	67
31. Задължения по застрахователни договори	67
32. Задължения по инвестиционни договори	73
33. Задължения към персонала при пенсиониране	74
34. Задължения към застрахователи, брокери и агенти	74
35. Търговски и други задължения	75
36. Провизии	75
37. Собствен капитал и резерви	76
38. Правила за управление на риска	77
39. Застрахователен и финансов риск	81
40. Условни задължения и неотменими ангажименти	113
41. Оповестяване на свързани лица	114
42. Събития след датата на баланса	115

Ние сме част от KBC group

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА ГРУПАТА ДЗИ

Към 31 декември 2009 година

МАКРОИКОНОМИЧЕСКА И ПАЗАРНА СРЕДА

Българската икономика през 2009 г. също беше повлияна от световната финансова и икономическа криза.

Стойността на brutния вътрешен продукт, произведен през 2009 г., по прогнозни данни възлиза на 66,256 млн. лв. и достигна реален спад от 5 % спрямо предходната година.

През 2009 г., коефициентът на безработица по данни на Националния Статистически Институт (НСИ) се увеличава с 1,2% в сравнение с 2008 г. и достига 6,8%.

Средно годишната инфлация за 2009 г. спрямо 2008 г. по данни на НСИ е 2,8 %. Основният лихвен процент намалява от 5,17 % в началото на годината до 0,55 % в края на 2009 г.

През 2009 г. Комисията за финансов надзор не е издавала нови лицензи за извършване на застрахователна дейност. Общият брой на лицензираните застрахователи със седалище в Р.България се запазва на 37.

ПРАВЕН СТАТУТ

ЗАОД "ДЗИ" (Дружеството, ДЗИ) е правоприемник на създадения през 1946 г., чрез обединяване на всички национални застрахователни дружества и клонове на чуждестранните дружества, осъществяващи застрахователна дейност в България, Държавен застрахователен институт. На 21 август 2002 г. "Държавен застрахователен институт - ДЗИ" ЕАД е приватизиран чрез продажбата на 80 % от капитала на "Контракт-София" ООД.

От 15 май 2003 г. ЗАОД ДЗИ е вписано в регистър на публичните дружества и акциите му се търгуват на Българска фондова борса - София.

През 2007 г. КВС придобива 70% от капитала на ЗАОД ДЗИ чрез покупка на 2,702,000 броя акции от "Контракт-София" ООД. Сделката е финализирана на 3 август 2007 г.

ПРАВЕН СТАТУТ (продължение)

Застрахователно акционерно дружество ДЗИ ("ЗАД ДЗИ", "Дружеството-майка") е търговско дружество по смисъла на Търговския закон, регистрирано е в Република България със седалище и адрес на управление, гр.София, община Средец, бул. "Цар Освободител" №6 и е дружеството-майка в Група ДЗИ. ЗАД "ДЗИ" е публично дружество от 15 май 2003 г.

Към 31 декември 2009 г. КВС Иншурънс НВ, Белгия притежава 3,456,608 акции на ДЗИ или 89.55% от капитала и гласовете в общото събрание на Дружеството. Останалите акции са притежание на акционери юридически лица - 10.41 % и 0.04 % на физически лица.

Група ДЗИ извършва основно застрахователни и презастрахователни операции по животозастраховане и общо застраховане.

ЗАД "ДЗИ", в качеството си на предприятие-майка, изготвя консолидиран счетоводен отчет с този на дъщерните дружества, в които пряко или косвено притежава над 50 % от капитала.

Към 31 декември 2009 г., Дружеството-майка пряко или косвено, чрез дъщерни дружества, притежава над 50% от акциите в следните търговски дружества, включени в консолидирания финансов отчет:

Наименование на дружеството	Предмет на дейност	Дял на Групата към	
		31.12.2008 г.	31.12.2009 г.
Дружество-майка:			
ЗАД ДЗИ	животозастраховане	100%	100%
Консолидирани дружества:			
ДЗИ Общо застраховане АД	общо застраховане	99.29%	100%
Галоуей България ООД (в ликвидация)	търговска дейност	100%	-
ДЗИ Отдых и туризъм ЕООД (в ликвидация)	управление на имоти	100%	-
ДЗИ Инвест АД (в ликвидация)	инвестиционно посредничество	100%	100%
ДЗИ-Здравно осигуряване АД	здравно осигуряване	92%	100%
Медицински център ДЗИ ЕООД	медицинска дейност	92%	100%

Всички вътрешногрупови салда, транзакции, приходи, разходи и печалби и загуби, включително дивиденди, възникващи от вътрешногрупови транзакции, са изцяло елиминирани.

През 2009 г. дружествата Галоуей България ООД и ДЗИ - Отдых и туризъм ЕООД са преустановили дейност.

ПРАВЕН СТАТУТ (продължение)

Към декември 2009 г. Ръководството на Групата е взело решение да преустанови дейността на две дружества в Групата:

- ДЗИ - Инвест АД (в ликвидация), с основна дейност поемане на емисии на ценни книжа за собствена и чужда сметка; в процедура по ликвидация от 4 януари 2010 г.;
- Медицински център ДЗИ ЕООД, с предметът на дейност осъществяване на специализирана извън болнична медицинска помощ, диагностика, лечение, извършване на специализиран медицински транспорт; в процедура по ликвидация от 03 февруари 2010 г.

Всички дружества в Групата ДЗИ са търговски дружества по смисъла на Търговския закон и извършват дейност на територията на Република България.

Дружествата в Групата нямат регистрирани клонове по смисъла на чл.17 от Търговския закон.

ДЕЙНОСТ НА ДРУЖЕСТВАТА В ГРУПАТА

Основната дейност на Група ДЗИ е застрахователни и презастрахователни операции по животозастраховане и по общо застраховане.

Предприятието-майка ЗАД "ДЗИ" и дъщерното дружество "ДЗИ - Общо застраховане" АД са лицензирани през 1998 г. за извършване на застрахователна и презастрахователна дейност.

От 15 май 2003 г. "ДЗИ" АД е вписано в регистър на публичните дружества и акциите му се търгуват на Българска фондова борса - София.

Към 31 декември 2009 г. КВС Иншурънс НВ, Белгия притежава 3,456,608 акции на ДЗИ или 89.55% от капитала и гласовете в общото събрание на Дружеството. Останалите акции са притежание на акционери юридически лица - 10.41 % и 0.04 % на физически лица.

Възнагражденията на членовете на управителните органи и търговските пълномощници през 2009 г. са в размер на 346 хил. лв.

Съгласно Устава на ЗАД "ДЗИ", членовете на управителните органи нямат преференции и ограничения относно придобиването акции на дружеството, както и не притежават такива.

ЗАД "ДЗИ" притежава разрешение от Националния съвет по застраховане № 2 от 13 май 1999 г. за извършване на застрахователна и презастрахователна дейност по всички видове застраховки от раздел I-ви "Животозастраховане", с изключение на "Застраховка за изкупуване на капитал", както и по Застраховка "Злополука" - т. 1 от раздел II-ри на Приложението № 1 към Кодекса за застраховане. През 2006 г. ЗАД "ДЗИ" получи лиценз за задължителна застраховка на работниците за трудова злополука.

Приходите от начислени застрахователни премии в ЗАД "ДЗИ" за 2009 г. са в размер на 34,347 хил. лв., като се наблюдава спад от 16 % спрямо 2008 г. Делът на дългосрочното животозастраховане е 78,7 % от общия премиен приход на ЗАД "ДЗИ" за 2009 г., а на краткосрочното - 21,3 %.

Извършените плащания по животозастраховането са в размер на 24,763 хил. лв., което е с 11,3 % по-малко от предходната година.

Нетните доходи от инвестициите, принадлежащи на дружеството - 17,220 хил. лв. Финансовият резултат от дейността на ЗАД "ДЗИ" за 2009 г. е печалба в размер на 7,297 хил. лв.

ДЕЙНОСТ НА ДРУЖЕСТВАТА В ГРУПАТА (продължение)

“ДЗИ - Общо застраховане” АД е учредено през 1998 г., от който момент извършва дейността по общо застраховане от името на ДЗИ. Дружеството е вписано в търговския регистър на СГС - Фирмено отделение под № 5215 от 1998 г.

“ДЗИ - Общо застраховане” АД притежава разрешение от Националния съвет по застраховане № 3 от 13 май 1998 г. за извършване на застрахователна и презастрахователна дейност по всички видове застраховки от раздел II-ри на Приложението към чл.6, ал.2 към Закона за застраховането (отм.) и допълнителен лиценз по застраховката по раздел II, б.“А”, т. 10 от Приложение № 1 към Кодекса за застраховането “Всяка отговорност за вреди, възникваща при използването на сухопътни моторни превозни средства”, съгл. Решение № 1175-03 от 06.12.2006 г. на Комисията за финансов надзор .

Записаните застрахователни премии през 2009 г. са 201,946 хил. лв. Реализираните премии са 189 540 хил. лв. Изменението на начислените премии спрямо 2008 г. е отрицателно - 0,1 %, а на нетните от презастраховане спечелени премии - 1,7 %.

Изплатени са *застрахователни обезщетения* в размер на 112,857 хил. лв. Нетният размер на възникналите претенции, в т.ч. презастраховане, приходи от регреси и изменение на резерва за предстоящи плащания, възлиза на 132,167 хил. лв. В сравнение с предходната 2008 г. този размер на претенции е по-висок с 2,2 %.

Нетните доходи от инвестициите, в размер на 15,976 хил. лв.

Финансовият резултат от дейността на “ДЗИ - Общо застраховане” АД за 2009 г. е загуба в размер на 25,173 хил. лв.

“ДЗИ - Здравно осигуряване” АД е учредено през 2000 г. с предмет на дейност доброволно здравно осигуряване. През 2003 - 2004 г. дружеството получава лицензия за доброволно здравно осигуряване за следните здравноосигурителни пакети: подобряване на здравето и предпазване от заболяване, извънболнична медицинска помощ, болнична медицинска помощ, комплексна медицинска помощ и медицински транспорт.

В годишния отчет за доходите на Дружеството, реализираните приходи са 2,446 хил. лв. Отчетените разходи са в размер на 2,351 хил. лв.

Финансовият резултат от дейността на “ДЗИ -ЗО” АД за 2009 г. е печалба в размер на 95 хил. лв.

“ДЗИ-Инвест” АД (в ликвидация) е акционерно дружество, получило през 1999 г. разрешение за дейност като инвестиционен посредник от Комисията по ценни книжа и фондовите борси и през 2000 г. е получило разрешение от БНБ за извършване на сделки с чуждестранни платежни средства за плащане в брой и по безкасов начин.

Дружеството има предмет на дейност поемане на емисии ценни книжа за собствена и чужда сметка, сделки с ценни книжа за собствена и чужда сметка, управление на индивидуални портфейли от ценни книжа и/или пари, сделки с чуждестранна валута в наличност и по безкасов път.

ДЕЙНОСТ НА ДРУЖЕСТВАТА В ГРУПАТА (продължение)

В годишния отчет за доходите на Дружеството, приходите от дейността на "ДЗИ-Инвест" АД (в ликвидация) са в размер на 77 хил. лв. Разходите за дейността са в размер на 43 хил. лв. Финансовият резултат за 2009 г. е печалба в размер на 43 хил. лв.

Медицински център ДЗИ ЕООД (в ликвидация) е търговско дружество, регистрирано през 2004 г., с предмет на дейност специализирана извънболнична помощ. Дружеството е специализирано медицинско заведение за извънболнична помощ.

Разходите по дейността са в размер на 59 хил. лв.

Финансовият резултат от дейността на "МЦ ДЗИ" ЕООД за 2009 г. е печалба в размер на 250 хил. лв.

ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ НА ГРУПАТА ДЗИ

Консолидираният финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на инвестиционните имоти и онези финансови инструменти и финансови пасиви, които са оценени по справедлива стойност. Балансовите стойности на признатите активи и пасиви, които представляват хеджирани позиции при хеджиране на справедлива стойност и които при други обстоятелства се отчитат по цена на придобиване, са коригирани, за да отразят промяната на справедливата стойност, която се дължи на хеджирания риск.

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО).

Дъщерните дружества са включени в консолидирания отчет по метода на пълната консолидация. Всички съществени вътрешно-групови салда и вътрешно-групови сделки и произтичащите печалби и загуби са елиминирани в резултат на консолидационните процедури.

- В консолидирания отчет за доходите на Групата, брутните премии по **Общо застраховане** са 196,879 хил. лв. Реализираните премии, нетно от презастраховане и изменението на пренос-премийния резерв са 189,540 хил. лв. Начислените обезщетения и плащания, нетно от презастраховане и изменението на резерва за предстоящи плащания са 132,167 хил. лв. Извършените оперативни разходи за дейността са 54,848 хил.лв. и за административно-стопанските разходи - 27,667 хил. лв. Отписаните вземания за несъбрани премии и регреси са 19,302 хил. лв.
- В консолидирания отчет за доходите на Групата, брутните премии по **Животозастраховане** са 34,347 хил. лв. Реализираните премии, нетно от презастраховане и изменението на пренос-премийния резерв са 34,051 хил. лв. Начислените обезщетения и плащания, нетно от презастраховане и изменението на резерва за предстоящи плащания са 27,493 хил. лв. Извършените оперативни разходи за дейността са 2,672 хил.лв. и за административно-стопанските разходи - 11,838 хил. лв. Отписаните вземания от несъбрани премии и регреси са в размер на 3,396 хил. лв.
- Консолидираният финансов резултат на Групата ДЗИ за 2009 год. е загуба в размер на 17,488 хил. лв.

Общият размер на активите на Групата ДЗИ към 31 декември 2009 г. е 604,379 хил. лв., като се отчита ръст от 1,6 % спрямо предходния отчетен период.

ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ НА ГРУПАТА ДЗИ (продължение)

Инвестициите включващи инвестиционни имоти, депозити във финансови институции, финансови активи държани за търгуване и финансови активи на разположение за продажба са в размер на 489, 876 хил.лв срещу 473, 650 хил.лв. за 2008 г. или на лице е ръст от 3,43% .

Инвестициите заемат 81% от активите на Групата ДЗИ.

Дружеството придобива деривативни финансови инструменти, за да хеджира задълженията, възникващи по застрахователни договори и инвестиционни договори свързани с дялове от фондове, които то продава, както и сключва договори за хеджиране на парични потоци и хеджиране на справедлива стойност.

Дълготрайните активи за дейността са в размер на 18,505 хил. лв. и относителен дял в активите на групата от 3 %.

Вземанията по застрахователни операции са 59,360 хил. лв. или 9,8% относителен дял в активите на групата. Другите активи, показани в консолидирания отчет са: отсрочени аквизиционни разходи 3,202 хил. лв., актив по отсрочен данък 2,751 хил.лв, парични средства 10,640 хил. лв. и дял на презастрахователите 16,583 хил. лв.

Задълженията на Групата ДЗИ към 31.12.2009 г. са в размер на 361,753 хил. лв. В основната част - 91.4 %, това са задължения по застрахователни договори в размер на 330,802 хил. лв. От тях 91,257 хил. лв. са тези по животозастраховането, 238,793 хил. лв. са резервите по общо застраховане и 752 хил. лв. са резервите по здравно осигуряване.

Краткосрочните задължения в размер на 22,988 хил. лв. произлизат от разчетните отношения през последния месец на годината с брокери, агенти, персонала и други търговски задължения.

Нетният размер на активите на дружеството е 242,626 хил. лв. Собственият капитал на Групата ДЗИ се състои от основен капитал в размер на 38,600 хил. лв., преоценъчни, капиталови резерви, неразпределена печалба и запасен фонд - 221,514 хил. лв., както и натрупана загуба в размер на - 17,488 хил. лв.

Съгласно Кодекса за застраховането като основен показател, характеризиращ финансовата стабилност на застрахователите, се определя наличието на собствени средства, покриващи границата на платежоспособност. За 2009 г. показателите на Групата ДЗИ са следните:

➤ Граница на платежоспособност	-	35,666 хил. лв.
➤ Собствени средства	-	227,034 хил. лв.

ЗАД "ДЗИ" разполага със собствени средства многократно повече от необходимите за покриване границата на платежоспособност.

Всички изисквания на Кодекса за застраховането са изпълнени.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Застрахователен риск в животозастраховането

Животозастрахователната дейност, извършвана от Групата е поемане на риска от загуба на живот или телесна цялост от застрахованите лица, които са преки субекти на риска. Такива рискове могат да бъдат свързани със задължение за изплащане при смърт или нетрудоспособност, при събития, свързани със здравето или нарушение на телесната цялост при злополуки. Групата е изложена на несигурност, свързана с честотата и размера на претенциите по договорите. Групата също така е изложена на пазарен риск чрез застрахователните и инвестиционните си дейности. Застрахователния риск се оценява поотделно за всеки застрахователен договор.

Основните рискове в животозастраховането са свързани със смъртност, нетрудоспособност (инвалидност), заболяемост, преживяване, откупи и отпадания, и разходите на Групата. Тези рискове влияят пряко на размера на техническите резерви към датата на баланса.

Към 31.12.2008 г. и 31.12.2009 г. е заделена допълнителна сума към математическия резерв по застраховките "Живот" за покритие на очакваното превишаване на действителните разходи в бъдеще, от която най-голяма част е предвидена за застраховките от стария портфейл. При допълнително превишение на действителните разходи над тези, включени при изчисление на застрахователните премии, Групата следва да начисли допълнителен резерв и съответно да признае текущи разходи в отчета за доходите

Групата управлява застрахователния риск, който поема, чрез ограничения на застрахователните лимити, подобряване на процедурите за сключване на договорите, разработване на нови продукти и методи за ценообразуване, централизирано управление на презастраховането и мониторинг на възникващите искове.

Групата използва методи за оценка и контрол на застрахователните рискове, включващи различни анализи и тестове на чувствителността. Теорията на вероятностите се прилага при ценообразуването на портфейла от застрахователни полици и заделяне на застрахователни резерви. Основният риск е свързан с факта, че честотата и размера на щетите и претенциите може да бъдат по-големи от очакваните стойности.

Застрахователният риск е свързан с отклонението на извършените плащания за щети от очакваната им стойност произтичащо от факта, че честотата и размерът на претенциите е по-голям от прогнозирания. Застрахователните събития са случайни величини, като техният брой и размер е възможно да варира през различните години. Поради характера на всеки застрахователен договор, този риск е случаен и съответно непредвидим.

Презастрахователната стратегия на Групата има за цел постигането на диверсификация на рисковете, за да се осигури балансиран портфейл от сходни рискове, което да намали променливостта на резултата. Ръководството на Групата определя степен на самозадържане, сумите, над която се презастраховат. На презастрахователя се отстъпват премии над самозадържането, за които е поета отговорност чрез сключения застрахователен договор, какъвто е случаят със застраховките "Живот" и "Злополука".

Основен презастраховател на Групата в животозастраховането е Munich Reinsurance Company.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (продължение)

Застрахователен риск в общото застраховане

Дейността на Групата по общо застраховане е свързана с подписването на застрахователни договори, като по този начин тя поема определени рискове.

Застрахователният риск е свързан с евентуалната невъзможност на застрахователя да погаси задължението си в договорения срок. Застрахователният риск се преценява поотделно за всеки застрахователен договор.

Групата управлява застрахователния си риск, чрез прилагането на ограничения на подписваческите си процедури, подходящи методи за оценка на необходимите премии и за оценка на бъдещите задълженията, презастрахователна политика и мониторинг на извършените разходи за основна дейност.

Застрахователният риск е свързан с отклонението на извършените плащания за щети от очакваната им стойност произтичащо от факта, че честотата и размерът на претенциите е по-голям от прогнозирания. Основно влияние върху броя на предявяваните претенции оказва включването на нови покрития към застрахователните договори, а върху размера им очакваната инфлация.

Застрахователните събития са случайни величини, като техният брой и размер е възможно да варира през различните години. Поради характера на всеки застрахователен договор, този риск е случаен и съответно непредвидим.

Отговорността на Групата за всяко застрахователно събитие при Застраховки на отговорности е в рамките на договорения лимит за едно или повече събития, а при всички останали застраховки, в рамките на подписаната застрахователна сума. Групата сключва презастрахователни договори, за да ограничи влиянието на значими единични събития.

Групата презастрахова част от рисковете, които застрахова и така ограничава общия размер на задълженията. Презастрахователната политика включва основно непропорционални презастрахователни договори и ограничен брой факултативи.

Презастрахователните договори са сключени с различни презастрахователи, за да се ограничи ефектът от евентуална загуба в резултат на едно застрахователно събитие.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (продължение)

Застрахователен риск в здравното осигуряване

Застрахователният риск представлява възможност за негативно отклонение от очакваните стойности на задълженията, породена от несигурност в процеса на определянето им.

Основни застрахователни рискове:

- Риск, свързан с премиите - премията, която ще бъде спечелена през следващ период да не е достатъчна за покритие на поетите отговорности, поради проява на икове с по-висок размер и честота.
- Риск, свързан с резервите - отговорността по щети, възникнали в минал период, но непредявени в отчетния, може да се окаже по-висока от оценената.
- Риск, свързан с разходите на дружеството - разчетените разходи за аквизиция, административни разходи и разходи за уреждане на претенции да са по-ниски от реалните поради обем на портфейл по-малък от очаквания.

Рисковете се контролират с подходяща подписваческа политика, определяне на премии, заделяне на адекватни по размер резерви, инвестиране на резерви и собствени средства и политика по уреждане на претенции.

Финансови рискове

При оперативната си дейност, Групата е изложена на финансови рискове, които произтичат от финансовите активи и пасиви на Групата, презастрахователни активи и пасиви и технически резерви. Дружествата са разработили и въвели правила и процедури за управление и контрол на риска с цел да определят, управляват и контролират степента на финансов риск. Правилата и процедурите за управление и контрол на риска се приемат от Управителните съвети и се одобряват от Надзорните Съвети. Главната цел на рисковата политика е да наложи ясно определени параметри за операциите на Групата, така че да ограничи максимално потенциалното негативно влияние на рисковете върху финансовите резултати на Групата.

Като член на Групата КВС, всяко от Дружествата в Групата ДЗИ е в процес на промяна на процедурите си по управление на риска в съответствие със стандартите и изискванията на Групата КВС.

Най-важните компоненти на финансовия риск са лихвеният риск, кредитният риск, ликвидният, валутният и пазарен риск.

Лихвеният риск е свързан с ефектите от изменението на пазарните лихвени равнища върху финансовото състояние на Групата и нейните парични потоци. Справедливата стойност на облигациите с фиксиран купон, включени в инвестиционния портфейл на Групата, може да се промени в резултат на промените в пазарните лихвени проценти. Лихвените доходи от инструментите с плаваща лихва, както и доходността, очаквана от държателите на полици, може да се промени при промяна на пазарните лихвени проценти. Лихвеният риск се наблюдава и управлява чрез подходящ избор между инструменти с фиксирана и плаваща лихва, както и чрез съпоставяне на матуритета на активите и задълженията.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (продължение)

Финансови рискове (продължение)

Кредитният риск е рискът контрагентите на Групата да не могат да изплатят своите задължения, когато те станат дължими. Групата заделя провизии за загуби от обезценка към датата на баланса. Концентрацията на кредитен риск се разпределя между портфейл от инвестиции от финансови активи за търгуване, финансови активи на раположение за продажба, търговските и банковите вземания и в по-малка степен краткосрочни и други инвестиции на Групата. Ограниченията върху експозициите на контрагентите на Групата се определят в съответствие с кредитните политики на Групата КВС.

Ликвидният риск е свързан с несъответствие на матуритетните структури на активите и пасивите. Групата ежедневно изплаща обезщетения по застрахователни полици, както и други задължения, които възникват при обичайната дейност. Дружествата от Групата ежедневно следят и контролират своите потребности от ликвидност чрез управление на входящите и изходящите парични потоци. Безсрочните и краткосрочните депозити във финансови институции се използват за осигуряване на необходимата ликвидност.

Валутният риск е свързан с риска стойността на финансовите активи и пасиви да се промени поради изменение на валутния курс. Групата е изложена на валутен риск при извършване на транзакции, деноминирани в чужда валута. Транзакциите, деноминирани в чужда валута пораждат печалби и загуби от разлики във валутни курсове. Към 31 декември 2009 г., финансовите активи и пасиви на Групата, деноминирани в евро не пораждат валутен риск, тъй като в условията на установения валутен борд в страната, курсът на лева към еврото е фиксиран. Тъй като Групата представя финансовите си отчети в лева, последните могат да бъдат повлияни от движения на валутните курсове между валути различни от еврото и българския лев.

В съответствие с политиките на Група КВС, Групата ДЗИ ограничава валутната си експозиция, като за тази цел през 2009 г. е осъществила няколко сделки с деривативи с оглед ограничаването предимно на експозицията си в щатски долари.

Групата е изложено на различни *пазарни рискове*. Пазарният риск се свързва с вероятността от настъпване на бъдещи промени в преобладаващите пазарни условия, които биха повлияли съществено върху финансовото състояние на Групата. Пазарните рискове възникват по отношение позициите на Групата в лихвени, валутни, капиталови и други финансови инструменти, които са зависими в една или друга степен от промените в общите или специфични пазарни условия, като промяна в лихвените нива, кредитните маржове, курсовете на чуждестранните валути, цените на капиталовите инструменти и други. Пазарният риск е извън контрола на Групата и като цяло не може да бъде диверсифициран. Основен метод за намаляване на пазарния риск и неговите компоненти е събиране и обработване на информация за макроикономическата среда и на тази база - прогнозиране и приспособяване на инвестиционната политика към очакваните промени в средата.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (продължение)

Финансови рискове (продължение)

Ценови риск

Рискът за цената на капиталовите инструменти е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци по даден финансов инструмент ще се колебае, поради промени в пазарните цени (различни от възникващите в резултат на лихвения или валутния риск), независимо дали тези промени са причинени от фактори, специфични за индивидуалния финансов инструмент или неговия емитент, или фактори, засягащи всички сходни финансови инструменти, търгувани на пазара.

Експозицията на Групата на риск от цената на капиталовите инструменти е свързана с финансовите активи и финансовите пасиви, чиито стойности варират в резултат на промените в пазарните цени, основно ценни книжа, които не се закупени за застраховки, обвързани с инвестиционни дялове.

Политиката на Групата за ценовия риск, изисква от него да управлява тези рискове като определя и наблюдава целите и ограниченията върху инвестициите, плановете за диверсификация, лимитите по инвестициите във всяка държава, сектор и пазар и планираното използване на деривативни финансови инструменти.

Групата няма съществена концентрация на ценови риск.

Операционен риск

Операционният риск се изразява в отклонение от очакваните резултати произтичащо от неадекватни или не действащи вътрешни процеси, хора и системи, или от външни събития.

За управление на операционния риск и при прилагане и разработване на методи, политики и процедури, Дружествата от Групата ДЗИ използват и въвеждат действащата методика и стандарти на Група КВС. Главни инструменти за управлението на операционния риск са:

- База данни за операционни събития довели до реализирана загуба;
- Въвеждане на стандарти на Група Кей Би Си за управление на операционния риск;
- Оценки и анализи на случили се операционни събития във финансовия сектор;
- Организиране на работни групи за извършване на самооценка на операционния риск;
- Откриване и анализиране на ключови рискови индикатори в ежедневната оперативна дейност.

Като част от отговорностите на Управлението на Операционния Риск е и осигуряване на „Непрекъснатостта на Бизнеса”, с което се цели поддържането на критичните бизнес функции, процеси и услуги, тяхното организиране, управление или възстановяване/възобновяване в рамките на разумни срокове при непредвидено, изцяло или частично бизнес прекъсване.

СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА

Няма настъпили съществени събития след датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние на Групата.

СТРАТЕГИЯ НА РАЗВИТИЕТО

Целта на стратегията на ДЗИ е компанията да запази пазарния дял на българския застрахователен пазар посредством превръщане в лидер на пчеливщия ръст.

С цел постигане на това ДЗИ ще предприеме следните инициативи:

- Укрепване на търговската мрежа- в това отношение са планирани и изпълнени инициативи както за повишаване ефективността на съществуващата мрежа, така и за развитие на нови търговски канали.
- Съществуващите продукти в Животозастраховането, Общото застраховане и Здравното осигуряване да се направят по- привлекателни.
- Да се подобри печалбата, чрез ориентиране на продуктивния микс към по- пчеливщи продукти, което ще се реализира чрез постигане на ръст над пазарния за тези ключови продукти.
- Да се намали квотата на разходите - чрез относително намаляване на базата на постоянните разходи и чрез разпределяне на разходите за персонал върху по-големи обеми.
- Да се инвестира в постигането на риск и вътрешен контрол на ниво, отговарящо на КВС стандартите. Тази инициатива ще доведе до сигурност за това, че ръста на ДЗИ ще бъде управляван чрез приета рамка на допустимост на риск, и че неочакваните загуби, които биха могли да застрашат ДЗИ в бъдеще се свеждат до минимум.

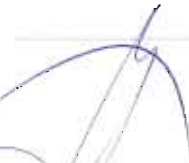
Тези инициативи са подкрепени с инвестиционните приоритети на Групата:

- В развитие на собствени канали за продажби;
- В ИТ - инвестиции, с които да се постигне ниво на хардуера и софтуера съответстващо на изисквания на КВС, както и инициативи за улесняване на търговските процеси;
- В сгради: ремонт на съществуващите офиси и постепенното обновяване съгласно стандартите на Кей Би Си;

Настоящият Доклад е одобрен от Управителния съвет на ЗАД "ДЗИ" с Протокол № 11 от 16 март 2010 г.

Риж Янсен
Зам. Председател на УС и
Изпълнителен директор Финанси и Риск

Недялко Чандъров
Председател на УС и
Главен Изпълнителен директор

Доклад на независимия одитор

До акционерите на ЗАД „ДЗИ“

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на ЗАД „ДЗИ“ и неговите дъщерни дружества („Групата“), включващ консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември 2009 година, консолидиран отчет за доходите, консолидиран отчет за всеобхватния доход, консолидиран отчет за промените в собствения капитал и консолидиран отчет за паричните потоци за годината, приключваща на тази дата, както и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни бележки.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз, се носи от ръководството. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас мнение.

Мнение

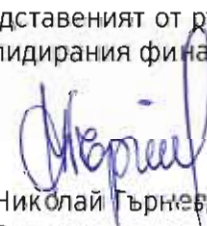
По наше мнение, консолидираният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Групата към 31 декември 2009 година, както и за нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, приключваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчетване, приети от Европейския съюз.

Доклад върху други законови изисквания

Съгласно изискванията на чл. 38, ал. 4 от Закона за счетоводството, ние се запознахме със съдържанието на приложения консолидиран доклад за дейността за 2009 година. По наше мнение, представеният от ръководството годишен доклад за дейността е в съответствие с консолидирания финансов отчет за 2009 година.

Иоанис Мистакидис
Управител

„Ернст и Янг Одит“ ООД

Николай Гърнев, ДЕС
Регистриран одитор

Филип Ляпов, ДЕС
Регистриран одитор

30 март 2010 година
гр. София, България

Група ДЗИ - Консолидиран Отчет за доходите

за годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

	Бележки	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Бруто премии	4(а)	233,323	243,707
Отстъпени премии на презастраховател	4(б)	(7,635)	(7,886)
Нетни премии		<u>225,688</u>	<u>235,821</u>
Приходи от такси и комисионни	5	541	435
Приходи от инвестиции	6	33,383	26,582
Реализирани печалби/ (загуби)	7	147	(945)
Печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност	8	(1,742)	(4,143)
Други приходи от дейността	9	2,622	2,842
Други приходи		<u>34,951</u>	<u>24,771</u>
Общо приходи		<u>260,639</u>	<u>260,592</u>
Разходи за изплатени доходи и претенции	10(а)	(138,927)	(124,583)
Претенции, отстъпени на презастраховател	10(б)	303	247
Изменение на задълженията по застрахователни договори - бруто	10(в)	(26,882)	(39,375)
Изменение на задълженията по застрахователни договори, отстъпени на презастраховател	10(г)	4,415	1,298
Разходи за доходи и претенции, нетно		<u>(161,091)</u>	<u>(162,413)</u>
Финансови разходи		(50)	(3)
Обезценка на застрахователни вземания	11	(22,698)	(16,660)
Административни разходи	12	(39,861)	(42,703)
Други оперативни разходи за дейността	13	(58,341)	(58,670)
Изменение в провизиите		2,499	(5,337)
Други разходи		<u>(118,451)</u>	<u>(123,373)</u>
Общо разходи за изплатени доходи и претенции и други разходи		<u>(279,542)</u>	<u>(285,786)</u>
Загуба преди данъци от продължаваща дейност		<u>(18,903)</u>	<u>(25,194)</u>
Приход от данък върху доходите	15	1,415	1,728
Загуба за годината от продължаваща дейност		<u>(17,488)</u>	<u>(23,466)</u>
Загуба след данъци за годината от преустановена дейност		-	(830)
Загуба за годината		<u>(17,488)</u>	<u>(24,296)</u>
Притежатели на собствения капитал на компанията-майка		(17,488)	(24,468)
Малцинствено участие		-	172
		<u>(17,488)</u>	<u>(24,296)</u>

Консолидираният финансов отчет е изготвен на 10 март 2010 г. и одобрен от името на Група ДЗИ на 16 март 2010 г. от:

Недялко Чандъров
Главен изпълнителен директор

Анжелика Османлиева
Съставител

Пояснителните бележки от стр. 93 до стр. 115 са неразделна част от настоящия консолидиран финансов отчет.

Финансов отчет,
върху който сме издали одиторски доклад с дата:

30 -03- 2010

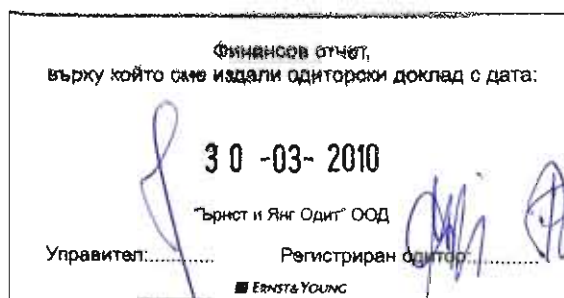
Управител:..... Регистриран одитор:.....

Ernst & Young

Група ДЗИ - Консолидиран Отчет за всеобхватния доход

за годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

		2009 г.	2008 г.
	Бележки	хил. лв.	хил. лв.
Загуба за годината		(17,488)	(24,296)
Друг всеобхватен доход			
Нетна загуба от хеджове на парични потоци	18	(892)	-
Нетен ефект от преценка на финансови активи, на разположение за продажба	18	7,461	(11,884)
Нетна промяна на преоценъчния резерв за ДМА		-	24
Отсрочен данък, отнасящ се за елементите на другия всеобхватен доход	17	735	(1,240)
Друг всеобхватен доход за годината, след данъци	18	7,304	(13,100)
Общ всеобхватен доход за годината, след данъци		<u>(10,184)</u>	<u>(37,396)</u>
Общ всеобхватен доход, отнасящ се към:			
Притежатели на собствения капитал на компанията-майка		(10,184)	(37,568)
Участие, което не представлява контрол		-	172
		<u>(10,184)</u>	<u>(37,396)</u>

Консолидираният финансов отчет е изготвен на 10 март 2010 г. и одобрен от името на Група ДЗИ на 16 март 2010 г. от:

Недялко Чандъров
Главен изпълнителен директор

Рик Янсен
Изпълнителен директор

Анжелика Османлиева
Съставител

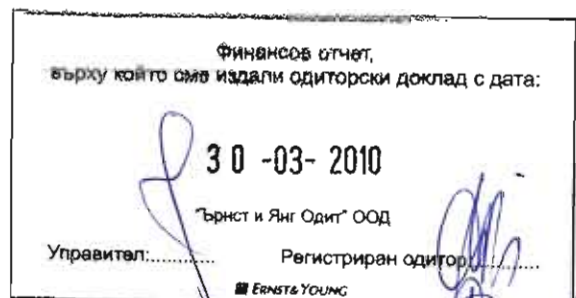
Пояснителните бележки от стр. 9 до стр. 115 са неразделна част от настоящия консолидирания финансов отчет.

Група ДЗИ - Консолидиран Отчет за промените в собствения капитал

за годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

Отнасящ се за притежателите на собствения капитал на компанията- майка

Бележки	Регистриран капитал	Капиталов и резерви	Нераз-делена печалба	Преоценъчен резерв на ДМА	Хеджиране на паричен поток	Финансови активи, на разположение за продажба	Други капиталови резерви	Малцинст-вено участие		Общо собствен капитал
								Общо		
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
На 1 януари 2008г.	38,600	41,178	206,651	1,659	-	1,520	2,604	292,212	329	292,541
Печалба за годината	-	-	(24,468)	-	-	-	-	(24,468)	172	(24,296)
Друг всеобхватен доход	18	-	-	24	-	(13,124)	-	(13,100)	-	(13,100)
Общо всеобхватен доход	-	-	(24,468)	24	-	(13,124)	-	(37,568)	172	(37,396)
Заделен Запасен фонд	-	-	-	-	-	-	118	118	-	118
Други движения в собствения капитал	-	-	(245)	-	-	-	-	(245)	170	(75)
На 31 декември 2008 г.	38,600	41,178	181,938	1,683	-	(11,604)	2,722	254,517	671	255,188
Печалба за годината	-	-	(17,488)	-	-	-	-	(17,488)	-	(17,488)
Друг всеобхватен доход	18	-	-	-	(892)	8,196	-	7,304	-	7,304
Общо всеобхватен доход	-	-	(17,488)	-	(892)	8,196	-	(10,184)	-	(10,184)
Изплатени дивиденди през годината	16	-	(2,393)	-	-	-	-	(2,393)	-	(2,393)
Други изменения на собствен капитал	-	-	686	-	-	-	-	686	(671)	15
На 31 декември 2009 г.	38,600	41,178	162,743	1,683	(892)	(3,408)	2,722	242,626	-	242,626

Консолидираният финансов отчет е изготвен на 10 март 2010 г. и одобрен от името на Група ДЗИ на 16 март 2010 г. от:

Недялко Чандъров
Главен изпълнителен директор

Рик Янсен
Изпълнителен директор

Анжелика Османлиева
Съставител

Пояснителните бележки от стр. 9 до стр. 115 са неразделна част от настоящия консолидиран финансов отчет.

Група ДЗИ - Консолидиран Отчет за финансовото състояние

към 31 декември 2009 г.

	Бележки	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Активи			
Нематериални активи	20	3,507	3,524
Материални активи	21	14,998	14,510
Отсрочени аквизиционни разходи	28	3,202	2,876
Актив по отсрочен данък	26(в)	2,751	1,511
Инвестиционни имоти	22	17,189	18,908
Финансови инструменти			
Депозити във финансови институции	24(а)	270,697	251,137
Финансови активи, държани за търгуване	24(в)	5,465	11,370
Финансови активи, на разположение за продажба	24(б)	196,525	192,235
Активи по презастрахователни операции	25	16,583	12,727
Вземания по застрахователни операции	27	59,360	61,963
Вземания от данък върху доходите	26(а)	17	2,528
Търговски и други вземания	24(г)	2,737	5,656
Други активи	30	481	552
Нетекущи активи, държани за продажба	19	227	560
Пари и парични еквиваленти	29	10,640	14,708
Общо активи		604,379	594,765
Собствен капитал и пасиви			
Собствен капитал, отнасящ се към притежателите на собствения капитал на компанията-майка			
Регистриран капитал	37	38,600	38,600
Капиталови резерви		41,178	41,178
Неразпределена печалба		180,231	206,234
Загуба за периода		(17,488)	(24,296)
Преоценъчен резерв		(2,617)	(9,921)
Други капиталови резерви		2,722	2,722
Общо собствен капитал, съставен от обикновени акции		242,626	254,517
Малцинствено участие		-	671
Общо собствен капитал		242,626	255,188
Пасиви			
Задължения по застрахователни договори	31	330,802	299,246
Задължения по инвестиционни договори	32	5,129	4,872
Задължения към персонала при пенсиониране	33	708	-
Провизии	36	-	5,337
Пасив по отсрочен данък	26(б)	862	1,779
Деривативни финансови инструменти	23	1,265	599
Задължения към застрахователи, брокери и агенти	34	16,552	18,115
Търговски и други задължения	35	6,435	9,629
Общо пасиви		361,753	339,577
Общо собствен капитал и пасиви		604,379	594,765

Консолидираният финансов отчет е изготвен на 10 март 2010 г. и одобрен от името на Група ДЗИ на 16 март 2010 г. от:

Недялко Чандъров
Главен изпълнителен директор

Рик Янсен
Изпълнителен директор

Анжелика Османлиева
Съставител

Финансов отчет,
върху който сме издали одиторски доклад с дата:

30 -03- 2010

БРНСТ И ЯНГ ОДИТ ООЗ

Управител:..... Регистриран одитор:.....

Ernst & Young

6

Пояснителните бележки от стр. 9 до стр. 115 са неразделна част от настоящия консолидиран финансов отчет.

Група ДЗИ - Консолидиран Отчет за паричните потоци

за годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

Бележки	2009 г.	2008 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Оперативна дейност		
Нетна печалба за периода	(17,488)	(24,296)
Корекции за:		
Амортизация на дълготрайни активи	2,429	4,515
Малцинствено участие	(671)	(172)
Обезценки за несъбираемост на вземания	22,698	16,660
Начислени лихви	(31,731)	(24,708)
Загуба от продажба на дъщерно дружество	-	1,015
Нереализирана печалба от преоценки на финансови активи до справедлива стойност	(7,328)	12,999
Възстановен данък върху доходите	2,511	-
Нереализирана печалба от преоценка на деривативни финансови инструменти и други	(134)	(426)
Нетен ефект от корекции	(12,226)	9,883
<i>Изменение в активите, свързани с оперативната дейност</i>		
Увеличение на дела на презастрахователите в техническите резерви	(3,754)	(406)
Увеличение на отсрочените аквизиционни разходи и други активи	(23,244)	(25,365)
Нетно изменение в активите, свързани с оперативна дейност	(26,998)	(25,771)
<i>Изменение в задълженията</i>		
Увеличение на техническите резерви по животозастраховане	2,430	4,408
Увеличение на техническите резерви по общо застраховане	29,126	36,391
Увеличение на задълженията за персонала при пенсиониране	708	-
Увеличение/(намаление) на търговски и други задължения	(6,340)	6,838
Увеличение на задълженията по инвестиционни договори	257	682
Увеличение на деривативни финансови инструменти	1,082	-
Нетно изменение на задълженията	27,263	48,319
Нетни парични потоци, използвани в оперативна дейност	(29,449)	8,135

(Продължава на страница 8)

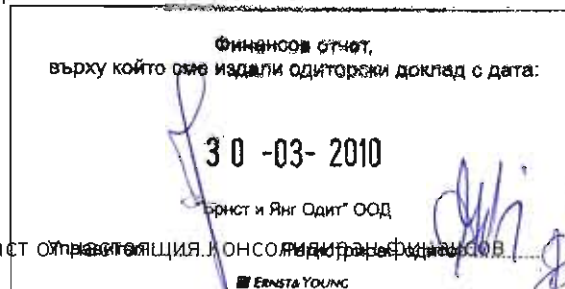

Консолидираният финансов отчет е изготвен на 10 март 2010 г. и одобрен от името на Група ДЗИ на 16 март 2010 г. от:

Недялко Чандъров
Главен изпълнителен директор

Рик Янсен
Изпълнителен директор

Анжелика Османлиева
Съставител

Пояснителните бележки от стр. 9 до стр. 115 са неразделна част от настоящия консолидиран финансов отчет.

Група ДЗИ - Консолидиран Отчет за паричните потоци

за годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

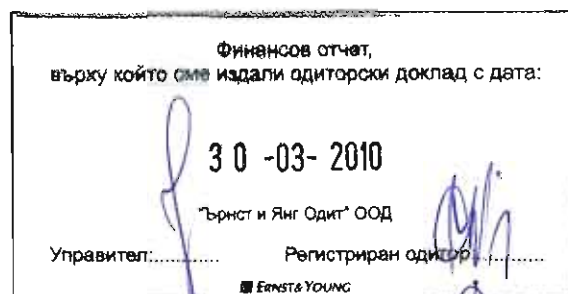
(Продължава от страница 7)

Инвестиционна дейност

Нетен паричен поток от придобиване/ (продажба) на дъщерни дружества	-	(10)
Намаление на финансовите активи, държани за търгуване	5,905	38,136
(Увеличение)/намаление на финансовите активи, на разположение за продажба	10,476	(118,332)
(Увеличение)/намаление на депозитите във финансови институции	(68,638)	94,823
(Увеличение)/намаление на инвестиционните имоти	(1,181)	3,759
Нетни парични потоци от / (използвани в) инвестиционна дейност	<u>(53,438)</u>	<u>18,376</u>

Финансова дейност

Платени дивиденди на акционерите на компанията- майка	16	(2,393)	-
Нетни парични потоци, използвани във финансова дейност		<u>(2,393)</u>	<u>-</u>
Нетно намаление на паричните средства и паричните еквиваленти		(85,280)	26,511
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари		<u>123,119</u>	<u>96,608</u>
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	29	<u>37,839</u>	<u>123,119</u>

Консолидираният финансов отчет е изготвен на 10 март 2010 г. и одобрен от името на Група ДЗИ на 16 март 2010 г. от:

Недялко Чандъров
Главен изпълнителен директор

Рик Янсен
Изпълнителен директор

Анжелика Османлиева
Съставител

Пояснителните бележки от стр. 9 до стр. 115 са неразделна част от настоящия консолидиран финансов отчет.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

1. Корпоративна информация

Застрахователно акционерно дружество ДЗИ ("ЗАД ДЗИ", "Дружеството-майка") е търговско дружество по смисъла на Търговския закон, регистрирано е в Република България със седалище и адрес на управление в гр. София, община Средец, бул. "Цар Освободител" 6 и е Дружеството-майка в Група ДЗИ. ЗАД ДЗИ е публично дружество от 15 май 2003 г. Към 31 декември 2009 г. мажоритарният собственик на ЗАД ДЗИ, Кей Би Си Иншурънс НВ, Белгия притежава 89.53% от акционерния капитал на дружеството (виж бел. 37). Крайното дружество-майка е Кей Би Си Груп НВ, Белгия.

Група ДЗИ (наричана по-нататък „Групата“) извършва основно застрахователни и презастрахователни операции по животозастраховане и по общо застраховане.

Консолидираният финансов отчет на Група ДЗИ за годината приключваща на 31 декември 2009 г. е одобрен за издаване от името на Група ДЗИ на 16 март 2010 г.

2.1. База за изготвяне

Консолидираният финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на инвестиционните имоти и финансовите активи на разположение за продажба (държавни ценни книжа, еврооблигации, международни и корпоративни облигации, капиталови инвестиции) и за търгуване (еврооблигации, държавни ценни книжа, облигации, издадени от търговски държавства, инвестиционни дялове и деривативни финансови инструменти), както и задължения по инвестиционни договори, които са представени по справедлива стойност.

Изявление за съответствие

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз („МСФО, приети от ЕС“).

Показателите в консолидирания финансов отчет са представени в лева (лв.) и са закръглени до хиляди (хил. лв.), освен ако не е упоменато друго.

Групата представя отчета за финансовото си състояние най-общо по степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите в рамките на дванадесет месеца след датата на баланса (текущи) и след повече от 12 месеца след датата на баланса (нетекучи) е представен в пояснителните бележки.

Финансови активи и финансови пасиви се компенсират и нетната сума се представя в отчета за финансовото състояние, единствено когато съществува законово право за компенсиране на признатите суми и когато е налице намерение за уреждане на нетна база, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите. Приходи и разходи не се компенсират в консолидирания отчет за доходите, освен ако това не е позволено или разрешено от определен счетоводен стандарт или разяснение, както конкретно е оповестено в счетоводната политика на Групата.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

2.1. База за изготвяне (продължение)

База за консолидация

Консолидираният финансов отчет включва финансовият отчет на Групата към 31 декември всяка година. Финансовите отчети на дъщерните дружества се изготвят за същия отчетен период, както този на компанията-майка, като се прилагат последователни счетоводни политики.

Дъщерните дружества се консолидират изцяло от датата на тяхното придобиване, представляваща датата, на която Групата получава контрола и продължават да се консолидират до датата, на която този контрол бъде изгубен.

Финансовият отчет включва отчета на ЗАД ДЗИ и дъщерните дружества, изброени в таблицата по-долу:

Компания	Държава на учредяване	Основна дейност	% участие в собствения капитал	
			2009 г.	2008 г.
ДЗИ Общо застраховане АД	България	Общо застраховане	100	99.29
ДЗИ Здравно Осигуряване АД	България	Здравно осигуряване	100	92
Медицински център ДЗИ ЕООД (в ликвидация)	България	Извън болнична лекарска практика	100	92
ДЗИ Инвест АД (в ликвидация)	България	Управление на инвестиции	100	100

Всички вътрешногрупови салда, трансакции, приходи, разходи и печалби и загуби, включително дивиденди, възникващи от вътрешногрупови трансакции, са изцяло елиминирани.

2.2. Промени в счетоводната политика и оповестявания

Прилаганите счетоводни политики са последователни с предходната финансова година с изключение на следното:

Към 1 януари 2009 г., Групата е приложила следните нови и изменени МСФО и Разяснения на КРМСО:

- МСС 1 (преработен) Представяне на финансови отчети
- Изменение в МСФО 7 Финансови инструменти: оповестявания
- МСФО 8 Оперативни сегменти

Приложението на тези преработени стандарти и разяснения няма съществен ефект върху финансовите резултати или състояние на Групата. Те, обаче за наложили допълнителни оповестявания.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

2.2. Промени в счетоводната политика и оповестявания (продължение)

Основните ефекти от тези промени са, както следва:

МСС 1 (преработен) Представяне на финансови отчети

Стандартът прави разделение между промени в собствения капитал, свързани със собствениците и такива, които не са свързани със собствениците, като изисква всички промени в капитала, свързани със собствениците, да бъдат представени в отчета за промени в собствения капитал, а всички промени, които не са свързани със собствениците да бъдат представени или в един отчет за всеобхватния доход, или в два отделни отчета, а именно отчета за доходите и отчета за всеобхватния доход. Предишният стандарт изискваше компонентите на всеобхватния доход да се представят в отчета за промените в собствения капитал. Преработеният стандарт също така изисква оповестяване на ефекта от данъка върху доходите върху всеки компонент от всеобхватния доход. В допълнение, той изисква предприятията да представят сравнителен отчет за финансовото състояние към началото на най-ранния сравнителен период, когато предприятието е приложило счетоводната политика ретроспективно, да направи корекция ретроспективно или да рекласифицира позиции във финансовия отчет.

Групата е избрала да представи всеобхватния доход в два отделни отчета - отчет за доходите и отчет за всеобхватния доход. Информацията относно индивидуалните компоненти на всеобхватния доход, както и данъчните ефекти, е оповестена в пояснителните бележки към финансовия отчет.

Групата не е представила три отчета за финансовото състояние в настоящия финансов отчет, тъй като тя не е приложила счетоводната политика ретроспективно, не е направила ретроспективни корекции на позициите във финансовия си отчет, нито е рекласифицирала позиции във финансовия отчет, които да имат ефект върху финансовото състояние на Групата в началото на най-ранния сравнителен период.

Изменение в МСФО 7 Финансови инструменти: оповестявания

Изменението в стандарта изисква предприятието да предостави количествен и качествен анализ на инструментите, признати по справедлива стойност, базиран на тристепенна йерархия на оценка. В допълнение, за инструменти, които имат съществени параметри при оценка на справедливата им стойност, които са база за изчисление на тяхната справедлива стойност и не са основани на наблюдение на пазарни данни (класифицирани като ниво 3), Изменението изисква оповестяване на трансферите към и извън ниво 3, равнение на началните и крайните салда, общите печалби и загуби за периода, разделени на такива, признати в отчета за всеобхватния доход, покупки, продажби, емисии и други сделки с акции, и анализ на чувствителността на разумно възможните промени в предположенията. В допълнение, се изисква оповестяване на движенията между различните нива на йерархия на справедливата стойност и причината за тези движения. Стандартът изменя предишните оповестявания за ликвиден риск, както те са били изисквани съгласно МСФО 7 на недеривативни и деривативни финансови задължения.

От предприятията се изисква да прилагат това изменение за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2009 г., без изискване да се предоставя сравнителна информация при прехода. Групата, обаче, е предоставила такава сравнителна информация доброволно.

2.2. Промени в счетоводната политика и оповестявания (продължение)

МСФО 8 Оперативни сегменти

МСФО 8 заменя МСС 14 Отчитане по сегменти. Стандартът възприема управленския подход при отчитането по сегменти. Предприятията следва да представят информация, която ръководството използва за вътрешни цели за оценка на представянето на оперативните сегменти и разпределение на ресурсите между различните сегменти. Тази информация може да се различава от представянето в отчета за финансовото състояние и отчета за доходите, като се изисква обяснение и равнение на разликите. Групата е приложила МСФО 8 и е направила съответните оповестявания във финансовия си отчет.

По-долу са изброени стандартите и разясненията, които са публикувани, но които нямат съществен ефект върху финансовия отчет

МСФО 1 Прилагане за първи път на международните стандарти за финансово отчитане (изменение)

Измененията на МСФО 1 позволяват цената на придобиване на инвестиции в дъщерни предприятия, асоциирани предприятия или съвместно контролирани предприятия (във встъпителния финансов отчет по МСФО) да бъде определена като цена на придобиване съгласно МСС 27 или „приета стойност“. Измененията на МСФО 1 нямат ефект върху финансовото състояние или финансовите резултати от дейността на Групата.

МСФО 2 Плащане на базата на акции (изменение)

Това изменение в МСФО 2 Плащане на базата на акции беше публикувано през януари 2008 г. и е в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2009 г. Стандартът ограничава дефиницията на "условие за получаване на правата" до условие, което включва изрично или подразбиращо се изискване за предоставяне на услуги. Всички други условия не са условия за получаване на права, които следва да се вземат под внимание при определянето на справедливата стойност на дадените инструменти от собствения капитал. Група ДЗИ няма схеми за плащане на базата на акции и следователно не очаква съществени последици в резултат от това изменение.

МСС 23 Разходи по заеми (Преработен)

Преработеният МСС 23 изисква разходите по заеми, които са извършени във връзка с придобиването, изграждането или производството на активи изпълняващи определени условия да бъдат включени в тяхната стойност. Тези активи изискват продължителен период от време, за да бъдат готови за използване или продажба. Тъй като Групата няма разходи по заеми, новият МСС няма отражение върху финансовия отчет на Група ДЗИ.

МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети - цена на придобиване на инвестиция в дъщерно дружество, съвместно контролирано предприятие (изменение)

Това изменение в МСС 27 е в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2009 г. Изменението премахва дефиницията на "метода на цената на придобиване" съгласно МСС 27 и следователно премахва разграничението между печалби преди и след придобиването в индивидуалния финансов отчет. Следователно, предприятието може да признае всички дивиденди от дъщерни дружества, съвместно контролирани предприятия или асоциирани предприятия, но трябва да прецени дали плащането на тези дивиденди не предоставя индикация за обезценка. В допълнение, МСС 27 също е изменен, за да позволи ефективно цената на придобиване на инвестиция в дъщерно дружество при ограничени реорганизации, да се базира на предишната балансова стойност на дъщерното дружество, а не на неговата балансова стойност. Измененията в МСС 27 нямат ефект върху финансовия отчет на Групата.

2.2. Промени в счетоводната политика и оповестявания (продължение)

МСС 32 Финансови инструменти: представяне и МСС 1 Представяне на финансови отчети – подлежащи на път опция финансови инструменти и задължения, възникващи при ликвидация

Тези изменения бяха публикувани през февруари 2008 г. и са в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2009 г. Промените предоставят изключение с ограничен обхват за инструменти, подлежащи на път опция, които могат да бъдат класифицирани като собствен капитал, ако отговарят на редица конкретни характеристики. Измененията в стандартите няма да окажат влияние върху финансовото състояние или резултати на Групата, тъй като тя не е емитирала подобни инструменти.

КРМСФО 9 Преразглеждане на внедрени деривативи и МСС 39 Финансови инструменти: Признание и оценяване (Изменения)

Това изменение в КРМСФО 9 изисква от предприятието да прецени дали даден внедрен дериватив трябва да бъде отделен от основния договор, когато то рекласифицира хибриден финансов актив извън категорията по справедлива стойност в печалбата или загубата. Тази оценка се извършва въз основа на обстоятелствата, които са съществуващи на по-късната от датата, на която предприятието за първи път е станало страна по договора, и датата, на която каквито и да било изменения по договора променят съществено паричните потоци по него. МСС 39 регламентира, че ако даден внедрен дериватив не може да бъде надеждно оценен, целият хибриден инструмент трябва да остане класифициран като такъв по справедлива стойност в печалбата или загубата. Измененията нямат ефект върху финансовия отчет на Групата.

КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиентите

КРМСФО Разяснение 13 е публикувано през юни 2007 г. Това разяснение изисква кредитите за лоялност на клиентите да се отчитат счетоводно като отделен компонент на сделките по продажби, в които са дадени. То влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 юли 2008 г. Изменението няма ефект върху финансовия отчет на Групата.

КРМСФО 15 Договори за строителство на недвижими имоти

КРМСФО Разяснение 15 е публикувано през юли 2008 г., което е в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2009 г. Разяснението следва да се прилага ретроспективно. То пояснява кога и как трябва да се признават приходите и свързаните с тях разходи от продажбата на недвижим имот, ако договорът между строителната компания и купувача е сключен преди приключване на строителството му. В допълнение разяснението предоставя насоки за начина на определяне дали договорът попада в обхвата на МСС 11 или на МСС 18. КРМСФО 15 няма да окаже влияние върху консолидирания финансов отчет на Групата, тъй като тя не извършва такива дейности.

КРМСФО 16 Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност

Разяснението следва да се прилага проспективно. КРМСФО 16 предоставя насоки относно счетоводното отчитане на хеджиране на нетна инвестиция включително относно идентифицирането на валутни рискове, които отговарят на изискванията за счетоводно отчитане на хеджиране при хеджиране на нетна инвестиция, когато в рамките на групата хеджиращите инструменти могат да бъдат държани в хеджиране на нетна инвестиция; както и по какъв начин предприятието трябва да определи сумата на положителните или отрицателните курсови разлики, свързани както с нетната инвестиция, така и с хеджиращия инструмент, за да се рекласифицират при освобождаването на нетната инвестиция. Тъй като валутата на представяне на Групата е с фиксиран курс към валутата на представяне на крайната компания-майка, тези насоки няма да окажат влияние върху финансовото състояние и резултати на Групата.

2.2. Промени в счетоводната политика и оповестявания (продължение)

КРМСФО 18 Трансфер на активи от клиенти

КРМСФО 18 се прилага за счетоводно отчитане на трансферите на имоти, машини и съоръжения, получени от клиенти. Разяснението разглежда следните въпроси: (а) Спазена ли е дефиницията за актив?; (б) Ако дефиницията за актив е спазена, как следва да се оценява трансферираният имот, машини и съоръжения при първоначалното му признаване? (в) Ако имотът, машината и съоръжението е оценен по справедлива стойност при първоначалното му признаване, как се отчита съответстващия кредит? (г) Как следва да се отчита трансфера на парични средства от клиентите? Прилагането на тези изменения не е оказало влияние върху финансовото състояние или финансовите резултати от дейността на Групата.

Подобрения в МСФО

През май 2008 г. и април 2009 г. Бордът по МСС публикува първия си набор от изменения в стандартите, основно с цел премахване на непоследователностите и разясняване на формулировките. За всеки стандарт съществуват отделни преходни разпоредби. Приложението на следните изменения е довело до промени в счетоводната политика, но не е имало ефект върху финансовото състояние или финансовите резултати от дейността на Групата:

- МСФО 5 Нетекущи активи, държани за продажба, и преустановени дейности: В случай че, дъщерно дружество е държано за продажба, всички негови активи и пасиви се класифицират като държани за продажба съгласно МСФО 5, дори и когато предприятието притежава малцинствено участие в дъщерното дружество след продажбата. Групата не запазва малцинствено участие в дъщерните дружества, класифицирани като преустановена дейности това изменение няма ефект върху нейния финансов отчет.
- МСС 16 Имоти, машини и съоръжения: заменя на термина "нетна продажна цена" със "справедлива стойност, намалена с разходите за продажбата".
- МСС 18 Приходи: Добавени са насоки (които придружават стандарта) за определяне дали предприятието действа като принципал или като агент. Характеристиките, които следва да се вземат под внимание са дали предприятието:
 - носи основната отговорност за предоставянето на стоките или услугите;
 - носи риск за материалните запаси;
 - определя продажните цени;
 - носи кредитен риск.
- МСС 36 Обезценка на активи: когато дисконтираните парични потоци се използват за определяне на "справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата", се изискват допълнителни оповестявания относно нормата на дисконтиране, подобно на оповестяванията, изисквани, когато дисконтираните парични потоци се използват за определяне на "стойността в употреба".
- МСС 38 Нематериални активи: разходите за реклама и промоционални дейности се признават като разход, когато Групата или има право на достъп до стоките или е получила услугата.

2.2. Промени в счетоводната политика и оповестявания (продължение)

Подобрения в МСФО (продължение)

Други изменения, възникващи от Подобренията в МСФО в следните стандарти, не са оказали влияние върху счетоводните политики, финансовото състояние или финансовите резултати от дейността на Групата:

- МСФО 7 Финансови инструменти: оповестявания
- МСС 1 Представяне на финансови отчети
- МСС 8 Счетоводна политика, промени в приблизителните счетоводни оценки и грешки
- МСС 10 Събития след отчетния период
- МСС 19 Доходи на наети лица
- МСС 20 Счетоводно отчитане на правителствени дарения
- МСС 23 Разходи по заеми
- МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети
- МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия
- МСС 29 Финансово отчитане при схвърхинфлационни икономики
- МСС 31 Дялове в съвместни предприятия
- МСС 34 Междинно финансово отчитане
- МСС 38 Нематериални активи
- МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване
- МСС 40 Инвестиционни имоти
- МСС 41 Земеделие

Оповестяване на обща рамка за финансова отчетност

За 2008 година, общата рамка за финансово отчитане, оповестена в годишния консолидиран финансов отчет е „национално счетоводно законодателство, приложимо за застрахователните дружества в България“. Както изрично е оповестено в консолидирания финансов отчет за 2008 година, така оповестената обща рамка за финансово отчитане включва МСФО, приети от ЕС и допълнителните изисквания на Комисията за финансов надзор относно финансовата отчетност на застрахователите. Тези допълнителни изисквания нямат съществено влияние върху отчетените финансово състояние и резултати от дейността представени във финансовите отчети с общо предназначение за 2008 г.

Рекласификации

С цел по-добро представяне, разбираемост и уместност на информацията, представена във финансовия отчет на Групата, Ръководството е преценило за необходимо и е преработило представянето за предходния отчетен период на отчета за финансовото състояние, отчета за доходите и отчета за паричните потоци, като е рекласифицирало позиции без това да влияе върху отчетеното финансово състояние, резултатите от дейността и паричните потоци.

2.3 Публикувани стандарти, които все още не са влезли в сила

Групата не е приложила по-рано посочените по-долу нови стандарти, разяснения и изменения на съществуващи стандарти, които са публикувани и задължителни за прилагане за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2009 г., или по-късно:

МСФО 1 Допълнителни освобождавания за предприятията, прилагащи за първи път МСФО (Изменения)

Измененията на МСФО 1 са публикувани през юли 2009 г. и са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010 г. Те регламентират допълнителни освобождавания от пълното ретроспективно прилагане на МСФО при оценка на петролни и газови активи, както и на лизингови договори в съответствие с КРМСФО 4. Тези изменения няма да окажат ефект върху финансовия отчет на Групата. Те не са приети от ЕС.

МСФО 2 Групови сделки за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства (Изменения)

Измененията на МСФО 2 са публикувани през юни 2009 г. и са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010 г. Изменението цели да се поясни обхвата и счетоводното отчитане на групови сделки за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства. Групата не очаква тези изменения да имат ефект върху финансовото състояние или финансовите резултати от дейността и. Те не са приети от ЕС.

МСФО 3 Бизнес комбинации (преработен) и МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети (преработен)

Преработените стандарти бяха публикувани през януари 2008 г. и влизат в сила за финансови години, започващи на или след 1 юли 2009 г. Преработеният МСФО 3 въвежда редица промени в счетоводното отчитане на бизнес комбинации възникващи след тази дата, които ще се отразят върху сумата на признатата репутация, отчетените резултати в периода на реализиране на придобиването и бъдещите отчетани резултати. Преработеният МСС 27 изисква промяна в притежаваното участие в дъщерно дружество (без загуба на контрол) да се отчита като сделка със собствен капитал. Следователно, такива сделки не поражда репутация, нито довеждат до печалба или загуба. В допълнение, измененият стандарт променя счетоводното отчитане на загуби понесени от дъщерното дружество, както и загуба на контрол върху дадено дъщерно дружество. Промените, въведени от преработените МСФО 3 и МСС 27 ще се отразят върху бъдещи придобивания или загуба на контрол и сделки с малцинствени участия.

МСФО 9 Финансови инструменти

Първата фаза на МСФО 9 беше публикувана през ноември 2009 г. и влиза в сила от 1 януари 2013 година. Тя се фокусира върху нови насоки за класификацията и оценяването на финансовите активи. Ефектите от първата фаза на новия МСФО 9 предстои да бъдат анализирани от Ръководството на Групата. Стандартът не е приет от ЕС.

МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване - допустими хеджирани позиции (изменение)

Тези изменения в МСС 39 бяха публикувани през август 2008 г. и влизат в сила за финансови години, започващи на или след 1 юли 2009 г. Изменението адресира определянето на едностранен риск в хеджирана позиция и определянето на инфлацията като хеджиран риск или част от него в конкретни ситуации. То разяснява, че на предприятието е позволено да определи част от промените в справедливата стойност или променливостта на паричните потоци по финансов инструмент като хеджирана позиция. Групата не очаква тези изменения да окажат ефект върху финансовия ѝ отчет.

2.3 Публикувани стандарти, които все още не са влезли в сила (продължение)

МСС 24 Оповестяване на свързани лица (Преработен)

Преработеният стандарт беше публикуван през ноември 2009 г. и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2011 г. Дефиницията на свързани лица се уточнява и опростява. Групата не очаква тези изменения да окажат ефект върху финансовия ѝ отчет. Преработеният стандарт не е приет от ЕС.

КРМСФО 14 Преплащане на минимално изискване за финансиране (Изменение)

Изменението беше публикувано през ноември 2009 г. и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2011 г. То позволява предприятия, които имат минимални изисквания за финансиране да отчитат свързаните предплащания като актив, а не като разход. Групата не очаква тези изменения да окажат ефект върху финансовия ѝ отчет. Те не са приети от ЕС.

КРМСФО 17 Разпределение на немонетарни активи на собствениците

Разяснението е публикувано на 27 ноември 2008 г. и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 юли 2009 г. и следва да се прилага проспективно. КРМСФО 17 се прилага за всички нерезипрочни разпределения на дълготрайни активи на собствениците. То дава насоки кога да се признава задължение, как да се оцени то и свързаните с него активи, както и кога да се отпише активът и задължението, както и последиците от това. Групата е в процес на оценка на ефекта от КРМСФО 17 върху финансовия отчет.

КРМСФО 19 Погасяване на финансови пасиви с капиталови инструменти

КРМСФО 19 е публикувано през ноември 2009 г. и е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 юли 2010 г. Разяснението дава насоки относно оценяването на капиталови инструменти, издадени с цел погасяване на финансов пасив, както и относно третирането на разликата между тази оценка и балансовата стойност на финансовия пасив, при неговото отписване. Групата е в процес на оценка на ефекта от КРМСФО 19 върху финансовия отчет. Разяснението не е прието от ЕС.

Подобрения в Международните стандарти за финансово отчитане (издадени през 2008 г. и 2009 г.)

Подобрения в МСФО бяха публикувани през 2008 и 2009 г. от Борда за Международни счетоводни стандарти и влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010 г. В момента се анализират ефектите от тези подобрения върху финансовите отчети на Групата.

2.4 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет на Групата налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените приходи, разходи, активи и пасиви и оповестяването на условни задължения към датата на отчета. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки, биха могли да доведат до фактически резултати, които налагат съществени корекции в балансовата стойност на съответните активи или пасиви в бъдеще. Тези фактори включват:

Ангажименти по оперативен лизинг

Групата е сключила договори за лизинг на търговски имоти за инвестиционните си имоти. В качеството си на лизингодател, въз основа на условията на договорите тя е определила, че запазва всички съществени рискове и ползи от собствеността върху тези имоти и следователно ги отчита счетоводно като оперативни лизинги.

Приблизителни оценки и предположения

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурност в приблизителните оценки към датата на отчета за финансовото състояние, и за които съществува значителен риск, че биха могли да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващата финансова година, са посочени по-долу:

(а) Оценка на задължения по застрахователни договори

Оценката на задълженията по застрахователни договори се базира на текущи предположения, или на предположения, установени при стартирането на договора, отразяващи най-добрата приблизителна преценка към този момент. При оценката на задълженията по застрахователни договори Дружеството се е съобразило и с изискванията на Комисията за финансов надзор, определени в Наредба 27 и Кодексът за застраховането (КЗ), изискващи застрахователите да създават и поддържат застрахователни резерви по ред и методика, определени с Наредба 27 на Комисията за финансов надзор. Съгласно КЗ, тези резерви са елемент на счетоводните разходи във финансовия отчет.

Задължения по животозастрахователни договори

Задълженията по застрахователни договори с допълнителни клаузи за негарантирани доходи (математически резерв) се базират на предположения, заложили при стартиране на договорите.

Поради възможните отклонения между заложените предположения и действителните резултати, се изчислява и заделя допълнителен резерв за неблагоприятно отклонение от използваните актюерски предположения.

Отразените в отчета за финансовото състояние, задължения са предмет на преглед за адекватност на задълженията, който отразява най-добрите текущи предположения за бъдещите парични потоци, коригирани с добавки за несигурност и риск.

Основните предположения, които се правят са свързани със смъртност, дисконтови фактори и разходи.

Групата използва таблици на смъртност, базирани на смъртността на населението в България, като в някои случаи е отчетена и смъртността на застрахователната съвкупност.

2.4 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Приблизителни оценки и предположения (продължение)

(а) Оценка на задължения по застрахователни договори (продължение)

Задължения по животозастрахователни договори (продължение)

Нормите на дисконтиране се базират на техническата лихва, използвана при калкулациите на застрахователните премии, която е съобразена с практиката на пазара, нормативните изисквания и дългосрочната инвестиционна стратегия на Групата.

Предположенията за разходи отразяват прогнозни разходи, които са свързани с обслужване на действащите полици и се основават на текущите нива на разходи, коригирани с процент на очаквана инфлация, ако това се счете за необходимо.

Нормите на откупване не се взимат под внимание при изчисление на задълженията (математическия резерв).

Задължения по договори за общо и здравно застраховане

По договорите за общо и здравно застраховане, се извършват оценки както по отношение на предявените, но неизплатени претенции, към датата на отчета за финансовото състояние, така и за възникнали, но непредявени претенции (IBNR). Предявените, но неизплатени претенции представляват по-голямата част от задълженията за договорите по общо и здравно застраховане. За определени видове договори, IBNR претенциите формират по-голямата част от балансовата стойност.

Крайните разходи по неизплатени претенции се оценяват индивидуално за всяка претенция като очаквания размер на плащанията се определя съгласно приетите Правила за ликвидация по видовете договори. Предявените по съдебен ред претенции се включват в резерва със сумата на заведените частични или пълни иски, като за тях е начислена и дължимата лихва.

Оценката на задълженията във връзка с възникналите, но непредявени претенции към датата на отчета за финансово състояние се основава на предположението, че опитът на компанията в развитието на претенции от минали години може да се използва за прогнозиране на бъдещото развитие на претенциите и оттам на крайните задължения по претенциите. Развитие на претенциите се анализира основно по годините на събитие, а за по съществени продукти и по видове претенции. Не се правят изрични предположения относно бъдещите нива на инфлация на претенциите или квотите на щетимост. Използваните предположения са онези, които се извличат от историческите данни за развитие на претенциите, върху които се базират прогнозите. Допълнителна качествена преценка се използва за оценка на степента, в която миналите тенденции може да не са приложими в бъдеще, (например изключени еднократни събития, промени в съдебни решения и законодателство, както и характеристики на процедурите за обработка на претенциите), за да се достигне до оценка на крайните разходи по претенции, която представя най-вероятния изход от редицата възможни изходи, като се вземат предвид всички свързани несигурности.

(б) Оценка на задълженията по инвестиционни договори без допълнителни, негарантирани доходи

Задълженията, които са свързани с инвестиционни договори се представят по справедливата стойност на активите, свързани с инвестиционните договори. Оценката на задълженията включва преоценката на дялове на инвестиционния фонд, която се определя от общата стойност на активите. Броят инвестиционни дялове, умножен по текущата стойност на един дял, представлява резерв по инвестиционния договор, който определя размера на задължението.

2.4 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Приблизителни оценки и предположения (продължение)

(в) Справедлива стойност на финансови активи и деривативни финансови инструменти, определена чрез използване на оценителски техники

Когато справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, отчетени в отчета за финансовото състояние, не могат да се извлекат от активни пазари, те се определят като се използват редица оценителски техники, които включват модела на дисконтираните парични потоци и/или математически модели. Входящите данни за тези модели се извличат от пазарни данни, които могат да бъдат наблюдавани, когато това е възможно, но когато такива пазарни данни не са на разположение, е необходимо прилагането на преценка при определянето на справедливите стойности. Преценките включват такива фактори като ликвиден риск, кредитен риск и входящи данни за моделите, като например волатилност за деривативи с по-далечни матуритети в бъдещето и норми на дисконтиране, предположения относно процентното съотношение на авансови плащания и предположения за загуба по обезпечени ценни книжа.

За анализ на дисконтираните парични потоци, приблизителните бъдещи парични потоци и норми на дисконтиране се използват данни от текущата пазарна информация и параметрите, приложими към финансови инструменти със сходни характеристики на доходност, кредитно качество и матуритет. Очакваните бъдещи парични потоци се влияят от такива фактори като икономически условия (включително рискове, специфични за страната), концентрации в специфични отрасли, видове инструменти или валути, пазарна ликвидност и финансовото състояние на контрагентите. Нормите на дисконтиране се влияят от безрисковите лихвени проценти и кредитния риск.

Промените в предположенията за тези фактори могат да се отразят на отчетените справедливи стойности на финансовите инструменти.

(г) Оценка на задълженията към персонала при пенсиониране

Задължението към персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност.

Използват се актюерски техники и методи - Кредитния метод на прогнозираните единици, приложени върху данни предоставени от Групата и включва изготвянето на надеждна оценка относно:

- очаквания размер на бъдещите обезщетения, дължими при пенсиониране на всяко лице, съгласно Кодекса на труда;
- частта от тези обезщетения, които са заработени в предходни години и за текущата година, за която се отнасят изчисленията;
- дисконтиране на заработената част от дължимите обезщетения към датата на изчисление, чрез използване на Кредитния метод на прогнозираните единици.

2.4 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Приблизителни оценки и предположения (продължение)

(г) Оценка на задълженията към персонала при пенсиониране (продължение)

Оценката е направена отделно за всяко лице и включва – прогноза за очаквания му трудов стаж в предприятието, очакваното обезщетение при пенсиониране, оценка на заработената част от очакваното обезщетение при пенсиониране и дисконтиране чрез използване на подходящ дисконтов лихвен процент, както и предположения за преждевременно отпадане от предприятието поради смърт или други причини. Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена Бележка 33.

(д) Актив по отсрочен данък

Активи по отсрочени данъци се признават за данъчни загуби до степента, в която е вероятно, че ще е на разположение облагаема печалба, срещу която да могат да бъдат използвани загубите. Необходима е преценка за определяне на сумата на активите по отсрочени данъци, която може да бъде призната, въз основа на вероятния момент във времето и нивото на бъдещите облагаеми печалби, наред с бъдещи стратегии за данъчно планиране.

(е) Обезценка на финансови активи

Групата обезценява финансовите активи на разположение за продажба при наличие на значителен или продължителен спад на справедливата им стойност под балансовата им стойност или когато съществуват обективни доказателства за обезценка. Определянето дали спадът е значителен или продължителен изисква преценка на всички съществени фактори като чувствителност на финансовите активи и други.

(ж) Вземания по регресни искиове

Вземанията по регресни искиове от застрахователи по застраховка „Гражданска отговорност“ към 31 декември 2009 г. и 31 декември 2008 г., са отразени като вземания в актива на отчета за финансовото състояние на Групата и е признат приход от регреси.

Вземанията подлежат на преглед за обезценка и Групата ги оценява по възстановимата им стойност, като признава загуба от обезценка. Размерът на загубата е разликата между балансовата стойност на вземането и сумата на очакваните бъдещи парични потоци.

Ръководството на Групата счита, че представената по този начин информация във финансовите отчети ще е полезна и необходима за по-точното представяне на финансовото състояние и финансовите резултати на Групата.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики

(а) Класификация на продуктите

Животозастрахователни договори са договори, при които Групата поема значителен застрахователен риск чрез компенсация на застрахованото лице или на друго ползващо лице (бенефициент), в случай на настъпване на специфично несигурно бъдещо събитие (застрахователно събитие), което влияе неблагоприятно на застрахованото лице. Всеки риск, който не е класифициран като застрахователен, е финансов риск.

Инвестиционните договори са договори, свързани с финансов риск. Финансовият риск е рискът, свързан с евентуална бъдеща промяна в един или няколко от изброените: лихвени проценти, цена на ценни книги, пазарни цени, валутни цени, ценови индекс, кредитен рейтинг, кредитен индекс или друга променлива, при условие че в случай на нефинансова променлива, променливата не е специфична за страните по договора.

Договор, класифициран като „животозастрахователен“, е такъв до края на периода си на действие, независимо от възможността застрахователният риск да намалее значително. Договор, класифициран като „инвестиционен“ може да бъде рекласифициран в бъдеще като „застрахователен“, ако застрахователният риск стане съществен.

Застрахователните договори се класифицират като застраховки със спестовен елемент и рискови застраховки. Застрахователните договори със спестовен елемент и инвестиционните договори се класифицират допълнително като такива с или без допълнителни негарантирани доходи. Допълнителните негарантирани доходи представляват договорно право за получаване на допълнителни доходи (базирани на доходност от инвестиции от активи, свързани с поетите задължения) като добавка към минимално гарантираните по договора.

Към 31 декември 2009 г. Групата има сключени инвестиционни договори без допълнителен негарантиран доход, застрахователни договори със спестовен елемент с и без допълнителен негарантиран доход както и рискови застраховки.

Общозастрахователни договори са такива договори, при които Групата поема съществен застрахователен риск от друга страна (застраховани лица) като приема да компенсира притежателите на полици, когато упоменато несигурно бъдещо събитие (застрахователно събитие) има негативно отражение върху тях. Застрахователните договори могат да прехвърлят и финансов риск. За да класифицира договорите, Групата разглежда характеристиките на договора и определя дали тези характеристики прехвърлят значителен застрахователен риск.

Групата счита за прехвърляне на значителен застрахователен риск когато настъпването на покрит риск е случайно събитие, както и ако вероятността за настъпването му е значителна или ако застрахователните обезщетения, платени при настъпване на покрития риск представляват значително допълнително обезщетение.

Здравноосигурителните договори са такива договори, при които Групата поема съществен осигурителен риск от друга страна, като приема да компенсира притежателите на договори (осигурените лица), ако упоменато несигурно бъдещо събитие (осигурително събитие) има негативно отражение върху тях. Като обща насока, Групата определя дали е поела съществен осигурителен риск, като прави сравнение с платените обезщетения с дължимите плащания, ако осигурителното събитие не възникне. Здравноосигурителните договори могат да прехвърлят и финансов риск.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(а) Класификация на продуктите (продължение)

След като договорът се класифицира като осигурителен договор, той остава такъв за оставащия си срок на валидност, дори ако осигурителния риск намалее значително през този период, освен ако не бъдат погасени всички задължения или не изтече давността на всички права по него.

Здравноосигурителните договори не се класифицират допълнително като такива с или без допълнителни негарантирани доходи, поради липса на договорно право за получаването на допълнителни доходи като добавка към гарантираните такива.

Застрахователните дружества в Група ДЗИ притежават лицензи за застрахователна дейност по всички видове застраховки, регламентирани от нормативната уредба, с изключение на Застраховка за изкупуване на капитал. ЗАД „ДЗИ“ и „ДЗИ - Общо Застраховане“ ЕАД също така притежават и лицензи за презастрахователна дейност по посочените по-горе видове застраховки.

(б) Нематериални активи

Нематериалните активи, придобити отделно, се оценяват първоначално по цена на придобиване. Цената на придобиване на нематериалните активи, придобити в бизнес комбинация, е тяхната справедлива стойност на датата на придобиването. След първоначалното придобиване нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка. С изключение на капитализираните разходи за развойна дейност, вътрешно създадените нематериални активи не се признават като активи, а се отнасят в отчета за доходите за годината, в която са възникнали.

Сроковете на полезен живот на нематериалните активи се определят или като ограничени или като неограничени.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират за срока на полезния си живот по линейния и се подлагат на преглед за обезценка винаги, когато е налице индикация, че стойността им е обезценена. Амортизационният период и амортизационният метод за нематериален актив с ограничен полезен живот се подлагат на преглед поне в края на всяка финансова година. Промените в очаквания полезен живот или в очаквания модел на консумация на икономическите ползи, залежали в актива, се отчитат счетоводно чрез промяна в амортизационния срок или метод, както това е уместно, и се третират като промени в приблизителните счетоводни оценки. Разходите за амортизация на нематериалните активи с ограничен полезен живот се признават в отчета за доходите. Притежаваните от Групата нематериални активи се амортизират с годишна амортизационна норма от 20% за полезния им живот от 5 години. Амортизационната норма и полезния живот на нематериалните активи е непроменена за годините 2008 г. и 2009 г.

Нематериалните активи с неограничен полезен живот се подлагат на преглед за обезценка ежегодно, или индивидуално или на ниво обект, генериращ парични потоци. Тези нематериални активи не се амортизират. Срокът на полезен живот на нематериален актив с неограничен полезен живот се подлага на преглед ежегодно, за да се определи дали оценката за неограничен полезен живот все още може да бъде подкрепена. Ако това не е така, промяната в оценката на полезния живот от неограничен в ограничен се извършва проспективно.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(б) Нематериални активи (продължение)

Печалбите или загубите, възникващи от отписването на даден нематериален актив, представляват разликата между нетните постъпления при освобождаването и балансовата стойност на актива и се признават в отчета за доходите, когато активът бъде отписан.

(в) Материални активи

Дълготрайните материални активи се оценяват по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и загуба за обезценка, с изключение на придобитите активи преди 31 юли 1997 г., които са отчетени по преоценена стойност в съответствие с оценката, извършена от независими оценители по пазарна стойност към 31 юли 1997 г. Тази стойност се приема от ръководството на Групата за историческа цена след отчитане на ефекта от свръхинфлацията. Амортизацията се начислява по линейния метод според предварително установени норми за отписване на стойността на дълготрайните активи през техния предполагаем полезен живот.

Групата е анализираща сроковете на полезен живот на дълготрайните активи по групи и от 01 януари 2008 г., прилага амортизационни норми по групи активи както следва (които важат и за 2009 г.):

	Годишна амортизационна норма %	Полезен живот в години
Земи	-	-
Сгради	3	33
Оборудване	10-20	5-10
Стопански инвентар	10	10
Компютри и комуникационна мрежа	20-33.33	3-5
Транспортни средства	25	4

Дълготрайните активи с ограничен полезен живот се амортизират за срока на полезния си живот и се подлагат на преглед за обезценка винаги, когато е налице индикация, че стойността им е обезценена.

Печалбите или загубите, възникващи от отписването на даден дълготраен актив, представляват разликата между нетните постъпления при освобождаването и балансовата стойност на актива и се признават в отчета за доходите, когато активът бъде отписан.

(г) Превръщане на чуждестранна валута

Консолидираният финансов отчет на Група ДЗИ е изготвен в хиляди лева. Това е валутата на основната икономическа среда, в която Групата функционира, следователно е и функционалната валута на Групата.

Сделките в чуждестранна валута се отчитат в лева по официалния обменен курс на Българската народна банка (БНБ) към датата на сделката. Монетарните активи и пасиви в чуждестранна валута се преоценяват в български лева по заключителния курс на БНБ към датата на отчета за финансовото състояние.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(г) Превръщане на чуждестранна валута (продължение)

Курсовите разлики от операции и преоценка на монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути, са включени в отчета за доходите за периода на възникването им.

Важни обменни курсове в началото и края на отчетния период:

	31 декември 2009 г.	31 декември 2008 г.
USD 1 =	1.36409 лева	1.38731 лева
EUR 1 =	1.95583 лева	1.95583 лева

(д) Данъци

Текущ данък върху доходите

Дължимите данъци за 2009 г. и 2008 г. са изчислени в съответствие с българското данъчно законодателство.

Съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане, от 01 януари 2005 г., застрахователните дружества се облагат с корпоративен данък върху печалбата за отчетния период. Данъчната ставка на корпоративния данък за 2009 г. и 2008 г. е 10%.

Данъкът върху печалбата е изчислен на база облагаема печалба, като за целта финансовият резултат е преобразуван, в съответствие с българското данъчно законодателство.

Текущите данъчни активи и пасиви за текущи и предходни периоди се признават по сумата, която се очаква да бъде възстановена от или платена на данъчните власти.

Отсрочен данък върху доходите

Отсрочените данъци се признават по балансовия метод за всички временни разлики към датата на консолидирания финансов отчет, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности за целите на финансовото отчитане.

Отсрочени данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики,

- ▶ освен до степента, до която отсроченият данъчен пасив възниква от първоначално признаване на репутация, или от първоначално признаване на актив или пасив, от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката; и
- ▶ за облагаеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, освен до степента, до която Дружеството е в състояние да контролира времето на обратното проявление на временната разлика и съществува вероятност временната разлика да не се прояви обратно в предвидимо бъдеще.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(д) Данъци (продължение)

Отсрочен данък върху доходите (продължение)

Активи по отсрочени данъци се признават за всички намаляеми временни разлики, пренесени неизползвани данъчни кредити и неизползвани данъчни загуби, до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която да бъдат използвани намаляемите временни разлики, пренесените неизползвани данъчни кредити и неизползваните данъчни загуби,

- ▷ освен ако отсроченият данъчен актив, свързан с намаляемата временна разлика, възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката; и
- ▷ за намаляеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, отсрочен данъчен актив се признава единствено до степента, до която има вероятност временната разлика да се прояви обратно в обозримо бъдеще и да бъде реализирана облагаема печалба, срещу която да се оползотвори временната разлика.

Групата извършва преглед на балансовата стойност на отсрочените данъчни активи към всяка дата на баланса и я намалява до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява целия или част от отсрочения данъчен актив да бъде възстановен. Непризнатите отсрочени данъчни активи се преразглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние и се признават до степента, до която е станало вероятно да бъде реализирана бъдеща облагаема печалба, която да позволи отсрочения данъчен актив да бъде възстановен.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), които са действащи или са влезли в сила, в значителна степен към датата на отчета за финансовото състояние. Отсрочените данъчни активи и пасиви се признават директно в собствения капитал (а не в отчета за доходите), когато данъкът се отнася до статии, които са били директно признати в собствения капитал.

(е) Задължения към персонала при пенсиониране

Задълженията към персонала включват настоящата стойност на задължението на Групата за изплащане на обезщетения на наетия персонал при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в същото предприятие, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране.

В съответствие с изискванията на МСС 19, потенциални задължения на Дружеството към персонала са отразени в годишния резултат на дружествата на база на актюерски изчисления. Актюерските загуби и печалби се признават в пълен размер в отчета за доходите.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(ж) Финансови активи, с изключение на деривативни финансови инструменти

Първоначално признаване и последваща оценка

Финансовите активи в обхвата на МСС 39, се класифицират като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, като търговски и други вземания, като инвестиции, държани до падеж, като финансови активи на разположение за продажба или като деривативи, определени като хеджиращи инструменти в ефективен хедж, както това е уместно. Групата определя класификацията на своите финансови активи при първоначалното им признаване.

Финансовите активи се признават първоначално по справедливата им стойност, плюс, в случай на инвестиции, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването на финансовия актив.

Класификацията на финансовите активи зависи от целта, за която са придобити или възникнали. Финансовите активи се класифицират като такива, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, когато инвестиционната стратегия на Групата е да управлява финансовите инвестиции на база справедлива стойност, тъй като свързаните пасиви също се управляват на тази база. Категориите на разположение за продажба и държани до падеж се използват, когато съответният пасив (включително средствата на акционерите) се управлява пасивно и/или се отчита по амортизирана стойност.

Финансовите активи на Групата включват парични средства и краткосрочни депозити, търговски и други вземания, търговски и други вземания, котирани и некотирани на борсите финансови инструменти и деривативни финансови инструменти, както и такива, които се използват за хеджиране на парични потоци.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, включват финансови активи, държани за търгуване, и такива, които при първоначалното им признаване са определени като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Финансовите активи, които обикновено се придобиват с намерение да бъдат продадени в близко бъдеще, се класифицират като държани за търгуване. Финансови активи, които са определени по справедлива стойност в печалбата или загубата, трябва да удовлетворяват следните критерии:

- ▶ определянето им като финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата елиминира или значително намалява непоследователното третиране, което в противен случай би възникнало от оценяването на активите или пасивите, или от признаването на печалбите или загубите на различна база; или
- ▶ активите и пасивите са част от група финансови активи, финансови пасиви или и двете, които се управляват и резултатите от тяхното представяне се оценява на база справедлива стойност, в съответствие с документирана стратегия за управление на риска или инвестициите.

Тези инвестиции първоначално се признават по справедлива стойност. Впоследствие, след първоначалното признаване, тези инвестиции се оценяват по справедлива стойност. Корекциите в справедливата стойност и реализираните печалби и загуби се признават в отчета за доходите.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(ж) Финансови активи, с изключение на деривативни финансови инструменти (продължение)

Първоначално признаване и последваща оценка (продължение)

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата (продължение)

Депозити във финансови институции, търговски и други вземания

Депозитите, търговските и други вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. Тези финансови активи първоначално се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на платеното за придобиването на финансовите активи, възнаграждение. Всички разходи по сделката, които са пряко свързани с придобиването, също се включват в цената на придобиване на финансовите активи. След първоначалната оценка заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, като се прилага метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите от заемите и вземанията се признават в отчета за доходите, когато заемите и вземанията бъдат отписани или обезценени, както и чрез процеса на амортизация.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба представляват недеривативни финансови активи, които се определят като такива на разположение за продажба и не са класифицирани като финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата, депозити във финансови институции, търговските и други вземания. Тези инвестиции първоначално се отразяват по справедлива стойност. След първоначалното им признаване, финансовите активи на разположение за продажба се оценяват по справедлива стойност. Нереализираните печалби и загуби от справедливата стойност се отчитат в отделен компонент на другия всеобхватен доход, докато финансовите активи не бъдат отписани или не бъдат определени като обезценени. При отписване или обезценка, кумулативните печалби или загуби, признати преди това в собствения капитал, се признават в отчета за доходите.

(з) Деривативни финансови инструменти

Деривативните финансови инструменти се класифицират като държани за търгуване, освен ако не представляват ефективни хеджиращи инструменти. Всички деривативи се отчитат като активи, когато справедливите стойности са положителни, и като пасиви, когато справедливите стойности са отрицателни.

Внедрените деривативи се третират като отделни деривативи и се отчитат по справедлива стойност, ако техните икономически характеристики и рискове не са тясно свързани с тези на основния договор и основният договор сам по себе си не се отчита по справедлива стойност в отчета за доходите. Внедрените деривативи, които отговарят на дефиницията за застрахователни договори, се третират и оценяват като такива.

Деривативни финансови инструменти, държани за търгуване, обикновено се сключват с намерение да бъдат уредени в близко бъдеще. Тези инструменти първоначално се отчитат по справедлива стойност. Впоследствие, тези инструменти се преоценяват по справедлива стойност. Корекциите в справедливата стойност и реализираните печалби и загуби се признават в отчета за доходите.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(з) Деривативни финансови инструменти (продължение)

Деривативни инструменти, определени като хеджиращи инструменти, например форуърдни договори за покупка на валута и лихвени суапове, се сключват от Групата за хеджиране на рисковете, свързани с промените в лихвените проценти и валутните курсове.

За целите на счетоводното отчитане на хеджирането, хеджиращите взаимоотношения се класифицират както следва:

- ▶ хеджиране на паричен поток, когато се хеджира експозицията към промени в паричните потоци по признат актив или пасив, или много вероятна прогнозна сделка; или
- ▶ хеджиране на справедлива стойност, когато се хеджира експозицията към промени в справедливата стойност на признат актив или пасив, или на непризнат неотменим ангажимент, или на идентифицирана част от такъв актив, пасив или неотменим ангажимент, която е свързана с конкретен риск.

Преди Групата да приложи счетоводното отчитане на хеджирането трябва да бъдат удовлетворени следните критерии:

- ▶ преди да се приложи счетоводно отчитане на хеджирането трябва да е изготвена официална документация за хеджиращия инструмент, хеджирания обект, взаимоотношението на хеджирането, целта и стратегията;
- ▶ хеджирането трябва да е документирано в самото начало и да показва очакването за високоефективен хедж при компенсирането на риска в хеджирания обект през отчетния период и че хеджирането е ефективно на текуща база;
- ▶ за хеджиране на паричен поток, вероятността да бъде сключена прогнозната сделка, която е предмет на хеджиране, трябва да е голяма и трябва да съществува индикация за промени в паричните потоци, които да се отразят в отчета за доходите.

Хеджиране на паричен поток

Тези деривативни финансови инструменти първоначално се отчитат по справедлива стойност на датата, на която се сключва деривативния договор. Частта от печалбата или загубата по хеджиращия инструмент, която се определя като ефективно хеджиране, се признава в другия всеобхватен доход, а неефективната част от печалбата или загубата от хеджиращия инструмент - в отчета за доходите. При хеджиране на паричен поток сумите, които са били признати директно в собствения капитал се признават в отчета за доходите в същия период или периоди, през които хеджираната сделка оказва влияние върху печалбата или загубата, като например когато хеджираният финансов приход или финансов разход се признае, или когато се осъществи прогнозна продажба.

Когато хеджираната позиция представлява цената на придобиване на нефинансов актив или нефинансов пасив сумите, които са били признати директно в собствения капитал се признават като корекция на първоначалната балансова стойност на нефинансовия актив или пасив.

Ако прогнозната сделка или неотменимият ангажимент не се очаква повече да възникнат, сумите, които са били отчетени преди това в собствения капитал се признават в отчета за доходите. Ако хеджиращият инструмент стигне до крайна дата на валидност, или бъде продаден, прекратен или упражнен без замяна или прехвърляне, или ако Дружеството отмени определянето на хеджирането, сумите, които са били отчетени преди това в собствения капитал, остават признати отделно в собствения капитал до осъществяване на прогнозната сделка или неотменимия ангажимент.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(и) Справедлива стойност на финансовите инструменти

Справедливата стойност на финансови инструменти, които се търгуват активно на организирани финансови пазари, се определя на база на котирания пазарни цени "купува" за активите и оферирани цени за пасивите в края на последния работен ден на датата на отчета за финансовото състояние, без да се приспадат каквито и да било разходи по сделката.

Справедливата стойност на дялове в доверителни дялови инвестиционни фондове и акции в отворени колективни инвестиционни схеми, се определя на базата на публикуваните цени "купува".

Справедливата стойност на финансови инструменти, за които не съществува активен пазар, се определя чрез прилагане на подходящи техники за оценяване. Тези техники включват метода на дисконтираните парични потоци, сравнение със сходни инструменти, за които съществуват котирани пазарни цени, модели за ценообразуване на опции, кредитни модели и други подходящи модели за оценка. Някои финансови инструменти са отчетени по справедлива стойност като са приложени техники за оценяване, тъй като не са на разположение текущи пазарни сделки или данни от подлежащ на наблюдение активен пазар. Тяхната справедлива стойност е определена чрез използването на модел за оценка, който е тестван за изчисление на цените и сравнение с пазарните или чрез използване на входящи данни за реални пазарни сделки и чрез прилагане на най-добрата приблизителна оценка на Групата относно най-подходящите за използване предположения за модела. Моделите са коригирани за да отразят спреда между цените "купува" и "продава", за да отразят разходите за затваряне на позициите, спреда относно кредитния и ликвидния риск на съответния контрагент и ограниченията в моделите. Също така печалбата или загубата, изчислена при първоначалното отчитане на финансовите инструменти (печалбата или загубата от "ден 1") се отсрочва и признава единствено когато входящите данни са подлежащи на наблюдение, или при отписване на финансовия инструмент.

При използването на техники на дисконтираните парични потоци, очакваните бъдещи парични потоци се базират на най-добрата приблизителна оценка на Ръководството, а използваната норма на дисконтиране е обвързаната с пазара норма за сходен инструмент. Използването на различни модели за ценообразуване и различни предположения би могло да доведе до съществено различни приблизителни оценки на справедливите стойности.

Справедливата стойност на депозитите с плаващ лихвен процент и овърнайт депозитите в кредитни институции, е тяхната балансова стойност. Балансовата стойност представлява стойността на депозита и начислената лихва. Справедливата стойност на депозити с фиксиран лихвен процент е приблизително определена чрез използване на метода на дисконтираните парични потоци. Очакваните парични потоци се дисконтират по текущите пазарни лихвени проценти за сходни инструменти към датата на отчета за финансовото състояние.

Ако справедливата стойност не може да бъде надеждно определена, тези финансови инструменти се оценяват по цена на придобиване, която представлява справедливата стойност на възнаграждението, платено за придобиването на инвестицията, или първоначално получената сума на финансовия пасив. Всички разходи по сделката, които са пряко свързани с придобиването, се включват в цената на придобиване на инвестицията.

Анализ на справедливите стойности на финансовите инструменти и допълнителна информация за това как са оценени са предоставени в пояснителна бележка 24.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(й) Обезценка на финансови активи

Към всяка дата на отчета за финансовото състояние, Групата прави преценка дали съществуват обективни доказателства, че даден финансов актив или група от финансови активи може да е обезценена.

Групата отчита загубите от обезценка в отделна сметка.

Активи, отчитани по амортизирана стойност

Ако са налице обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка за активи, отчитани по амортизирана стойност, сумата на загубата се оценява като разликата между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци (като се изключват очакваните бъдещи загуби, които все още не са възникнали), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент на финансовия актив. Балансовата стойност на актива се намалява и сумата на загубата се отразява в отчета за доходите.

Активи, отчитани по амортизирана стойност (продължение)

Групата първо преценява дали съществуват обективни доказателства за обезценка индивидуално за финансови активи, които са съществени поотделно, и индивидуално или колективно за финансови активи, които не са съществени поотделно. Ако Групата определи, че не съществуват обективни доказателства за обезценка за индивидуално оценяван финансов актив, независимо дали той е съществен или не, тя включва актива в група от финансови активи със сходни характеристики на кредитен риск и ги подлага на преглед за обезценка колективно. Активи, които се подлагат на преглед за обезценка индивидуално и за които продължава да бъде призната загуба от обезценка, не се включват в колективната преценка за обезценка. Прегледът на обезценката се извършва към датата на отчета за финансовото състояние.

Ако в следващ период сумата на загубата от обезценка намалее и спадът може по обективен начин да се свърже със събитие, което възниква, след като обезценката е призната, признатите преди това загуби от обезценка се възстановяват. Възстановяването на загубата от обезценка се признава в отчета за доходите до степента, до която балансовата стойност на финансовия актив не надвишава неговата амортизирана стойност на датата на възстановяването.

Финансови активи на разположение за продажба

В случай на обезценка на финансов актив на разположение за продажба, сумата, представляваща разликата между неговата цена на придобиване (нетно от погасяването на главницата и амортизацията) и неговата текуща справедлива стойност, намалена с каквато и да било загуба от обезценка по този актив, която преди е призната в другите всеобхватни доходи, се прехвърля от собствения капитал в отчета за доходите. Загубите от обезценка за капиталови инвестиции не се възстановяват чрез отчета за доходите. Възстановяванията на загуби от обезценка по дългови инструменти, класифицирани като такива на разположение за продажба, се извършват чрез отчета за доходите, ако увеличението в справедливата стойност на инструментите може обективно да се свърже със събитие, възникнало след като загубите от обезценка са били признати в отчета за доходите.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(к) Отписване на финансови активи

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- договорните права върху паричните потоци от актива са изтекли;
- Групата запазва правото за получаване на парични потоци от актива, но е поела договорно задължение за плащане на всички събрани парични потоци, без съществено отлагане, на трета страна по сделка за прехвърляне.
- Групата е прехвърлила своите права за получаване на парични потоци от актива, при което:
 - Групата е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив; или
 - Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазила контрола върху него.

Когато Групата е прехвърлила своите права за получаване на парични потоци от актива и нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но е запазила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления финансов актив до степента на продължаващото си участие в него. Степента на продължаващото участие, което е под формата на гаранция за прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната стойност на възнаградението, което може да се наложи да бъде възстановено от Групата.

(л) Вземания и обезценка на вземания от застрахователи по регресни иски

Правото на регресен иск за възстановяване на изплатено обезщетение и разноските по определянето му срещу лица, по чиято вина е било унищожено или повредено застрахованото имущество, Дружеството упражнява на основание чл. 213 и 213а от Кодекса за застраховането.

Всички лица, към които Групата има ликвидни и изискуеми вземания по регресни иски са длъжници на Групата. В случаите, когато причинителят на вредата има сключена застраховка „Гражданска отговорност“, Групата встъпва в правата на застрахования и предявява вземанията си срещу застрахователя на виновния по застраховка „Гражданска отговорност“.

Сметните взаимоотношения със застрахователите по застраховка „Гражданска отговорност“ към 31 декември 2009 г. и 31 декември 2008 г., са отразени като вземания в актива на отчета за финансовото състояние на Групата и е признат приход от регреси. С цел предпазливост, поради несигурността на тяхното събиране, както по отношение на срок, така и по отношение на предявения размер, сметните взаимоотношения с длъжниците - физически и юридически лица, Групата отразява задбалансово. За всеки длъжник се води отделна поименна партида.

Критериите за признаване на вземането в актива на отчета за финансовото състояние са следните:

- платено обезщетение по имуществена застраховка;
- установено лице, което виновно е причинило вредата;
- наличие на доказателства на сключена застраховка „Гражданска отговорност“ при друг застраховател;
- предявена претенция срещу този застраховател.

Дата на признаване на вземането е датата на писмото до застрахователя, с което се предявява претенцията.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(л) Вземания и обезценка на вземания от застрахователи по регресни искове (продължение)

Вземанията подлежат на преглед за обезценка, като в случаите, в които балансовата им стойност е по-голяма от очакваната им възстановима стойност към момента на прегледа, Групата ги оценява по възстановимата им стойност и признава загуба от обезценка. Размерът на загубата е разликата между балансовата стойност на вземането и сумата на очакваните бъдещи парични потоци.

През 2008 г., очакваните бъдещи парични потоци са получени, като сумата на вземанията по регреси се намалява със сумата на просрочените такива вземания за период над 75 дни.

През 2009 г., Ръководството е направило преглед на прилагания модел на приблизителна оценка и на база на историческия опит е приело очакваните бъдещи парични потоци да се изчисляват, като сумата на вземанията по регреси се намалява със сумата на просрочените такива вземания за период над 365 дни.

Към 31 декември 2009 г., Ръководството на Групата е извършило преглед за обезценка на тези вземания и признало разход за обезценка на вземания по регреси в размер на 915 хил. лв.

(м) Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата, Групата оценява дали съществуват индикации, че даден актив е обезценен. В случай на такива индикации или когато се изисква ежегоден тест за обезценка на даден актив, Групата определя възстановимата стойност на този актив. Възстановимата стойност на актива е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба, на актива или на обекта, генериращ парични потоци (ОГПП) и стойността му в употреба. Възстановимата стойност се определя за отделен актив, освен в случай, че при използването на актива не се генерират парични потоци, които да са в значителна степен независими от паричните потоци, генерирани от други активи или групи от активи.

Загубите от обезценка от продължаващи дейности се признават в отчета за доходите.

Към всяка отчетна дата, Групата преценява дали съществуват индикации, че загубата от обезценка на актив, различен от репутация, която е призната в предходни периоди, може вече да не съществува или пък да е намалена. Загубата от обезценка се възстановява обратно само тогава, когато е настъпила промяна в преценките, използвани при определяне на възстановимата стойност на актива, след признаването на последната загуба от обезценка. В този случай, балансовата стойност на актива се увеличава до неговата възстановима стойност. Тази увеличена стойност не може да превишава балансовата стойност, такава, каквато би била, след приспадане на амортизацията, в случай, че в предходни периоди не е била признавана загуба от обезценка за съответния актив. Възстановяването на загуба от обезценка се признава в отчета за доходите, освен ако активът не се води по преоценена стойност, в който случай възстановяването се отчита като увеличение на преоценъчния резерв.

(н) Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти представляват земи и сгради, държани с цел получаване на доход от наем или увеличаване на стойността им. Инвестиционните имоти се признават първоначално по цена на придобиване. Разходите по придобиването се включват при първоначалната оценка. Последващото оценяване е по справедлива стойност. Групата отчита всички изменения на справедливата стойност на инвестиционните си имоти в отчета за доходите.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(н) Инвестиционни имоти (продължение)

Прехвърляния от или към инвестиционен имот са правят само когато има промяна в използването. Ако имот за собствени нужди, отчитан според изискванията на МСС 16 "Имоти, машини и съоръжения" бъде прехвърлен към инвестиционни имоти, отчитан по справедлива стойност, Дружеството прилага МСС 16 до датата на промяна в използването му. Всяка разлика между балансовата стойност на имота към датата на прехвърляне и неговата справедлива стойност се отчита като преоценка според изискванията на МСС 16. Инвестиционните имоти се отписват при освобождаване или когато инвестиционният имот е трайно изваден от употреба и никакви бъдещи икономически изгоди не се очакват от неговото освобождаване. Каквито и да е било печалби или загуби при извеждането от експлоатация или освобождаването на инвестиционен имот се признават в отчета за доходите в годината на извеждане от експлоатация или освобождаване.

(о) Презастраховане

Групата прехвърля застрахователния риск в обичайния ход на дейността си за някои видове застраховки. Презастрахователните активи представляват салда, дължими от/на презастрахователни компании. Сумите, подлежащи на възстановяване от презастрахователи, се оценяват по начин, последователен с резерва за неизплатени претенции или уредени претенции, свързани с полици прехвърлени към презастрахователя и които са свързани със съответния презастрахователен договор.

Презастрахователните активи представляват предстоящи за получаване към датата на отчета за финансовото състояние вземания по презастрахователни операции, признати като приход на база дължимите през отчетния период премии, участия в резултата и комисионни по силата на действащите презастрахователни договори. Те се оценяват по стойността им и съответния валутен курс към датата на отчета за финансовото състояние. Групата ежесечно извършва преоценка на вземанията от презастрахователите като актуализира дела на презастрахователите в резерва за предстоящи плащания.

Презастрахователните пасиви представляват предстоящи за плащане към датата на отчета за финансовото състояние задължения по презастрахователни операции, признати като разход на база дължимите през отчетния период премии, обезщетения, участия в резултата и комисионни.

Печалбите или загубите от презастраховането се признават в отчета за доходите незабавно към датата на покупката и не се амортизират. Прехвърлените презастрахователни договорености не освобождават Групата от задълженията ѝ към застрахованите лица.

Премиите и претенциите се представят брутно както за прехвърлените, така и за поетите презастрахователни ангажменти. Презастрахователните активи или пасиви се отписват, когато договорните права се погасят или изтекат, или когато договорът бъде прехвърлен към друга страна.

Презастрахователни договори, които не прехвърлят съществен застрахователен риск, се отразяват в отчета за финансовото състояние и представляват депозити или финансови пасиви, които се признават на база платеното или полученото възнаграждение, намалено с каквито и да било изрични определени такси, които ще бъдат задържани от презастрахованото лице.

(п) Вземания по застрахователни операции

Общозастрахователни договори

Вземанията по застрахователни операции се признават, когато станат дължими. При първоначалното им признаване те се оценяват на база всички дължими и получени премии през отчетния период.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(п) Вземания по застрахователни операции (продължение)

След първоначалното им признаване вземанията по застрахователни операции се подлагат на преглед за обезценка, когато събитията или обстоятелствата показват, че балансовата стойност може да не бъде възстановена. Индикации за обезценка съществуват, когато застрахованото лице има просрочени дължими премии към Групата, като за различните продукти броя на просрочените дължими премии е различен. При наличие на загуба от обезценка, тя се отразява в отчета за доходите.

Вземанията по общозастрахователни операции се отписват, когато бъдат удовлетворени критериите за отписване на финансови активи.

Вземания по животозастрахователни договори

Вземанията по животозастрахователни договори се признават на база на всички дължими и получени през отчетния период премии по застрахователни договори. След първоначалното признаване, несъбраните вземанията по застраховки се обезценяват на следващия падеж, ако застраховката е нередовна (в просрочие на плащането на дължимата премия за повече от два месеца) или на датата, в която е прекратено действието на договора (смърт, откуп и др.). Загубата от обезценка се отразява в отчета за доходите.

Вземанията по животозастрахователни операции се отписват, когато бъдат удовлетворени критериите за отписване на финансови активи.

(р) Разходи за бъдещи периоди

Отсрочени аквизиционни разходи (ОАР)

Отсрочените аквизиционни разходи представляват преки и косвени разходи, отчетени през финансовия период - аквизиционни комисионни и разходи, свързани със сключването на животозастрахователните договори и такива за реклама и маркетинг, които са отсрочени за периоди след датата на отчета за финансовото състояние. Аквизиционните разходи се отсрочват по актюерски методи до степента, в която последните са възстановими от бъдещите застрахователни премии. След първоначалното си признаване като Отсрочени аквизиционни разходи, те се амортизират върху очаквания срок на поддържане на договора (срок на инкасиране на застрахователните премии) като постоянен процент от премиите. Отсрочените аквизиционни разходи се отписват, когато свързаните с тях договори биват прекратени - поради настъпване на застрахователно събитие или предсрочно прекратяване (откуп).

Отсрочените аквизиционни разходи представляват активи за покритие на застрахователно-техническите резерви, съгласно Кодекса за застраховането. Групата извършва преглед за обезценка към всяка отчетна или по-често, когато е налице индикация за обезценка.

(с) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти включват парични средства в банки и в каса. За целите на отчета за паричните потоци за пари и парични еквиваленти се считат парични средства в банки и в каса, както и краткосрочни депозити с оригинален матуритет до 3 месеца. Дружеството изготвя отчета за паричните потоци по непрекия метод.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(т) Задължения по договори за застраховане

Задълженията по договори за общо застраховане се признават, когато бъдат сключени застрахователните договори и премиите бъдат начислени. Те представляват задължение за неизплатени претенции, което задължение се базира на оценка на общите разходи по всички възникнали, но неуредени претенции към датата на отчета за финансовото състояние, независимо дали са обявени или не, включително и свързаните разходи за обработка на претенциите. При обявяването и уреждането на някои видове претенции може да има забава, следователно общите разходи за тези претенции към датата на отчета за финансовото състояние са предмет на предварителна оценка. Задължението се изчислява към отчетната дата като се използват определен брой стандартни актюерски техники за прогнозиране на претенциите, базиращи се на емпирични данни и текущи предположения. Задължението не се дисконтира за отразяване на стойността на парите във времето. Задълженията се отписват, когато договорът изтече, бъде прекратен или изпълнен.

Пренос-премийният резерв представлява премиите, получени за рискове, които все още не са изтекли. Методът за изчисление на резерва е в съответствие с метода за признаване на приходите от застрахователни премии. Обикновено резервът се освобождава за срока на договора и се признава като приход от премии.

Всички договори са предмет на тест за адекватност на задължението, който отразява най-добрата текуща приблизителна преценка на ръководството за бъдещите парични потоци.

Към всяка отчетна дата Групата извършва проверка на необходимостта от образуване на резерв за неизтеклите рискове, за да определи дали е налице общо превишение на очакваните претенции и разходи над пренесените премии.

Задълженията по животозастрахователни договори се признават, когато бъдат сключени договорите и е начислена първоначалната дължима премия.

Резервите представляват очакваната стойност на поетите от застрахователя задължения по сключените застрахователни и презастрахователни договори, разходите свързани с изпълнението на тези задължения и възможното неблагоприятно отклонение от направените предположения.

Съгласно Кодекса за застраховане Групата образува следните задължения по животозастрахователни договори:

- Математически резерв;
- Капитализирана стойност на пенсиите;
- Пренос-премиен резерв;
- Резерв за предстоящи плащания;
- Резерв за бъдещо участие в дохода;
- Допълнителен резерв за очаквано неблагоприятно отклонение от използваните технически основи;
- Резерви по застраховки "Живот", свързани с инвестиционен фонд, с елементи от изброените по-горе.

Математически резерв и Капитализирана стойност на пенсиите

Математическият резерв и капитализираната стойност на пенсиите се изчисляват по проспективен нето-премиен метод - разликата между настоящата стойност на очакваните бъдещи застрахователни плащания и настоящата стойност на очакваните бъдещи нетни премии. Към математическия резерв и капитализираната стойност на пенсиите, са включени допълнително-разпределения доход по полиците, настоящата стойност на отчетените премии с приспаднати аквизиционните разходи, които се отнасят за периоди след датата на баланса и допълнителна сума за административни разходи. Изчислението се основава на същите технически основи, с които са изчислени нето премиите, включително дисконтов (технически) лихвен процент и таблица за смъртност.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(т) Задължения по договори за застраховане (продължение)

Допълнителен резерв за очаквано неблагоприятно отклонение от използваните технически основи

Поради възможните отклонения между застрахователно-техническите планове и действителните резултати, математическият резерв и капитализираната стойност на пенсиите са увеличени с допълнителен резерв за неблагоприятно отклонение от актюерските предположения.

Пренос-премиен резерв

Пренос-премиеният резерв се образува по рискови застраховки и животозастрахователни договори за покритие на претенциите и административните разходи, които се очаква да възникнат след края на отчетния период.

Резерв за предстоящи плащания

Резервът за предстоящи плащания се образува за покритие на обезщетения и дължими суми, както и на свързаните с тях разходи по претенции, възникнали преди края на отчетния период, независимо дали са предявени или не пред Групата, и които не са платени към тази дата.

Резерв за бъдещо участие в дохода

Образува се по договори със спестовен елемент и клауза за допълнителен, негарантиран доход за покриване на бъдещи неблагоприятни отклонения в дохода от инвестиции.

Тест за адекватност на задълженията

Тестът за адекватност на задълженията представлява изчисление на настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци и сравняването им с балансовата стойност на задълженията (математически резерв), нетно от отсрочените аквизиционни разходи. Паричните потоци за даден период включват очакваната стойност на бъдещите премии, очакваните застрахователни плащания (включително откупи), очакваните отчисления за ежегодните административни разходи на Групата и комисионните. Доходът от инвестиции и изменението на размера на математическия резерв в края на всяка отчетна година не е включено в изчислението. Настоящата стойност на очакваните парични потоци е изчислена с дисконтиращ лихвен процент, отговарящ на доходността на активите, получена от ниско рисковите инвестиции и съобразен с пазарните условия и доходността от държавните ценни книжа в края на финансовата година.

Тестът за адекватност на задълженията е направен на базата на застрахователни и икономически предположения. Застрахователните предположения се основават на миналия опит на Групата, а икономическите се базират на текущ анализ и консервативни допускания за бъдещи изменения. Полученият резултат, изчислен по методиката на този тест се сравнява със стойността на математическия резерв, записан в отчета за финансовото състояние на Групата увеличен с допълнителния резерв, заделен като добавка за сигурност срещу неблагоприятни отклонения от използваните технически основи и намален с отложените аквизиционни разходи. Задълженията се считат за достатъчни, когато стойността на резерва превишава получения резултат от теста.

Получените резултати от теста за достатъчност на задълженията показват, че математическия резерв по застраховки "Живот" и застраховки свързани с вътрешен инвестиционен фонд, са достатъчни към 31 декември 2009 г. и 2008 г.

Задълженията по здравноосигурителни договори се базират или на текущите предположения, или на предположения, установени при стартирането на договора, отразяващи най-добрата приблизителна преценка в този момент.

Приблизителната оценка се извършва по отношение на възникналите, но непредявени претенции към датата на отчета за финансовото състояние (IBNR).

Крайните разходи на възникналите, но непредявени претенции се оценяват като се използват стандартни актюерски техники за прогнозирането им, като верижно-стълбов метод или на база процент от премиите за периода, за който се очаква да са възникнали събития.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(у) Задължения по инвестиционни договори без допълнителни негарантирани доходи

Основното предположение, залегнало в тези техники е, че опитът на Групата в развитието на претенции от минали години може да се използва за прогнозиране на бъдещото развитие на претенциите и оттам на крайните разходи по претенции. Като такива тези методи екстраполират развитието на платените и понесени загуби, средните разходи за претенция и броя на претенциите въз основа на наблюдаваното развитие в предишни периоди. Историческото развитие на претенциите се анализира по месеци на събитие. Не се правят изрични предположения относно бъдещите нива на инфлация на претенциите или квоти на щетимост. Вместо това, използваните предположения са онези, които се извличат от историческите данни за развитие на претенциите, върху които се базират прогнозите. Допълнителна качествена преценка се използва за оценка на степента, в която миналите тенденции може да не са приложими в бъдеще (например, да отразяват еднократни събития, характеристики на полиците и процедури за обработка на претенциите), за да се достигне до приблизителната оценка на крайните разходи по претенции, която представя най-вероятния изход от редицата възможни изходи, като се вземат предвид всички свързани несигурности.

Задълженията, които са свързани с инвестиционни договори възникват, когато договорите бъдат сключени и се отчитат в отчета за финансовото състояние като депозитен компонент. Първоначално задълженията се представят по справедлива стойност като впоследствие се преоценяват на база текущата цена на дяловете на инвестиционния фонд, която се определя от общата стойност на активите на фонда. Корекциите на справедливата стойност се извършват към всяка отчетна дата. Изменението на депозитния компонент се отразява директно като корекция на задълженията в отчета за финансовото състояние. Задължението се отписва, когато договорът изтече, бъде изпълнен или прекратен.

Допълнителният, негарантиран доход представлява договорно право, което оправомощава притежателите на тези договори да получат като допълнение към гарантираните доходи, значителни допълнителни доходи, които се базират на реализираната доходност на активите, държани в портфейла на договори с такива характеристики. Съгласно условията на договорите излишъците във фондовете могат да бъдат разпределени между застрахованите лица и акционерите на база 90/10. Групата, по свое усмотрение определя сумата и момента на разпределение на тези излишъци на притежателите на полици. Всички задължения за допълнителни, негарантирани доходи, включително неразпределените излишъци, както гарантирани, така и негарантирани, се отчитат в задълженията по застрахователни или по инвестиционни договори, както това е уместно в края на отчетния период.

(ф) Други финансови пасиви и застрахователни задължения

Другите финансови пасиви се признават, когато станат дължими и при първоначалното им признаване се отчитат по справедливата стойност на полученото възнаграждение, намалено с пряко свързаните разходи по сделката. След първоначалното признаване, те се оценяват по амортизирана стойност като се използва метода на ефективния лихвен процент.

(х) Отписване на финансови пасиви и застрахователни задължения

Финансовите пасиви и застрахователните задължения се отписват, когато задължението по пасива бъде прекратено, изпълнено или е изтекло.

Замяната на съществуващ финансов пасив с друг дългов инструмент от същия заемодател със съществено различни условия, или същественото модифициране на условията на съществуващ финансов пасив, се отчита като отписване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Разликата между балансовите стойности на първоначалния и новия пасив се признава в отчета за доходите.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(ц) Провизии

Общи

Провизии се признават, когато Групата има настоящо задължение (правно или конструктивно), възникващо в резултат на минали събития, и е вероятно, че за погасяване на задължението ще е необходим поток от ресурси, съдържащ икономически ползи, и стойността на задължението може да бъде надеждно оценена. Когато Групата очаква, че някои или всички необходими за уреждането на провизията разходи ще бъдат възстановени, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава когато е практически сигурно, че тези разходи ще бъдат възстановени. Разходите, свързани с която и да било провизия, се представят в отчета за доходите нетно от каквото и да било възстановяване. Когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява, когато е уместно, специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време, се признава като разход по заеми.

(ч) Промени в собствения капитал

Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платените акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Дивиденди по обикновен акционерен капитал

Дивидентите по обикновени акции се признават като задължение и се приспадат от собствения капитал, когато са одобрени от акционерите на Дружеството.

Дивидентите за годината, които се одобряват след датата на отчета за финансовото състояние, се считат за събитие след датата на баланса.

(ш) Признаване на приходи

Бруто премии

Брутните записани премии по договори за общо и здравно застраховане включват общите вземания по премии за целия период на покритие, обхванат от договорите, сключени през отчетния период, и се признават на началната дата на полицата. Премиите включват каквито и да било корекции, възникващи през отчетния период, за вземания по премии по отношение на договори, сключени в предишни отчетни периоди.

След изтичане срока на договора, непостъпилите дължими премии през съответните отчетни периоди са отразени като обезценка на вземания по несъбрани премии.

Брутните периодични премии по животозастрахователни договори и инвестиционни договори с допълнителни, негарантирани доходи се признават като приход, когато са дължими от застрахованото лице. При застрахователни договори с еднократни премии приходите се признават на датата, на която полицата влезе в сила.

Пренесените премии са онези части от записаните премии през годината, които са свързани с периоди на застрахователен риск след датата на отчета за финансовото състояние. Частта, отнасяща се за последващи периоди, се отсрочва като пренос-премиен резерв.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(ш) Признаване на приходи (продължение)

Отстъпени премии на презастраховател

Брутните записани премии по общо презастраховане включват общите дължими премии за цялото покритие, предвидено от сключените през периода договори, и се признават на датата, на която полицата се стартира. Премииите включват каквито и да било корекции, възникващи през отчетния период по отношение на презастрахователни договори с дата на сключване в предишни отчетни периоди.

Брутните презастрахователни премии по животозастрахователни договори се признават като приход, когато станат дължими, или на датата, на която полицата влезе в сила.

Пренесените презастрахователни премии са онези части от записаните през годината премии, които са свързани с периоди на презастрахователен риск след датата на отчета за финансовото състояние. Пренесените презастрахователни премии се разсрочват за срока на основните застрахователни полици сключени със застраховани лица за договори със свързани рискове и за срока на презастрахователния договор.

Приходи от такси и комисионни

На застрахованите лица за застрахователни и инвестиционни договори се начисляват такси за услуги по администриране на полиците и други такси по договорите. Тези такси се признават като приход за периода, в който се предоставят свързаните с тях услуги. Ако таксите са за услуги, предоставяни в бъдещи периоди, те се отсрочват и се признават в тези бъдещи периоди.

Приходи от инвестиции

Приходите от лихви се признават в отчета за доходите с тяхното начисляване и се изчисляват като се прилага метода на ефективния лихвен процент. Такси и комисионни, които представляват неразделна част от ефективния доход по финансовия актив или пасив, се признават като корекция в ефективния лихвен процент на инструмента.

Приходите от инвестиции включват и дивиденди, когато бъде установено правото на Групата да получи плащане.

Реализирани печалби и загуби

Реализираните печалби и загуби от инвестиции, отразени в отчета за доходите, включват печалби и загуби по финансови активи и инвестиционни имоти. Печалбите и загубите включват и неефективната част от хеджирането. Печалбите и загубите от продажбата на инвестиции се изчисляват като разликата между нетните постъпления от продажбата и първоначалната или амортизираната стойност и се отразяват при възникването на сделката по продажбата.

(щ) Признаване на разходи за изплатени доходи и претенции

Животозастрахователни договори

Брутните платими доходи и претенции по животозастрахователни договори и по инвестиционни договори с допълнителни, негарантирани доходи, включват разходите за всички претенции, възникващи през годината, включително вътрешните и външните разходи за обработка на претенциите, които са пряко свързани с обработката и уреждането на претенциите и допълнителните доходи за застрахованите лица, одобрени по договори с допълнителни, негарантирани доходи, както и промените в брутната оценка на задълженията по застрахователни и инвестиционни договори с допълнителни, негарантирани доходи. Претенциите в случай на смърт и при откупи се отразяват въз основа на получените уведомления за възникване на претенцията от застрахованите лица. Плащанията по падежираните и анюитетни полици се отразяват, когато станат дължими.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(щ) Признаване на разходи за изплатени доходи и претенции (продължение)

Общозастрахователни договори

Претенциите по общо застраховане включват всички претенции, възникващи през годината, независимо дали са обявени или не, вътрешните и външни разходи за обработка на претенциите, които са пряко свързани с обработката и уреждането на претенциите, намаление, отразяващо стойността на спасеното имущество и други възстановявания и каквито и да било корекции в неизплатените претенции от предходни години.

Здравно осигурителни договори

Брутните претенции по здравноосигурителни договори включват разходите за всички претенции, възникващи през годината, включително външните разходи за обработка на претенциите, които са пряко свързани с уреждането на претенциите.

Презастрахователни претенции

Презастрахователните претенции се признават, когато свързаната брутна застрахователна претенция бъде призната съгласно условията на съответния договор.

Финансови разходи

Платените лихви се признават в отчета за доходите при тяхното начисляване и се изчисляват като се използва метода на ефективния лихвен процент. Начислените лихви се включват в балансовата стойност на лихвоносните финансови пасиви.

(ю) Събития след датата на баланса

Финансовият отчет се коригира за отразяване на събития, които са възникнали между датата на баланса и датата, на която финансовият отчет е одобрен за публикуване, при условие, че те предоставят доказателства за условия, които са съществували към датата на баланса. Събития, които са показателни за условия, които са възникнали след датата на баланса, се оповестяват, но не пораждаат корекции в самия финансов отчет.

(я) Доходи на акция

ЗАД ДЗИ е избрало да оповести доходите на акция в индивидуалния си отчет за годината, приключваща на 31 декември 2009 г. Основният доход на акция е представен на лицевата страна на индивидуалния отчет за доходите за 2009 г.

3. Информация по сегменти

За целите на управлението, Групата е организирана в бизнес единици, базирани на продуктите и услугите, които те предоставят, и включва три оперативни сегменти, подлежащи на отчитане както следва:

Сегментът животнозастраховане предлага богата гама животнозастрахователни услуги, срочно застраховане, пенсионно застраховане, при което доходите на застрахованите лица зависят от стойността на инвестиционния дял, гарантирани пенсии, чисти пенсии с гарантиран размер, който се изплаща при падежиране на полицата или по-ранна смърт както и ипотечни продукти, сумата по които се изплаща при падежиране на полицата или по-ранна смърт.

Сегментът за общо застраховане предлага продукти в областта на общото застраховане, които включват гражданска отговорност за моторни превозни средства, застраховки на домашно имущество, застраховки за прекратяване на търговската или стопанската дейност.

Договорите за здравно осигуряване осигуряват медицинско покритие на осигурените лица.

Няма оперативни сегменти, които да са агрегирани, за да формират посочените по-горе подлежащи на отчитане оперативни сегменти.

Резултатите на сегментите се оценяват въз основа на печалбата или загубата.

През 2009 г. и 2008 г., са извършвани вътрешносегментни сделки. При вътрешносегментните сделки, трансферните цени между оперативните сегменти се определят на базата на справедливата цена по начин, сходен с използвания в сделки с трети страни. Приходите, разходите и резултатите на оперативните сегменти включват тези трансфери между тях, които се елиминират при консолидацията.

В колона „Корекции и елиминиране“ са представени както междусегментни операции водещи до елиминации в консолидирания отчет на Групата, така и други корекции, произтичащи от други, несъществени дейности на Групата, несвързани със застрахователната дейност.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

3. Информация по сегменти (продължение)

Отчет за доходите по сегменти, за годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

	Живото- застраховане	Общо застраховане	Здравно осигуряване	Корекции и елиминирани	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Бруто премии	34,347	196,879	2,261	(164)	233,323
Отстъпени премии на презастраховател	(296)	(7,339)	-	-	(7,635)
Нетни премии	34,051	189,540	2,261	(164)	225,688
Приходи от такси и комисионни	75	466	-	-	541
Приходи от инвестиции	17,220	15,978	185	-	33,383
Печалби и загуби и други приходи от дейността	126	513	-	388	1,027
Други приходи	17,421	16,957	185	388	34,951
Приходи на сегмента	51,472	206,497	2,446	224	260,639
Разходи за изплатени доходи и претенции - бруто	(24,653)	(112,967)	(1,507)	200	(138,927)
Претенции, отстъпени на презастраховател	47	456	-	(200)	303
Промяна в задълженията по застрахователни договори - брутна сума	(2,898)	(24,060)	76	-	(26,882)
Промяна в задълженията по застрахователни договори, отстъпени на презастраховател	(1)	4,416	-	-	4,415
Разходи за доходи и претенции, нетно	(27,505)	(132,155)	(1,431)	-	(161,091)
Финансови разходи	(49)	(1)	-	-	(50)
Обезценка на застрахователни вземания	(3,396)	(19,302)	-	-	(22,698)
Амортизация на материални и нематериални активи	(779)	(1,645)	(5)	-	(2,429)
Други административни разходи и разходи за дейността	(11,565)	(80,870)	(910)	71	(93,274)
Други разходи	(15,789)	(101,818)	(915)	71	(118,451)
Общо разходи за доходи, претенции и други разходи по сегменти	(43,294)	(233,973)	(2,346)	71	(279,542)
Печалба / (загуба) на сегмента преди данъци	8,178	(27,476)	100	295	(18,903)

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

3. Информация по сегменти (продължение)

Отчет за доходите по сегменти, за годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

	Живото- застраховане	Общо застраховане	Здравно осигуряване	Корекции и елиминирани	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Бруто премии	40,975	201,100	2,437	(805)	243,707
Отстъпени премии на презастраховател	(324)	(8,232)	-	670	(7,886)
Нетни премии	40,651	192,868	2,437	(135)	235,821
Приходи от такси и комисионни	41	461	-	(67)	435
Приходи от инвестиции	17,220	12,573	100	(3,311)	26,582
Печалби и загуби и други приходи от дейността	(1,562)	(264)	-	(420)	(2,246)
Други приходи	15,699	12,770	100	(3,798)	24,771
Приходи на сегмента	56,350	205,638	2,537	(3,933)	260,592
Разходи за изплатени доходи и претенции - бруто	(27,825)	(95,164)	(1,752)	158	(124,583)
Претенции, отстъпени на презастраховател	15	390	-	(158)	247
Промяна в задълженията по застрахователни договори - брутна сума	(3,403)	(35,947)	(25)	-	(39,375)
Промяна в задълженията по застрахователни договори, отстъпени на презастраховател	(5)	1,303	-	-	1,298
Разходи за изплатени доходи и претенции, нетно	(31,218)	(129,418)	(1,777)	-	(162,413)
Финансови разходи	(2)	(347)	-	346	(3)
Обезценка на застрахователни вземания	(2,850)	(13,810)	-	-	(16,660)
Амортизация на дълготрайно материални и нематериални активи	(1,757)	(2,475)	(6)	(277)	(4,515)
Други административни разходи и разходи за дейността	(18,609)	(83,625)	(812)	851	(102,195)
Други разходи	(23,218)	(100,257)	(818)	920	(123,373)
Общо разходи за изплатени доходи, претенции и други разходи по сегменти	(54,436)	(229,675)	(2,595)	920	(285,786)
Печалба / (загуба) на сегмента преди данъци	1,914	(24,037)	(58)	(3,013)	(25,194)

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

3. Информация по сегменти (продължение)

Отчет за финансово състояние към 31 декември 2009 г. по сегменти:

	Живото- застраховане	Общо застраховане	Здравно осигуряване	Корекции и елиминирани	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нематериални активи	2,490	1,016	–	1	3,507
Материални активи	8,416	6,568	14	–	14,998
Отсрочени аквизиционни разходи	3,202	–	–	–	3,202
Актив по отсрочени данъци	129	2,622	–	–	2,751
Инвестиционни имоти	9,860	7,329	–	–	17,189
Финансови инструменти	218,497	249,614	2,965	1,611	472,687
Активи по презастрахователни операции	432	16,151	–	–	16,583
Вземания по застрахователни операции	8,173	50,626	561	–	59,360
Търговски и други вземания	1,409	1,358	–	(30)	2,737
Вземания от данък върху доходите	–	–	17	–	17
Нетекущи активи, държани за продажба	–	227	–	–	227
Други активи	–	437	32	12	481
Пари и парични еквиваленти	2,812	7,579	118	131	10,640
Общо активи	255,420	343,527	3,707	1,725	604,379
Задължения по застрахователни договори	91,257	238,793	752	–	330,802
Задължения по инвестиционни договори	5,129	–	–	–	5,129
Задължения към персонала при пенсиониране	218	480	10	–	708
Деривативни финансови инструменти	1,265	–	–	–	1,265
Пасив по отсрочени данъци	453	409	–	–	862
Други задължения	2,470	20,534	34	(51)	22,987
Общо пасиви	100,792	260,216	796	(51)	361,753

Активите и пасивите на сегментите не включват активи класифицирани като държани за продажба от преустановена дейност, както и пасиви свързани с тях.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

3. Информация по сегменти (продължение)

Отчет за финансово състояние към 31 декември 2008 г. по сегменти:

	Живото- застраховане	Общо застраховане	Здравно осигуряване	Корекции и елиминирани	Общо
	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.
Нематериални активи	2,299	1,224	1	–	3,524
Материални активи	8,271	7,166	19	(946)	14,510
Отсрочени аквизиционни разходи	2,876	–	–	–	2,876
Актив по отсрочени данъци	1,128	383	–	–	1,511
Инвестиционни имоти	11,314	8,019	–	(425)	18,908
Финансови инструменти	255,269	188,799	2,734	7,940	454,742
Активи по презастрахователни операции	424	12,405	–	(102)	12,727
Вземания по застрахователни операции	8,204	52,327	1,432	–	61,963
Търговски и други вземания	2,401	3,195	31	29	5,656
Вземания от данък върху доходите	1,354	1,152	22	–	2,528
Нетекучи активи, държани за продажба	–	560	–	–	560
Други активи	–	552	–	–	552
Пари и парични еквиваленти	4,100	10,384	119	105	14,708
Общо активи	297,640	286,166	4,358	6,601	594,765
Задължения по застрахователни договори	88,020	209,667	1,559	–	299,246
Деривативни финансови инструменти	599	–	–	–	599
Пасив по отсрочени данъци	888	891	–	–	1,779
Задължения по инвестиционни договори	4,872	–	–	–	4,872
Други задължения	8,028	24,712	61	280	33,081
Общо пасиви	102,407	235,270	1,620	280	339,577

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

4. Нетни премии

(а) Бруто премии по застрахователни договори

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Животозастраховане, включително здравно осигуряване	36,065	42,980
Общо застраховане	201,946	202,151
Изменение на пренос-премийния резерв	(4,688)	(1,424)
Бруто премии - общо	<u>233,323</u>	<u>243,707</u>

(б) Отстъпени премии на презастраховател

	<u>Бележки</u>	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
		хил. лв.	хил. лв.
Животозастраховане	31 (б)	(305)	(297)
Общо застраховане		(6,669)	(6,697)
Изменение на пренос-премийния резерв		(661)	(892)
Общо отстъпени премии на презастраховател		<u>(7,635)</u>	<u>(7,886)</u>
Нетни премии - общо		<u>225,688</u>	<u>235,821</u>

5. Приходи от такси и комисионни

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Администриране на заеми по полици и регреси	75	41
Администриране на полици и управление на инвестиции	233	167
Приходи от комисионни по презастрахователни операции	233	227
Общо приходи от такси и комисионни	<u>541</u>	<u>435</u>

6. Приходи от инвестиции

	<u>Бележки</u>	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
		хил. лв.	хил. лв.
Приходи от отдаване под наем на инвестиционни имоти	22	522	652
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата (държани за търгуване)			
Приходи от лихви		407	769
Финансови активи, на разположение за продажба			
Приходи от лихви		12,493	9,547
Други приходи		410	-
Приходи от лихви от депозити във финансови институции		19,238	15,161
Приходи от лихви по парични средства и парични еквиваленти		311	389
Реализирани печалби от инвестиционни имоти		2	64
Общо приходи от инвестиции		<u>33,383</u>	<u>26,582</u>

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

7. Реализирани печалби/ (загуби)

	<u>2009 г.</u> хил. лв.	<u>2008 г.</u> хил. лв.
Финансови активи, на разположение за продажба		
Реализирани печалби		
Облигации	171	194
Реализирани загуби		
Облигации	(24)	(32)
Общо реализирани печалби от финансови активи, на разположение за продажба	<u>147</u>	<u>162</u>
Реализирана загуба от операции с инвестиции	-	(1,107)
Общо реализирани печалби	<u><u>147</u></u>	<u><u>(945)</u></u>

8. Печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност

	<u>Бележки</u>	<u>2009 г.</u> хил. лв.	<u>2008 г.</u> хил. лв.
Загуби от преоценка до справедлива стойност от инвестиционни имоти	22	(2,182)	(3,493)
Печалби/ (загуби) от преоценка до справедлива стойност от деривативни финансови инструменти, държани за търгуване		416	(715)
Печалби от преоценка до справедлива стойност от финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата (класифицирани като държани за търгуване)	24 (д)	24	65
Общо печалби и загуби от преоценки до справедлива стойност		<u>(1,742)</u>	<u>(4,143)</u>

9. Други приходи от дейността

	<u>2009 г.</u> хил. лв.	<u>2008 г.</u> хил. лв.
Неизползвана провизия за бонуси	983	-
Приходи от абандон	162	717
Лихви от вземания по регреси	32	98
Възстановени плащания	3	49
Приходи от незастрахователни дейности	388	751
Други	1,054	1,227
Общо други приходи за дейността	<u><u>2,622</u></u>	<u><u>2,842</u></u>

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

10. Разходи за изплатени претенции

(а) Разходи за обезщетения - бруто

	Бележки	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Договори по животозастраховане		24,452	27,863
Договори по здравно осигуряване	31 (в)	1,507	1,715
Договори по общо застраховане	31 (г)	112,968	95,005
Общо изплатени доходи и претенции - бруто		138,927	124,583

(б) Претенции, отстъпени на презастраховател

Договори по животозастраховане	31 (б)	(47)	(15)
Договори по общо застраховане		(256)	(232)
Общо претенции, отстъпени на презастраховател		(303)	(247)

(в) Изменение на задълженията по застрахователни договори - брутна сума:

Изменение на задълженията по договори за животозастраховане		2,898	4,010
Изменение на задълженията по договори за здравно осигуряване		(76)	25
Изменение на задълженията по договори за общо застраховане		24,060	35,340
Общо изменение на договорните задължения - брутна сума		26,882	39,375

(г) Изменение на задълженията по застрахователни договори, отстъпени на презастраховател:

Изменение на задълженията по договори за животозастраховане		1	5
Изменение на задълженията по договори за общо застраховане		(4,416)	(1,303)
Общо изменение на задълженията по застрахователни договори, отстъпени на презастраховател		(4,415)	(1,298)
Разходи за изплатени доходи и претенции - нетно		161,091	162,413

11. Обезценка на застрахователни вземания

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Обезценка на вземания и регреси по животозастрахователни договори	3,396	2,850
Обезценка на вземания и регреси по общозастрахователни договори	19,302	13,810
Общо обезценка на вземания от несъбрани премии и регреси	22,698	16,660

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

12. Административни разходи

	<u>Бележки</u>	<u>2009 г.</u> хил. лв.	<u>2008 г.</u> хил. лв.
Амортизация на нематериални активи	20	508	423
Амортизация на сгради и съоръжения	21	1,921	4,092
Разходи за възнаграждения на персонала	14	23,271	21,515
Разходи за външни услуги		9,806	11,318
Разходи за консумативи и други материални		3,113	2,898
Разходи за одит		493	440
Разходи за данъци и такси		516	875
Други разходи		233	1,142
Общо административни разходи		<u>39,861</u>	<u>42,703</u>

13. Други оперативни разходи за дейността

	<u>Бележки</u>	<u>2009 г.</u> хил. лв.	<u>2008 г.</u> хил. лв.
Аквизиционни разходи		45,492	44,743
Изменение на отсрочените аквизиционни разходи		(326)	(514)
Презастрахователни комисионни и участие в печалбата		424	1,045
Вноски в гаранционни фондове		3,847	3,886
Превантивни мероприятия		7,173	7,764
Разходи, свързани с инвестиционни имоти	22	221	285
Нетна загуба от валутна преоценка		312	-
Други разходи, вкл. на незастрахователните сегменти		1,198	1,461
Общо други оперативни разходи за дейността		<u>58,341</u>	<u>58,670</u>

Вноските в гаранционни фондове представляват плащания към специални, контролирани от държавата фондове за задължително застраховане. Всички застрахователи, предлагащи задължителна застраховка "Гражданска отговорност на автомобилистите" и/или задължителна застраховка "Злополука" на пътниците в Република България, правят вноски в Гаранционен фонд, съгласно чл. 287 Кодекса за застраховане и вноски в Обезпечителен фонд на основание чл. 311и, ал. 1 от Закона за изменение и допълнение на Кодекса за Застраховането. Комисията за финансов надзор по предложение на Съвета на Гаранционния фонд определя ежегодно размера на вноските и срока за извършване. Решението се обнародва в Държавен вестник. От Гаранционния фонд се изплащат обезщетения, когато при пътнотранспортно произшествие виновният водач няма сключена задължителна застраховка "Гражданска отговорност".

Разходите за инвестиционни имоти представляват разходи за данъци и такси, дължими от Групата като собственик и разходи за ремонти, направени с цел възстановяване и поддържане първоначално установено състояние на съответния имот.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

14. Разходи за възнаграждения на персонала

	Бележки	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Разходи за възнаграждения, вкл. заплати		18,584	16,069
Разходи за социално осигуряване		2,502	2,584
Провизия за бонуси		1,090	2,402
Разходи за задължения при пенсиониране	33	708	-
Други разходи за персонала		387	460
Общо разходи за възнаграждения на персонала	12	23,271	21,515

15. Приход от данък върху доходите

(а) Текущ данък върху дохода

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Текущ данък върху доходите		
Разход за текущ данък върху доходите	(7)	(16)
Отсрочени данъци от възникнали през годината временни разлики, нетно	1,422	1,744
Текущ данък върху доходите - общо	1,415	1,728

(б) Начислен данък в другия всеобхватен доход (виж бел. 17)

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Отсрочен данък	735	(1,240)
Общо начислен данък в другия всеобхватен доход	735	(1,240)

(в) Равнение на начисления данък

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Счетоводна загуба преди данъци от продължаващи дейности	(18,903)	(25,194)
Счетоводна печалба/ (загуба) преди данъци от преустановена дейност	-	(830)
Счетоводна загуба преди данък върху доходите	(18,903)	(26,024)
Очакван приход от данък върху доходите по приложимата данъчна ставка от 10%	1,890	2,602
Разходи, непризнати за данъчни цели	(68)	(136)
Приходи, неподлежащи на данъчно облагане	41	229
Данъчен ефект от непризнат актив върху данъчна загуба	-	(2,626)
Разходи, непризнати за данъчни цели в предходни години, водещи до намаление на данъчния резултат в текущия период	241	401
Данъчен ефект от преоценка на финансови активи, на разположение за продажба	(735)	1,240
Други данъчни изменения	46	18
Общо начислен данък върху доходите за годината	1,415	1,728

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

15. Приход от данък върху доходите (продължение)

По отношение на дивидентите, платени от Групата на нейните акционери, няма задължения, свързани с данък върху доходите.

16. Платени дивиденди

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Декларирани и платени през годината	-	-
Дивиденди, разпределени на акционерите:		
Дивидент за 2008 г.: 0.62 лева (2007 г.: 0.00 лева)	2,393	-
Общо платени дивиденди за годината	<u>2,393</u>	<u>-</u>

Платените дивиденди са съгласно решение на Общото събрание на акционерите на ЗАД ДЗИ, което е Дружеството-майка на Групата, за разпределяне на 55% от печалбата му за 2008 г. като дивидент.

17. Отсрочен данък върху доходите, отнасящ се за елементите на другия всеобхватен доход

	2009 г.			2008 г.		
	Сума преди данъка	Данъчен (разход) приход	Нетна сума	Сума преди данъка	Данъчен (разход) приход	Нетна сума
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетно изменение от хеджиране на парични потоци	(892)	-	(892)	-	-	-
Нетно изменение на преоценъчния резерв за ДМА	-	-	-	24	-	24
Финансови активи, на разположение за продажба	7,461	735	8,196	(11,884)	(1,240)	(13,124)
Общо	<u>6,569</u>	<u>735</u>	<u>7,304</u>	<u>(11,860)</u>	<u>(1,240)</u>	<u>(13,100)</u>

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

18. Компоненти на другия всеобхватен доход

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Хеджиране на паричен поток: печалби/ (загуби) възникнали през годината	(892)	-
Финансови активи на разположение за продажба	7,461	(11,884)
Изменения в преоценъчен резерв на ДМА	-	24
Данък върху доходите, отнасящ се за компоненти на другия всеобхватен доход	735	(1,240)
Общо друг всеобхватен доход за годината, след данък	<u>7,304</u>	<u>(13,100)</u>

19. Нетекущи активи, държани за продажба

В долу-посочената таблица са представени нетекущите активи, държани за продажба:

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
На 1 януари	560	-
Продадени	(225)	-
Придобити	62	560
Обезценка	(170)	-
На 31 декември	<u>227</u>	<u>560</u>

Горепосочените активи включват транспортни средства, държани с цел продажба в процеса на обичайната дейност. Тези активи са придобити по условията на застраховка „Финансов риск на договори за лизинг“. В резултат на настъпване на застрахователно събитие /неплащане на лизингови вноски/ Групата е платила застрахователни обезщетения, при което на база на суброгационни писма от Лизингодателите придобива тези активи и има право да се разпорежда с тях. Нетекущите активи държани за продажба, се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата стойност, намалена с разходите за продажба.

Към 31 декември 2009 г. Групата е извършила преглед за обезценка на нетекущите активи държани за продажба и е признала загуба в размер на 170 хил. лв.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

20. Нематериални активи

	Бележки	Фирмени	Програм-	Други	Общо
		марки	ни	немате-	
		хил. лв.	продукти	риални	хил. лв.
			хил. лв.	активи	хил. лв.
Отчетна стойност					
1 януари 2008 г.		1,971	2,247	827	5,045
Постъпили		-	386	-	386
Излезли		-	(4)	(4)	(8)
31 декември 2008 г.		1,971	2,629	823	5,423
Постъпили		9	451	34	494
Излезли		-	(16)	-	(16)
31 декември 2009 г.		1,980	3,064	857	5,901
Натрупана амортизация и обезценка					
1 януари 2008 г.		-	1,214	269	1,483
Начислена	12	-	324	99	423
Отписана		-	(4)	(3)	(7)
31 декември 2008 г.		-	1,534	365	1,899
Начислена	12	-	406	102	508
Отписана		-	(13)	-	(13)
31 декември 2009 г.		-	1,927	467	2,394
Балансова стойност					
31 декември 2008 г.		1,971	1,095	458	3,524
31 декември 2009 г.		1,980	1,137	390	3,507

Група ДЗИ оценява нематериалните активи "Фирмени марки ДЗИ" по цена на придобиване. Групата е преценила, че полезният живот на нематериалните активи "Фирмени марки ДЗИ" е неограничен. Съгласно изискванията на МСС 38, нематериалните активи с неограничен полезен живот не се амортизират. Към 31 декември 2009 г., тези активи са подложени на преглед за обезценка и ръководството е преценило, че за тях не е необходимо да се отрази такава.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

21. Материални активи

	Бележки	Земи	Сгради	Съоръжения	Общо
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност					
1 януари 2008 г.		558	13,494	17,448	31,500
Постъпили		–	44	2,398	2,442
Рекласифицирани		42	539	–	581
Излезли		–	(25)	(2,125)	(2,150)
Преустановени дейности		–	–	(6,273)	(6,273)
31 декември 2008 г.		600	14,052	11,448	26,100
Постъпили		–	1,728	3,664	5,392
Излезли		(8)	(9)	(4,222)	(4,239)
31 декември 2009 г.		592	15,771	10,890	27,253
Натрупана амортизация и обезценка					
1 януари 2008 г.		–	2,224	9,985	12,209
Начислена	12	–	1,235	2,857	4,092
Рекласифицирани		–	117	–	117
Отписана		–	(5)	(796)	(801)
Преустановени дейности		–	–	(4,027)	(4,027)
31 декември 2008 г.		–	3,571	8,019	11,590
Начислена	12	–	621	1,300	1,921
Отписана		–	(5)	(1,251)	(1,256)
31 декември 2009 г.		–	4,187	8,068	12,255
Балансова стойност					
31 декември 2008 г.		600	10,481	3,429	14,510
31 декември 2009 г.		592	11,584	2,822	14,998

Отчетната стойност на напълно амортизираните материални активи, които са в употреба към 31 декември 2009 г. е 7,904 хил. лв. (2008 г.: 7,855 хил. лв.).

Рекласифицираните през 2008 г. материални активи представляват активи, класифицирани през 2007 г. като активи държани за продажба, които през 2008 г. са обратно класифицирани към материални активи.

22. Инвестиционни имоти

		2009 г.	2008 г.
		хил. лв.	хил. лв.
На 1 януари		18,908	17,892
Рекласифицирани от държани за продажба		–	4,695
Рекласифицирани в сгради за дейността		(177)	–
Продадени		(15)	(186)
Подобрения		230	–
Обезценка	8	–	(5,558)
Придобивания		425	–
Печалба/(загуба) от промяна в справедливата стойност	8	(2,182)	2,065
На 31 декември		17,189	18,908

22. Инвестиционни имоти (продължение)

Инвестиционните имоти се отчитат по справедлива стойност, която се определя въз основа на оценки, извършени от независими оценители. Справедливата стойност представлява сумата, срещу която активите могат да бъдат разменени между информирани и желаещи да сключат сделката купувач и продавач в независима и справедлива сделка на датата на оценката, в съответствие със стандартите публикувани от Комитета по Международни оценителски стандарти. оценките се извършват ежегодно и печалбите и загубите от преоценката до справедлива стойност се отразяват в отчета за доходите.

Отчитането на инвестиционните имоти отговаря също на регулаторните изисквания на Комисията по финансов надзор (КФН). Справедливата стойност на инвестиционните имоти на Групата към 31 декември 2009 г. е определена по метода на справедлива пазарна стойност и справедлива стойност, на база на оценителски доклади на Консулт Комерс Инженеринг - 99 ЕООД и Прайс Консулт ООД. Използваните при оценката предположения са разнородни в зависимост от особеностите на имота.

Оценките са извършени на база на три подхода, на които се прилагат определени тегла и така се формира справедливата стойност на имотите, подходите, използвани са: приходен подход, подход на цена на придобиване и подход на пазарните цени.

За всички свои инвестиционни имоти предоставяни за използване от трети лица, Групата сключва договори за наем. Приходите от наеми, възникващи през годината, възлизат на 522 хил. лв. (2008 г.: 652 хил. лв.). Те са включени в приходите от инвестиции - виж пояснителна бележка 6. Преките оперативни разходи за дейността (включени в другите оперативни разходи), възникващи във връзка с тези имоти през годината възлизат на 221 хил. лв. (2008 г.: 285 хил. лв.) - виж пояснителна бележка 13.

23. Деривативни финансови инструменти

Групата придобива деривативни финансови инструменти, за да хеджира задълженията, възникващи по застрахователни договори и инвестиционни договори свързани с дялове от фондове, които тя продава, както и сключва договори за хеджиране на парични потоци и справедлива стойност.

Представената по-долу таблица показва справедливата стойност на деривативните финансови инструменти, отчетени като активи или пасиви, наред с техните номинални стойности. Номиналната стойност, отчетена брутно, е сумата на базовите активи на дериватива, референтните лихвени проценти или индекс и представлява базата, върху която се оценяват промените в стойността на деривативите. Номиналните стойности показват обема на неприключените в края на годината сделки и не са индикативни нито за пазарен риск, нито за кредитен риск.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

23. Деривативни финансови инструменти (продължение)

	Активи 2009 г. хил. лв.	Пасиви 2009 г. хил. лв.	Номинална стойност 2009 г. хил. лв.	Активи 2008 г. хил. лв.	Пасиви 2008 г. хил. лв.	Номинална стойност 2008 г. хил. лв.
Деривативи, държани за търгуване:						
Валутно-лихвени суапове	-	(231)	13,600	-	(599)	15,214
	-	(231)	13,600	-	(599)	15,214
Деривативни финансови инструменти, държани за хеджиране на парични потоци:						
Валутно-лихвен суап	-	(1,034)	9,779	-	-	-
	-	(1,034)	9,779	-	-	-
Общо деривативни инструменти	-	(1,265)	23,379	-	(599)	15,214

Към 31 декември 2009 г., Групата има позиции по следните видове деривативи:

Валутно-лихвени суапове

Суаповете са договорни споразумения между две страни за размяна на движения в лихвените проценти или валутните курсове. Обикновено при валутно-лихвените суапове се договаря размяна както на условните главници които са в различна валута, така и на фиксирани или плаващи съответно за фиксирани или плаващи лихвени плащания, изчислени върху условните главници.

Деривативни финансови инструменти, държани за търгуване

Групата е сключила договори за валутно-лихвен суап EUR/USD, свързани с ЗУНК облигации в щ. долари, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба. Тези деривативни инструменти не отговарят на изискванията на МСС 39 "Финансови инструменти: Признаване и оценяване" за отчитане като хеджиране и промените в справедливата им стойност са отразени в отчета за доходите. Те представляват икономическо хеджиране, но не отговарят на критериите за счетоводно отчитане на хеджиране.

Деривативни финансови инструменти, държани с цел хеджиране

Като част от управлението на активите и пасивите, Групата използва деривативни инструменти за целите на хеджирането, за да намали експозицията си към пазарни рискове. Това се постига чрез хеджиране на специфични финансови инструменти или портфейли от финансови инструменти с фиксиран лихвен процент.

Счетоводната политика, описана в пояснителна бележка 2.5 (з), варира според естеството на хеджирания обект и спазването на критериите за хеджиране. Сключените от Групата договори за хеджиране, които осигуряват икономическо хеджиране, но не отговарят на критериите за счетоводно отчитане на хеджирането, се третираат като "Деривативи, държани за търгуване".

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

23. Деривативни финансови инструменти (продължение)

Хеджиране на парични потоци

Групата е сключила в края на 2009 г. договор за валутно-лихвен суап BGN/EUR, свързан със закупена облигация в евро. Групата е класифицирала този дериватив като хеджиращ инструмент за хеджиране на паричен поток за целите на счетоводното отчитане. Долупосочената таблица представя периодите, през които се очаква да възникнат хеджираните парични потоци, и когато се очаква деривативният хеджиращ инструмент да се отрази върху отчета за доходите:

Входящи/ изходящи парични потоци

	2009 г.			2008 г.		
	Входящи парични потоци	Изходящи парични потоци	Нетни входящи парични потоци	Входящи парични потоци	Изходящи парични потоци	Нетни входящи парични потоци
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
до1 год.	622	(440)	182	-	-	-
от 1-3 год.	1,432	(880)	552	-	-	-
от 3-5 год.	11,211	(10,659)	552	-	-	-

Отчет за доходите

	2009 г.	2008 г.
	хил. лв.	хил. лв.
до1 год.	182	-
от 1-3 год.	552	-
от 3-5 год.	552	-

През 2009 г. или 2008 г., няма хеджиране на парични потоци, които да са рекласифицирани в отчета за доходите.

През 2009 г. или 2008 г., няма неефективност на хеджирането на парични потоци.

24. Финансови инструменти, освен деривативните, парични средства и парични еквиваленти и справедлива стойност на финансовите активи

Финансовите активи на Групата, различни от деривативните, паричните средства и парични еквиваленти и техните справедливи стойности, са обобщени по категории както следва.

	2009 г.	2008 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Депозити във финансови институции	275,066	239,543
Търговски и други вземания	2,737	5,656
Финансови активи, на разположение за продажба	196,525	192,235
Финансови активи, държани за търгуване	5,465	11,370
Финансови активи, освен деривативните - общо	479,793	448,804

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

24. Финансови инструменти, освен деривативните, парични средства и парични еквиваленти и справедлива стойност на финансовите активи (продължение)

Представената по-долу таблица прави сравнение между справедливите стойности на финансовите инструменти и техните балансови стойности:

	2009 г.		2008 г.	
	Балансова стойност	Справедлива стойност	Балансова стойност	Справедлива стойност
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Депозити във финансови институции	270,697	275,066	251,137	239,543
Търговски и други вземания	2,737	2,737	5,656	5,656
Финансови активи на разположение за продажба	196,525	196,525	192,235	192,235
Финансови активи, държани за търгуване	5,465	5,465	11,370	11,370
Финансови активи, освен деривативните - общо	475,424	479,793	460,398	448,804

(а) Депозити във финансови институции

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Справедлива стойност		
Предоставени депозити	275,066	239,543
Общо депозити във финансови институции, по справедлива стойност	275,066	239,543
Амортизирана стойност		
Предоставени депозити	270,697	251,137
Общо депозити във финансови институции, по амортизирана стойност	270,697	251,137

(б) Финансови активи, на разположение за продажба

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Справедлива стойност		
Облигации	196,260	191,970
Акции	265	265
Общо финансови активи, на разположение за продажба, по справедлива стойност	196,525	192,235

(в) Финансови активи, държани за търгуване

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Справедлива стойност		
Привлечени средства по инвестиционни договори в инвестиционни фондове	5,125	4,872
Облигации	-	6,200
Дялове в инвестиционни фондове	340	298
Общо финансови активи, държани за търгуване, по справедлива стойност	5,465	11,370

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

24. Финансови инструменти, освен деривативните, парични средства и парични еквиваленти и справедлива стойност на финансовите активи (продължение)

(г) Търговски и други вземания

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Вземания от продажба на дялове	490	1,956
Гаранции по Закона за обществени поръчки	628	693
Имуществена вноска в НБАЗ	-	295
Предоставени заеми по застраховки живот	672	745
Набирателна сметка по застраховка живот с инвестиционен фонд	109	512
Други вземания и аванси	838	1,455
Търговски и други вземания - общо	2,737	5,656

(д) Балансова стойност на финансовите активи отчитани по справедлива стойност, освен деривативните

	Бележки	Финансови активи, на разположение за продажба хил. лв.	Финансови активи, държани за търгуване хил. лв.	Общо хил. лв.
към 1 януари 2008 г.		100,817	40,113	140,930
Придобити		107,458	5,206	112,664
Падежирали		(4,897)	(22,744)	(27,641)
Отписани		-	(11,270)	(11,270)
Реализирани печалби/ (загуби)	7,8	162	65	227
Печалби от справедлива стойност, отразени в отчета за всеобхватния доход		(11,884)	-	(11,884)
Изменение на провизиите за обезценка		-	-	-
Амортизационни преизчисления		44	-	44
Отписани суми		-	-	-
Курсови преизчисления		535	-	535
към 31 декември 2008 г.		192,235	11,370	203,605
Придобити		18,349	253	18,602
Падежирали		(21,343)	(6,088)	(27,431)
Отписани		-	(94)	(94)
Реализирани печалби/ (загуби)	7,8	147	24	171
Печалби от справедлива стойност, отразени в отчета за всеобхватния доход		7,461	-	7,461
Изменение на провизиите за обезценка		-	-	-
Амортизационни преизчисления		(45)	-	(45)
Отписани суми		-	-	-
Курсови преизчисления		(279)	-	(279)
към 31 декември 2009 г.		196,525	5,465	201,990

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

24. Финансови инструменти, освен деривативните, парични средства и парични еквиваленти и справедлива стойност на финансовите активи (продължение)

(е) Активи, за които справедливата стойност се доближава до балансовата

По-долу са описани методологиите и предположенията, използвани за определяне на справедливите стойности на онези финансови инструменти, които не са отчетени по справедлива стойност във финансовия отчет, т.е. депозити в финансови институции и търговските и други вземания.

За финансови активи и финансови пасиви, които имат краткосрочни падежи (по-малко от три месеца) се предполага, че балансовите стойности се доближават до справедливите стойности. Това предположение се прилага и за безсрочните депозити и спестовните сметки без посочен падеж. За други инструменти с плаващ лихвен процент се прави и корекция за отразяване на промяната в изисквания кредитен спред от момента на първоначалното признаване на инструмента.

(ж) Определяне и йерархия на справедливата стойност

Представената по-долу таблица показва анализ на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност, по ниво на йерархия на справедливата стойност:

към 31 декември 2009 г.	Бележки	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Обща справедлива стойност
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил.лв.
Финансови активи					
Финансови активи, държани за търгуване:					
Привлечени средства по инвестиционни договори в инвестиционни фондове		5,125	–	–	5,125
Дялове в инвестиционни фондове		340	–	–	340
	24(в)	<u>5,465</u>	<u>–</u>	<u>–</u>	<u>5,465</u>
Финансови активи, на разположение за продажба:					
Облигации		173,149	23,111	–	196,260
Акции		241	–	24	265
	24(б)	<u>173,390</u>	<u>23,111</u>	<u>–</u>	<u>196,525</u>
Общо финансови активи		<u>178,855</u>	<u>23,111</u>	<u>24</u>	<u>201,990</u>
Финансови пасиви					
Валутно-лихвени суапове		1,265	–	–	1,265
Общо финансови пасиви	23	<u>1,265</u>	<u>–</u>	<u>–</u>	<u>1,265</u>

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

24. Финансови инструменти, освен деривативните, парични средства и парични еквиваленти и справедлива стойност на финансовите активи (продължение)

(ж) Определяне и йерархия на справедливата стойност (продължение)

към 31 декември 2008г.	Бележки	Ниво			Обща справедлива стойност хил. лв.
		1 хил. лв.	2 хил. лв.	3 хил. лв.	
Финансови активи					
Финансови активи, държани за търгуване:					
Привлечени средства по инвестиционни договори/ в инвестиционни фондове		4,872	–	–	4,872
Облигации		6,200	–	–	6,200
Дялове в инвестиционни фондове		298	–	–	298
	24 (в)	<u>11,370</u>	<u>–</u>	<u>–</u>	<u>11,370</u>
Финансови активи, на разположение за продажба:					
Облигации		166,822	25,148	–	191,970
Акции		241	–	24	265
	24 (б)	<u>167,063</u>	<u>25,148</u>	<u>24</u>	<u>192,235</u>
Общо финансови активи		<u>178,433</u>	<u>25,148</u>	<u>24</u>	<u>203,605</u>
Финансови пасиви					
Деривативни финансови инструменти:					
Валутно-лихвени суапове		599	–	–	599
Общо финансови пасиви	23	<u>599</u>	<u>–</u>	<u>–</u>	<u>599</u>

В категория „Ниво 1“ са включени финансови активи и пасиви, които се оценяват изцяло или частично чрез справка с публикувани котировки на активен пазар. Финансов инструмент се счита за котирован на активен пазар, ако котированите цени са леснодостъпни и са на разположение редовно от борса, дилър, брокер, индустриална група, агенция за ценови услуги или регулаторна агенция и тези цени представляват реални и редовно извършвани и справедливи пазарни сделки.

Финансовите активи и пасиви от „Ниво 2“, оценявани чрез използването на оценителска техника, базирана на предположения, които се подкрепят от цени на подлежащи на наблюдение текущи пазарни сделки, са активи и пасиви, за които ценообразуването се получава чрез ценови услуги, но за които цените не са определени на активен пазар, финансови активи със справедливи стойности, базирани на котировки на брокери, инвестиции в частни капиталови фондове със справедливи стойности, получени чрез мениджъри на фондове и активи, които са оценени като са използвани собствени модели на Групата, за които голямата част от предположенията могат да бъдат наблюдавани на пазара.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

24. Финансови инструменти, освен деривативните, парични средства и парични еквиваленти и справедлива стойност на финансовите активи (продължение)

(ж) Определяне и йерархия на справедливата стойност (продължение)

При определянето на справедливите стойности на финансови активи от „Ниво 3“ се използват входящи данни, които не са от пазар, подлежащ на наблюдение. Справедливите стойности се определят изцяло или частично като се използва оценителска техника (модел), базиран на предположения, които нито са подкрепени с цени от текущи наблюдавани пазарни сделки със същия инструмент, нито се базират на налични пазарни данни. Основните класове активи в тази категория са нетъргувани на борсите капиталови инвестиции и дружества с ограничена отговорност. Оценителски техники се използват до степента, в която няма на разположение подлежащи на наблюдение входящи данни, следователно са възможни ситуации, при които е налице малка, ако изобщо има такава, пазарна дейност за актива или пасива към датата на оценката. Целта на оценката по справедлива стойност, обаче, остава същата, а именно, да се определи цената, при която Групата би продало ценната книга, от гледната точка на Групата. Следователно, неподлежащите на наблюдение входящи данни отразяват собствените предположения на Групата относно предположенията, които участниците на пазара биха използвали при ценообразуването на актива или пасива (включително предположения за риска). Тези входящи данни се разработват въз основа на най-добрата информация, която е на разположение, което може да включва и собствени данни на Групата.

Не са признати печалби от първия ден поради използването на оценителски техники, за които не всички входящи данни могат да бъдат наблюдавани на пазара.

25. Активи по презастрахователни операции

	Бележки	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Презастраховане на общо-застрахователни договори	31	16,151	12,303
Презастраховане на живото-застрахователни договори	31	432	424
Общо активи по презастрахователни операции		16,583	12,727

Презастраховане на общозастрахователни договори	Бележки	Дял в предстоящите плащания хил. лв.	Дял в пренос премията хил. лв.	Общо активи по презастрахователни операции хил. лв.
на 1 януари 2008 г.		9,271	2,696	11,967
Изменение през 2008 г. на 1 януари 2009 г.	31 (г)	1,201	(865)	336
Изменение през 2009 г. към 31 декември 2009	31 (г)	10,472	1,831	12,303
		4,518	(670)	3,848
		14,990	1,161	16,151

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

25. Активи по презастрахователни операции (продължение)

Презастраховане на животозастрахователни договори	Дял в предстоящите плащания	Дял в пренос премияте	Общо активи по презастрахователни операции
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
На 1 януари 2008 г.	391	65	456
Изменение през 2008 г.	(5)	(27)	(32)
На 1 януари 2009 г.	386	38	424
Изменение през 2009 г.	-	8	8
Към 31 декември 2009 г.	386	46	432

26. Данъци

(а) Данъчно вземане

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Към 1 януари	2,528	2,544
Суми, включени в отчета за доходите възстановени през годината	(7)	(16)
	(2,504)	-
Към 31 декември	17	2,528

(б) Пасив по отсрочен данък

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Пасив по отсрочен данък от разликата между счетоводната и данъчната амортизация и основа на дълготрайни активи	81	72
Пасив по отсрочен данък от преоценка на финансови активи на разположение за продажба, отчетена в собствения капитал	505	1,240
Пасив по отсрочен данък от преоценка на инвестиционни имоти	276	467
Общо пасив по отсрочен данък	862	1,779

(в) Актив по отсрочен данък

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Актив по отсрочен данък от неизползван платен годишен отпуск	49	114
Актив по отсрочен данък от неизплатени доходи на физически лица	226	402
Актив по отсрочен данък за данъчна загуба	2,445	984
Актив по отсрочен данък от провизии за задължения	31	11
Актив по отсрочен данък	2,751	1,511

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

26. Данъци (продължение)

(в) Актив по отсрочен данък (продължение)

Актив по отсрочен данък е признат за пренесена данъчна загуба до степента, до която реализацията на свързаното данъчно облекчение е вероятно.

Не е признат актив по отсрочен данък по отношение на пренесена данъчна загуба в размер на 4,309 хил. лв. върху данъчна загуба за 2008 г. 26,257 хил. лв. и за 2007 г. 16,828 хил. лв., тъй като не съществува достатъчна сигурност относно наличието на бъдещи печалби. Съгласно българското законодателство, срокът за приспадане на данъчни загуби е пет години.

27. Вземания по застрахователни операции

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	<u>хил. лв.</u>	<u>хил. лв.</u>
Дължими от притежателите на полици	55,778	58,706
Дължими от презастрахователи	200	327
Други вземания дължими от застрахователи	248	232
Регресни вземания дължими от застрахователи	4,049	4,928
Обезценка регресни вземания дължими от застархователи	(915)	(2,230)
Общо вземания по застрахователни операции	<u>59,360</u>	<u>61,963</u>

Вземанията от притежатели на полици представляват дължими застрахователни премии от застраховани лица по договори с разсрочени плащания.

Вземанията, дължими от застрахователи, представляващи предявени регресни искове са в брутен размер на 4,049 хил. лв. за 2009 г. (нетен размер след обезценка 3,134 хил. лв.) и (2008: брутен размер 4,928 хил. лв, нетен размер след обезценка: 2,698 хил. лв.). Разходите за обезценка на вземанията по регреси за 2009 г. са в размер на 195 хил. лв. (2008 г.: 2,230 хил. лв.), които са включени в отчета за доходите в ред „Разходи за изплатени доходи и претенции“. Групата упражнява правата си за признаване на регресен иск на основание чл. 213 и 213а от Кодекса за застраховането. Правото на регресен иск възниква за възстановяване на изплатено обезщетение и разноските по определянето му срещу лица, по чиято вина е било унищожено или повредено застрахованото имущество.

Всички лица, към които Групата има ликвидни и изискуеми вземания по регресни искове са длъжници на Групата. В случаите, когато причинителят на вредата има сключена застраховка „Гражданска отговорност“, Групата встъпва в правата на застрахования и предявява вземанията си срещу застрахователя на виновния по застраховка „Гражданска отговорност“.

Сметните взаимоотношения със застрахователите по застраховка „Гражданска отговорност“ към 31 декември 2009 г. и 31 декември 2008 г. са отразени като вземания в актива на отчета за финансовото състояние на Групата и е признат приход от регреси.

С цел предпазливост, поради несигурността на тяхното събиране, както по отношение на срок, така и по отношение на предявения размер, сметните взаимоотношения с длъжниците – физически и юридически лица Групата отразява задбалансово. За всеки длъжник се води отделна поименна партида.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

27. Вземания по застрахователни операции (продължение)

Промените в обезценката по вземания по регресни искиове през 2008 г. и 2009 г. са както следва:

	<u>Обезценка</u>
Състояние към 1 януари 2008 г.	-
Начислени през годината	2,230
Отписани през годината	-
Реинтегрирани през годината	-
Състояние към 31 декември 2008 г.	2,230
Начислени през годината	195
Отписани през годината	(124)
Реинтегрирани през годината	(1,386)
Състояние към 31 декември 2009 г.	915

28. Отсрочени аквизиционни разходи

	Застрахователни договори	Инвестиционни договори без допълнителни, негарантирани доходи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
към 1 януари 2008 г.	2,362	-	2,362
Отсрочени разходи	1,042	-	1,042
Амортизация	(528)	-	(528)
Към 31 декември 2008 г.	2,876	-	2,876
Отсрочени разходи	1,062	4	1,066
Амортизация	(740)	-	(740)
към 31 декември 2009 г.	3,198	4	3,202

29. Парични средства и парични еквиваленти

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Парични средства в банка	9,850	13,438
Парични средства в брой	790	1,270
Парични средства и парични еквиваленти в отчета за финансовото състояние	10,640	14,708
Парични средства по инвестиционни договори	109	512
Краткосрочни депозити във финансови институции	27,090	107,899
Парични средства и парични еквиваленти за целите на отчета за паричните потоци	37,839	123,119

Балансовите стойности, оповестени по-горе се доближават в разумна степен до справедливата стойност към датата на отчета на финансовото състояние.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

30. Други активи

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Разходи за бъдещи периоди	436	546
Материали	1	5
Други вземания	44	1
Други активи - общо	481	552

31. Задължения по застрахователни договори

	2009 г.			2008 г.		
	Задължения по застрахователни договори	Презастраховане на задълженията	Нетно	Задължения по застрахователни договори	Презастраховане на задълженията	Нетно
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Договори по животозастраховане	91,257	(432)	90,825	88,020	(424)	87,596
Договори по здравно осигуряване	752	-	752	1,559	-	1,559
Договори по общо застраховане	238,793	(16,151)	222,642	209,667	(12,303)	197,364
Общо задължения по застрахователни договори	330,802	(16,583)	314,219	299,246	(12,727)	286,519

Задълженията по живото-застрахователни договори са представени в долупосочената таблица:

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Математически резерв и резерв на висящи плащания по спестовни животозастрахователни договори	82,286	80,307
Резерв за предстоящи плащания	1,927	1,435
Пренос-премиен резерв	3,278	2,939
Резерв за бъдещо участие в печалбата	817	510
Допълнителен резерв за очаквано неблагоприятно отклонение от използваните технически основи	2,949	2,829
Общо задължения по животозастрахователни договори	91,257	88,020

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

31. Задължения по застрахователни договори (продължение)

(а) Задължения по спестовни животозастрахователни договори

2009 г.	Бруто	Презастраховане	Нетно
	Задължения по спестовни застрахователни договори	Задължения по спестовни застрахователни договори	Задължения по спестовни застрахователни договори
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Математически резерв и резерв за висящи плащания към 31 декември 2008 г.	80,307	(386)	79,921
Признат премиен приход (записани премии)	27,302	-	27,302
Разходи и комисионни	(4,384)	-	(4,384)
Изплатени задължения за смърт, изтекъл срок, откупи и обезщетения	(20,576)	1	(20,575)
Отписани премии	(3,030)	-	(3,030)
Възвръщаемост от инвестиции на математическия резерв	3,808	-	3,808
Отклонение от очакваните предположения	(1,141)	-	(1,141)
Математически резерв и резерв за висящи плащания към 31 декември 2009 г.	82,286	(385)	81,901

2008 г.	Бруто	Презастраховане	Нетно
	Задължения по спестовни застрахователни договори	Задължения по спестовни застрахователни договори	Задължения по спестовни застрахователни договори
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Математически резерв и резерв за висящи плащания към 31 декември 2007 г.	76,471	(391)	76,080
Признат премиен приход (записани премии)	33,339	-	33,339
Разходи и комисионни	(5,414)	-	(5,414)
Изплатени задължения за смърт, изтекъл срок, откупи и обезщетения	(24,703)	5	(24,698)
Отписани премии	(2,586)	-	(2,586)
Възвръщаемост от инвестиции на математическия резерв	4,194	-	4,194
Отклонение от очакваните предположения	(994)	-	(994)
Математически резерв и резерв за висящи плащания към 31 декември 2008 г.	80,307	(386)	79,921

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

31. Задължения по застрахователни договори (продължение)

(б) Задължения по рискови животозастрахователни договори

	2009 г.			2008 г.		
	Задължения по рискови застрахователни договори	Презастраховане	Нетно	Задължения по рискови застрахователни договори	Презастраховане	Нетно
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Резерв за предявени претенции от застраховани лица	763	-	763	541	(1)	540
Резерв за възникнали, но непредявени претенции	1,164	-	1,164	894	-	894
Резерв за предстоящи плащания (1)	<u>1,927</u>	<u>-</u>	<u>1,927</u>	<u>1,435</u>	<u>(1)</u>	<u>1,434</u>
Пренос-премиен резерв (2)	3,278	(47)	3,231	2,939	(37)	2,902
Общо задължения по рискови застрахователни договори	<u>5,205</u>	<u>(47)</u>	<u>5,158</u>	<u>4,374</u>	<u>(38)</u>	<u>4,336</u>

(1) Резерв за предстоящи плащания

	2009 г.			2008 г.		
	Задължения по застрахователни договори	Презастраховане	Нетно	Задължения по застрахователни договори	Презастраховане	Нетно
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
към 1 януари	1,435	(1)	1,434	1,447	(6)	1,441
Претенции възникнали през настоящата застрахователна година	4,079	(46)	4,033	2,869	(10)	2,859
Изплатени през годината претенции	<u>(3,587)</u>	<u>47</u>	<u>(3,540)</u>	<u>(2,881)</u>	<u>15</u>	<u>(2,866)</u>
към 31 декември	<u>1,927</u>	<u>-</u>	<u>1,927</u>	<u>1,435</u>	<u>(1)</u>	<u>1,434</u>

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

31. Задължения по застрахователни договори (продължение)

(б) Задължения по рискови животозастрахователни договори (продължение)

(2) Пренос-премиен резерв

	2009 г.			2008 г.		
	Задължения по рискови застрахователни договори	Презастраховане	Нетно	Задължения по рискови Застрахователни договори	Презастраховане	Нетно
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
към 1 януари	2,939	(37)	2,902	2,942	(65)	2,877
Начислени премии	34,686	(305)	34,381	40,972	(297)	40,675
Спечелени премии	(34,347)	295	(34,052)	(40,975)	325	(40,650)
към 31 декември	<u>3,278</u>	<u>(47)</u>	<u>3,231</u>	<u>2,939</u>	<u>(37)</u>	<u>2,902</u>

(в) Задължения по договори за здравно осигуряване

	2009 г.		2008 г.
	Бележки	хил.лв.	хил.лв.
Резерв за предявени претенции от здравноосигурени лица		112	212
Резерв за възникнали, но непредявени претенции		88	73
Резерв за предстоящи плащания	(1)	<u>200</u>	<u>285</u>
Пренос-премиен резерв	(2)	552	1,268
Резерв за бонуси и отстъпки		-	6
Общо задължения по здравноосигурителни договори		<u>752</u>	<u>1,559</u>

(1) Резерв за предстоящи плащания

	2009 г.		2008 г.
	Бележки	хил.лв.	хил.лв.
към 1 януари		285	266
Претенции възникнали през настоящата година		1,392	1,764
Други изменения в претенциите, възникнали през предходни години		30	(30)
Изплатени през годината претенции		(1,507)	(1,715)
към 31 декември		<u>200</u>	<u>285</u>

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

31. Задължения по застрахователни договори (продължение)

(в) Задължения по договори за здравно осигуряване (продължение)

(2) Пренос-премиен резерв	2009 г.		2008 г.
	Бележки	хил. лв.	хил. лв.
Към 1 януари		1,268	892
Записани през годината премии		1,545	2,819
Спечелени през годината премии		(2,261)	(2,443)
Към 31 декември		552	1,268

(г) Задължения по договори за общо застраховане

	2009 г.			2008 г.			
	Задължения по застрахователни договори	Презастрахованена задължения	Нетно	Задължения по застрахователни договори	Презастрахованена задължения	Нетно	
	Бел.	хил. лв.		хил. лв.	хил. лв.		хил. лв.
Резерв за предявени претенции от застр. лица		92,881	(12,295)	80,586	85,219	(9,107)	76,112
Резерв за възникнали, но непредявени претенции		74,733	(2,695)	72,038	58,336	(1,365)	56,971
Резерв за предстоящи плащания	(1)	167,614	(14,990)	152,624	143,555	(10,472)	133,083
Пренос-премиен резерв	(2)	61,027	(1,161)	59,866	66,112	(1,831)	64,281
Резерв за неизтекли рискове	(3)	10,152	-	10,152	-	-	-
Общо задължения по договори за общо застраховане		238,793	(16,151)	222,642	209,667	(12,303)	197,364

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

31. Задължения по застрахователни договори (продължение)

(г) Задължения по договори за общо застраховане (продължение)

(1) Резерв за предстоящи плащания

	2009 г.			2008 г.		
	Задълже- ния по застрахо- вателни договори	Презастра- ховане на задължения	Нетно	Задълже- ния по застрахо- вателни договори	Презастра- ховане на задължения	Нетно
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Към 1 януари	143,555	(10,472)	133,083	108,215	(9,271)	98,944
Претенции възникнали през настоящата застрахователна година	136,537	(1,658)	134,879	134,770	(1,356)	133,414
Корекции на претенциите, възникнали в предходни години, дължащи се на промяна в предположенията:						
Изменения в претенциите, възникнали през предходни застрахователни години	490	(3,116)	(2,626)	(4,425)	(77)	(4,502)
Изплатени през годината претенции	(112,968)	256	(112,712)	(95,005)	232	(94,773)
Валутно-курсови преизчисления	-	-	-	-	-	-
Към 31 декември	167,614	(14,990)	152,624	143,555	(10,472)	133,083

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

31. Задължения по застрахователни договори (продължение)

(г) Задължения по договори за общо застраховане (продължение)

(2) Пренос-премиен резерв

	2009 г.			2008 г.		
	Задълже-ния по застрахо-вателни договори	Презас-траховане на задълже-ния	Нетно	Задължени я по застрахо-вателни договори	Презас-траховане на задълже-ния	Нетно
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
към 1 януари	66,112	(1,831)	64,281	65,061	(3,366)	61,695
Записани през годината премии	191,794	(6,669)	185,125	202,151	(6,697)	195,454
Събрани през годината премии	(196,879)	7,339	(189,540)	(201,100)	8,232	(192,868)
към 31 декември	<u>61,027</u>	<u>(1,161)</u>	<u>59,866</u>	<u>66,112</u>	<u>(1,831)</u>	<u>64,281</u>

(3) Резерв за неизтекли рискове

	2009 г.			2008 г.		
	Задълже-ния по застрахо-вателни договори	Презасстра-ховане на задълже-ния	Нетно	Задължения по застрахо-вателни договори	Презасстра-ховане на задълже-ния	Нетно
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Към 1 януари	-	-	-	-	-	-
Начислен през годината	10,152	-	10,152	-	-	-
Отписан през годината	-	-	-	-	-	-
Към 31 декември	<u>10,152</u>	<u>-</u>	<u>10,152</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

32. Задължения по инвестиционни договори

Задълженията по инвестиционни договори без допълнителни, негарантирани доходи са отчетени по справедлива стойност.

Задълженията по инвестиционни договори без допълнителни, негарантирани доходи към 31 декември 2009 г. са в размер на 5,129 хил. лв., към 31 декември 2008 г. са в размер на 4,872 хил. лв. Групата не презастрахова тези си задължения.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

33. Задължения към персонала при пенсиониране

Задълженията към персонала включват настоящата стойност на задължението на Групата за изплащане на обезщетения на наетия персонал при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в същото предприятие, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране.

Сумите, признати в консолидирания отчет за доходите, са както следва:

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за текущ стаж	104	-
Разходи за минал стаж	564	-
Разходи за лихви по задължение за доходи на наети лица	42	-
Нетна актюерска загуба, призната през годината	(2)	-
	<u>708</u>	<u>-</u>

Основните актюерски предположения, използвани при определяне на задължението за изплащане на дефинирани доходи на персонала при пенсиониране, са както следва:

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	%	%
Бъдещи увеличения на заплатите:	5.0	-
Процент на отпадания (темп на текучество):	15.0	-
Норма на дисконтиране	6.5	-

Избраният дисконтиращ лихвен процент е определен на база на публикуваната информация от БНБ за доходността на предлаганите на финансовия пазар в България инструменти за дългосрочни инвестиции (държавни ценни книжа, облигации по ЗУНК и др.) в края на 2009 г., съответно на 2008 година.

Предположението за ръст на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на Групата и е в размер на 5% годишен ръст спрямо предходния отчетен период с максимален период 10 години.

Използвана е таблица за смъртност, базирана на общата смъртност на населението в България: Б 1989-1999 с направени допълнителни модификации.

34. Задължения към застрахователи, брокери и агенти

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Дължими комисионни към брокери	2,343	2,830
Дължими комисионни към агенти	1,595	1,780
Начислени комисионни по неполучени премии към агенти и брокери	12,083	12,443
Задължения към застраховани лица	138	141
Задължения към застрахователи и презастрахователи	393	921
Общо задължения към застрахователи и посредници	<u>16,552</u>	<u>18,115</u>

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

34. задължения към застрахователи, брокери и агенти (продължение)

Оповестените по-горе балансови стойности се доближават до справедливата стойност към датата на отчета за финансовото състояние. Всички суми подлежат на изплащане в рамките на една година.

35. Търговски и други задължения

	2009 г.	2008 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Задължения за възнаграждения на персонала	1,560	3,324
Разходи за социални осигуровки и други данъци	216	480
Задължения към гаранционен и обезпечителен фонд	1,476	1,993
Търговски задължения	2,800	2,877
Начислени разходи	314	920
Други	69	35
	<u>6,435</u>	<u>9,629</u>

Оповестените по-горе балансови стойности се доближават до справедливата стойност към датата на отчета за финансовото състояние.

Всички суми подлежат на изплащане в рамките на една година.

36. Провизии

В 2008 г. Групата е направила провизия в размер на 5,237 хил. лв. за възможно задължение по предявени претенции към Групата и 100 хил лв. за възможни плащания по ревизорен акт. Към 31 декември 2009 г., претенцията е окончателно решена, въз основа на което Групата е реинтегрирала надвишаващата изплатената сума, част.

	Бележки	2009 г.	2008 г.
		хил. лв.	хил. лв.
към 1 януари		5,337	-
Начислена провизия през периода		-	5,337
Използвана през периода		(2,838)	-
Реинтегрирана		(2,499)	-
към 31 декември		<u>-</u>	<u>5,337</u>

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

37. Собствен капитал и резерви

(а) Регистриран капитал

	<u>2009 г.</u> хил. лв.	<u>2008 г.</u> хил. лв.
Регистриран основен капитал		
Обикновени акции по 10 лева всяка	38,600	38,600

Регистрираният капитал се състои от 3,860,000 обикновени акции с право на глас с номинална стойност 10 лева на акция. Всички емитирани акция са изцяло платени.

Акционерното участие в основния капитал се разпределя както следва:

		<u>(%)</u>
Към 31.12.2009	Кей Би Си Иншурънс НВ, Белгия	89.55
	Акционери юридически лица	10.41
	Акционери физически лица	0.04
		<u>100.00</u>
Към 31.12.2008	Кей Би Си Иншурънс НВ, Белгия	89.55
	Акционери юридически лица	10.41
	Акционери физически лица	0.04
		<u>100.00</u>

Съгласно актуалния списък на акционерите, воден от Централния депозитар, следните от миноритарните акционери притежават повече от 5% от капитала на Дружеството-майка, както следва:

	<u>към 31 декември 2009</u>	<u>към 31 декември 2008</u>
Артио Интернешънъл Екуити Фънд	9.20%	0.00%
Юлиус Байер Интернешънъл Екуити Фънд	0.00%	9.20%

(б) Други капиталови резерви

Запасен фонд се образува за покриване на очаквани неблагоприятни отклонения в плащанията на застрахователните дружества в Групата по предлаганите от тях застраховки и здравни осигуровки. Осигурява изравняване на бъдещите колебания в развитието на задълженията. Запасният фонд е разпределен по застрахователните сегменти в групата както следва:

	<u>2009 г.</u> хил. лв.	<u>2008 г.</u> хил. лв.
По животозастраховане	2,391	2,391
По здравно осигуряване	22	22
По общо застраховане	309	309
	<u>2,722</u>	<u>2,722</u>

(в) Капиталови резерви

Капиталовите резерви са образувани от Групата по чл. 246 ал. 2 т.1 и по чл. 246 ал. 2 т.4 от Търговския закон.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

37. Собствен капитал и резерви (продължение)

(г) Преоценъчен резерв

Преоценъчният резерв включва следните елементи:

Бележки	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Преоценъчен резерв на ДМА	1,683	1,683
Преоценъчен резерв на финансови активи, на разположение за продажба	(3,408)	(11,604)
Преоценъчен резерв от хеджиране на паричен поток	(892)	-
	<u>(2,617)</u>	<u>(9,921)</u>

Преоценъчният резерв на ДМА представлява основно разликата до справедлива стойност на прехвърлени сгради през 2007 г. от сгради за дейността към инвестиционни имоти, в следствие на промяна в начина на ползване.

(д) Транзакции отразяващи се в капитал през годината

Другите изменения в собствения капитал съдържат основно ефекта от придобивания от Групата на миноритарни дялове на дъщерни дружества. Разликата между платена сума за придобиване на миноритарните дялове и стойността на нетните активи, отнасящи се към придобития дял се отчитат в собствения капитал на Групата.

38. Правила за управление на риска

(а) Управленска рамка

Основната цел на рамката за управление, е да се защитят акционерите на Групата от събития, които са пречка за последователното постигане на целите по отношение на финансовите резултати, включително невъзможността да се използват възникнали възможности. Групата е разработило и въвело правила и процедури за управление и контрол на риска с цел да определи, управлява и контролира степента на финансов и застрахователен риск. Правилата и процедурите за управление и контрол на риска се приемат от Управителния съвет и се одобряват от Надзорния Съвет. Главната цел на рисковата политика е да наложи ясно определени параметри за операциите на Групата, така че да ограничи максимално потенциалното негативно влияние на рисковете върху финансовите резултати на Групата.

Групата е създавала дирекция за управление на риска с ясни правила на работа, одобрени от Управителния Съвет, неговите комитети и свързаните комитети на изпълнителното ръководство. Дирекция „Управление на стойността и риска“ е обособена като самостоятелно звено през Март 2008 г., на пряко подчинение на Изпълнителен Директор Финанси и Риск.

В обхвата на управляваните рискове от дирекцията попадат:

- Застрахователен риск
- Риска от управление на активите и пасивите, което включва компонентите на финансовия риск:
 - * Лихвен риск
 - * Кредитен риск
 - * Ликвиден риск
 - * Валутен риск
- Операционен Риск
- Непрекъснатост на Бизнеса

38. Правила за управление на риска (продължение)

(а) Управленска рамка (продължение)

Като член на Групата Кей Би Си, Групата е в процес на промяна на процедурите си по управление на риска в съответствие със стандартите и изискванията на Кей Би Си Група. Тези стандарти включват създаване и разработване на следните елементи:

- вътрешни комитети за наблюдение на риска - Комитет по управление на активите и пасивите, който да наблюдава и управлява финансовия риск, Комитет по застрахователния риск и Комитет по оперативен риск.
- процедури и системи за идентифициране на рисковете, измерването им и отчитането на тяхното развитие.

(б) Цели, политики и подход за управление на капитала

Групата е установила следните цели, политики и подход за управление на капитала за управление на рисковете, които се отразяват на капиталовата ѝ позиция:

- за поддържане на необходимото ниво на стабилност на Групата и следователно за осигуряване на определена степен на сигурност за застрахованите лица.
- за разпределяне на капитала ефикасно и в подкрепа на развитието на бизнеса като се гарантира, че възвръщаемостта върху използвания капитал отговаря на изискванията на лицата, осигуряващи капитала и на акционерите.
- за запазване на финансова гъвкавост чрез поддържане на силна ликвидност и достъп до редица капиталови пазари.
- за хармонизиране на профила на активите и пасивите като се вземат под внимание вътрешноприсъщите за бизнеса рискове.
- за поддържане на финансова сила в подкрепа на разрастването на новия бизнес и за удовлетворяване на изискванията на застрахованите лица, регулаторите и акционерите.
- за поддържане на стабилен кредитен рейтинг и добри капиталови съотношения, за да се подкрепят целите на бизнеса на Групата и да се увеличи максимално възвръщаемостта на акционерите.

Бизнес операциите на Групата са предмет и на регулаторни изисквания в юрисдикцията, в които тя функционира. Тези нормативни изисквания не само предвиждат одобрение и наблюдение на дейността но налагат и определени рестриктивни разпоредби (например миномален гаранционен капитал) за свеждане до минимум на риска от неизпълнение и неплатежоспособност от страна на застрахователните компании за посрещане на непредвидени задължения при тяхното възникване.

38. Правила за управление на риска (продължение)

(б) Цели, политики и подход за управление на капитала (продължение)

Групата и регулираните дружества в нея са отговаряли на всички тези изисквани през цялата финансова година.

При отчитането на финансовата стабилност, капиталът и платежоспособността се оценяват като се използват правилата на Групата Кей Би Си. Тези регулаторни капиталови прегледи се базират на изискваните нива на капитал и платежоспособност и редица предпазливи предположения по отношение на видовете поемани застрахователни продукти.

Политиката за управление на капитала на Групата по отношение на застрахователния и незастрахователния ѝ бизнес е да поддържа достатъчно капитал за покриване на законовите изисквания, включително каквито и да било допълнителни суми, изисквани от регулатора.

Подход към капиталовото управление

Групата се стреми да оптимизира структурата и източниците на капитал, за да гарантира, че непрекъснато увеличава максимално възвръщаемостта за акционерите и притежателите на полици.

Подходът на Групата към управлението на капитала включва управление на активите, пасивите и рисковете по координиран начин, като регулярно се оценява дефицита между нивото на отчетения и изисквания капитал (за всяко регулирано дружество) и се предприемат подходящи мерки за повлияване на капиталовата позиция на Групата в светлината на промените в икономическите условия и характеристиките на риска. Важен аспект от цялостния процес на управление на капитала на Групата е определянето на целеви норми на възвръщаемост, коригирани за отразяване на риска, които се хармонизират с целите за постигнати резултати и гарантират, че Групата остава фокусирана върху създаването на по-добра възвръщаемост за акционерите.

Основният източник на капитал, използван от Групата, са средства от собствениците на акционерния капитал. Когато е ефикасно да се направи това, в допълнение към по-традиционните източници на финансиране, Групата използва и такива капиталови източници като презастраховане и секюритизация.

Капиталовите изисквания се прогнозира рутинно и периодично и се оценяват както спрямо прогнозния наличен капитал, така и спрямо очакваната вътрешна възвръщаемост, включително анализи на риска и чувствителността. Накрая процесът е предмет на одобрение от страна на Управителния съвет.

Групата е разработила рамка за Индивидуална оценка на капитала (ИОК) за идентифициране на рисковете и количествено определяне на техния ефект върху икономическия капитал. ИОК прави приблизителна оценка на това колко капитал е необходим за намаляване на риска от неплатежоспособност до малка степен на вероятност. ИОК се разглежда и при оценката на капиталовите изисквания.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

38. Правила за управление на риска (продължение)

(б) Цели, политики и подход за управление на капитала (продължение)

През изминалата година Групата не е правила съществени промени в политиките и процесите за капиталовата си структура спрямо предходни години.

Налични капиталови средства към 31 декември 2009 г. :

	Застраховане и осигуряване	Общо
	хил. лв.	хил. лв.
Общо акционерни средства според финансовите отчети	242,626	242,626
Налични капиталови средства	242,626	242,626

Налични капиталови средства към 31 декември 2008г.

	Застраховане и осигуряване	Общо
	хил. лв.	хил. лв.
Общо акционерни средства според финансовите отчети	255,188	255,188
Налични капиталови средства	255,188	255,188

(в) Регулаторна рамка

Регулаторните органи се интересуват основно от това да защитят правата на застрахованите лица и ги наблюдават строго, за да гарантират, че Групата управлява бизнеса по удовлетворителен начин в полза на застрахованите лица. В същото време регулаторните органи се интересуват и от това да гарантират, че Групата поддържа подходяща платежоспособна позиция, за да посрещне непредвидени задължения, възникващи в резултат на икономически сътресения или природни бедствия.

(г) Рамка за управление на активите и пасивите (УАП)

Финансови рискове възникват от откритите позиции по лихвени, валутни и капиталови продукти, които са изложени на общи и специфични движения на пазара. Групата управлява своите активи и пасиви в обхвата на рамката за УАП, която е разработена за постигане на дългосрочна възвръщаемост върху инвестициите, която надвишава нейните задължения по застрахователните и инвестиционните договори. Основната техника на УАП на Групата е да се съпоставят активите с пасивите, възникващи по застрахователни и инвестиционни договори чрез препратка към типа на доходите и претенциите, дължими на застрахованите лица. За всяка ясно разграничена категория пасиви се поддържа отделен портфейл активи.

УАП на Групата е интегрирана с управлението на финансовите рискове, свързани с другите финансови активи и пасиви на Групата, които не са пряко свързани със застрахователни и инвестиционни задължения.

Основният риск, пред който е изправена Групата е реалните плащания на претенции и застрахователни суми, свързани с условията на сключените договори да се различават от очакваните предположения.

Целта на Групата е да гарантира, че заделените застрахователни резерви са достатъчни за покриване на поетите задължения. Поетите застрахователни рискове са обект на оценка, на база действащата подписваческа политика на Групата.

Групата има сключени договори за презастраховане с цел предпазване от евентуални събития, които могат да се отразят неблагоприятно на финансовата му устойчивост. Самозадържането на застрахователя е до определен размер, сумите над който автоматично се презастраховат. На презастрахователя се цедират сумите над самозадържането на база сключените презастрахователни договори, какъвто е случаят със застраховките "Живот" и "Злополука" на Групата.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск

(а) Застрахователен риск по животозастрахователни договори

Животозастрахователни договори

Животозастраховането се отнася до застрахователно покритие за смърт или преживяване на застрахованото лице. Дългосрочните полици обикновено се сключват за срок над 5 години и имат клауза за откупна стойност. Застрахователят няма възможност да променя премиите по полицата и трябва да предоставя покритие на риска при условие, че застрахованото лице внася премиите. Освен това животозастраховането включва и краткосрочни ежегодни подновяващи се рискови застраховки "Живот", здравни застраховки и застраховки "Злополука".

Класификация на договорите

Животозастрахователната дейност на Групата е свързана със сключване на застрахователни договори, при които Групата поема значителен застрахователен риск чрез компенсация на застрахованото лице или на друго ползващо лице (бенефициент), в случай на настъпване на специфично несигурно бъдещо събитие (застрахователно събитие), което влияе неблагоприятно на застрахованото лице. Тези договори се класифицират като животозастрахователни договори от Групата.

Финансовият риск е рискът, свързан с евентуална бъдеща промяна в един или няколко от изброените: лихва, цена на ценни книги, пазарни цени, валутни цени, ценови индекс, кредитен рейтинг, кредитен индекс или друга променлива, при условие че в случай на нефинансови променливи, променливата не е специфична за страните по договора.

Застрахователните договори могат също да прехвърлят част от финансовия риск. Застрахователен риск е всеки риск, който не е класифициран като финансов.

Животозастрахователните договори в портфейла на Групата могат да се разделят в следните групи:

- Рискови застраховки (без спестовен елемент) - рискови застраховки Живот, здравни застраховки и застраховки Злополука;
- Спестовни застраховки - застрахователни договори с гарантиран доход и клауза за допълнителен, негарантиран доход - смесени застраховки Живот, пенсионни застраховки, детски застраховки и застраховки, свързани с инвестиционен фонд (с допълнителни, негарантирани доходи).

Договори, при които прехвърлянето на застрахователен риск към Групата от застрахованото лице не е съществен, се класифицират като инвестиционни договори. От 2007 г. Групата предлага договори, които се класифицират като инвестиционни със застрахователен компонент.

Рискови застраховки

Рисковите застраховки са краткосрочни договори, обикновено със срок от една година, и с право на ежегодно подновяване. Такъв вид договори се сключват по следните видове застраховки: рискови застраховки Живот, здравни застраховки и застраховки Злополука, които осигуряват изплащане на застрахователната сума при смърт (смърт от злополука) или на обезщетения, свързани с нарушаване на телесната цялост. Този тип застрахователни договори не предлагат плащания при доживяване или гарантирани откупни стойности. За тази част от отчетените премии, която се отнася за периода на договорено покритие на риска след датата на отчета за финансово състояние, се формира пренос-премиен резерв отчетен в отчета за финансовото състояние на Групата.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(а) Застрахователен риск по животозастрахователни договори (продължение)

Класификация на договорите (продължение)

Спестовни застрахователни договори с гарантиран доход и клауза за допълнителен, негарантиран доход

Тези договори комбинират плащания при смърт със спестовен елемент. Обикновено те се сключват с клауза за допълнителен, негарантиран доход и дават договорно право на притежателя на полицата да получи като допълнение към гарантираните доходи и допълнителни доходи, които е вероятно да бъдат съществена част от общите доходи по договора. Сумата и времето на възникване на допълнителните доходи са по решение на Групата и могат да се базират на: резултатът на специфична група от договори или специфичен тип договори; реализирани и/или нереализирани инвестиционни приходи на специфична група от активи, държани от Групата.

Клаузата за допълнителен, но негарантиран доход (участие в печалбата) се съдържа в застрахователните договори със спестовен елемент - смесени застраховки Живот, пенсионни застраховки, детски застраховки, както и универсалната застраховка Живот, които са традиционни продукти с гарантирани минимални плащания при доживяване на договорен период. В повечето случаи договорите се поддържат с периодични премии. За тях Групата формира и поддържа математически резерв.

Смесената застраховка Живот е основната полица в портфейла на Групата, която предлага изплащане на фиксирана в договора застрахователна сума в случай на смърт или при доживяване на договорения в полицата срок.

В периода от 1999 г. до 2009 г., Групата е формирала портфейл от застрахователни договори със спестовен елемент (смесени застраховки Живот) и право на участие в печалбата от целеви инвестиции, свързани с вътрешни инвестиционни фондове на Групата.

Пенсионните застраховки са отложени или незабавни анюитети, гарантиращи изплащане на пенсии (ренти) за определен период или пожизнено.

Детските застраховки са договори с фиксиран падеж, при които ползващото дете получава гарантирано на падеж (при навършени 18 или повече години) застрахователната сума, посочена в договора, независимо дали застрахования е доживял или не края на срока.

Универсалната застраховка е продукт, комбиниращ натрупване на спестовен фонд с минимална гарантирана доходност, с допълнително плащане на договорена застрахователна сума при смърт.

От края на 2008 г. Групата предлага и застраховка с натрупване на спестовен фонд, при която е включена Клауза за допълнителен, гарантиран доход за фиксиран период. Групата не отделя гарантирания елемент от правото за допълнителен, негарантиран доход и признава задължение за бъдещо разпределение на доходи върху целия договор. Това задължение е представено като част от математическия резерв в отчета за финансовото състояние на Групата.

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(а) Застрахователен риск по животозастрахователни договори (продължение)

Инвестиционни договори

Предлаганите инвестиционни договори са със застрахователен компонент, свързани с инвестиционен фонд, управляван от Кей Би Си Асет Мениджмънт с или без гарантиране на капитала.

При инвестиционните договори инвестиционният риск се поема от застрахованото лице. Като премиен приход в отчета за доходите на Групата се отчита само застрахователната премия, т.е. частта от премията, свързана с поетия застрахователен риск. Сумите, събрани по инвестиционните договори, които отразяват предимно финансов риск се отразяват в отчета за финансовото състояние на Групата, представени като финансови активи, държани за търгуване. Сумите събрани по тях се кредитират в отчета за финансовото състояние на Групата директно като увеличение на задълженията по инвестиционни договори.

Задълженията по инвестиционни договори се представят по справедлива стойност. Разходите по операциите и първоначалните такси, свързани с тези финансови задължения, се признават като разход в момента на възникване. Последващата оценка на задълженията включва начисляване на лихви (при застрахователни договори с участия в печалбата от инвестиции) и преоценката на дялове на инвестиционния фонд (при инвестиционни договори със застрахователен компонент).

Основните рискове, на които е изложена Групата са следните:

Смъртност – риск от загуби, дължащи се на факта, че смъртността на застрахованите е по-висока от очакваната.

При изчисляването на застрахователните премии и математическия резерв, Групата използва таблици за смъртност на общо население на България и застрахователна таблица за смъртност. Застрахователната таблица за смъртност е базирана на смъртността на общото население на България, с допълнителни корекции отразяващи поведението на застрахователната съвкупност, съставена от застрахованите лица в Групата. На годишна база, Групата прави анализ на смъртността на застрахованите лица по индивидуалните договори и съпоставя получените резултати с използваните таблици за смъртност. Допълнително се прави и анализ на смъртността на застрахованите лица по групови застрахователни договори.

Наблюдава се известна несигурност по отношение на влиянието на епидемиите и промените в стила на живот като тютюнопушене, хранителни навици и навиците за физическа дейност, които могат да доведат до влошаване на показателите за смъртност в бъдеще.

Загуба на работоспособност (инвалидност) – риск от загуби, дължащи се на факта, че инвалидността при застрахованите е по-висока от очакваната.

Като задължително или избираемо покритие към животозастрахователните договори на Групата, се предлага трайно загубена или намалена работоспособност от злополука, или трайно загубена или намалена работоспособност от злополука и заболяване. Рисковите премии по този вид застрахователни договори се определят на базата на миналия опит на Групата. На годишна база се прави анализ на настъпилите събития, свързани с този риск за застрахованите лица по индивидуални договори и се съпоставят получените резултати с използваните рискови премии. Допълнително се прави и анализ на загубата на работоспособността на застрахованите лица по групови договори.

Заболеваемост - риск от загуби, дължащи се на факта, че заболеваемостта на застрахованите е по-висока от очакваната.

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(а) Застрахователен риск по животозастрахователни договори (продължение)

Групата сключва договори за групова здравна застраховка, осигуряваща плащания при настъпване на неблагоприятни събития, свързани със здравето на застрахованите. Рисковите премии по този вид застрахователни договори се определят на базата на миналия опит. На годишна база, Групата прави анализ на коефициента на щетимост и плащанията по тези застрахователни договори и съпоставя получените резултати с използваните рискови премии.

Откупи и отпадания

Процентът на откупите и отпаданията е фактор, който влияе върху портфейла на Групата. Ежегодно се извършва анализ на броя на откупите и отпаданията, както и на изплатените суми. Анализът се извършва отделно за всеки портфейл от договори.

Разходи - риск от загуби, дължащи се на факта, че действителните разходи на Дружеството, свързани с обслужване на портфейла на застрахованите лица са по-високи от очакваните.

При определяне на застрахователните премии, Групата отчита очакваните административни разходи за бъдещи периоди. На годишна база се съпоставят очакваните и действителните административни разходите на Групата. През последните 10 години, вследствие на хиперинфлацията през 1996-1997 година в България и обезценяването на застрахователния портфейл по животозастраховане на ДЗИ се наблюдава значително превишение на действителните разходи спрямо очакваните разходи, калкулирани в застрахователните премии.

Подписваческата стратегия на Групата е разработена така, че да гарантира, че рисковете, които се приемат за застраховане са оценени надеждно по отношение на вида риск и нивото на застрахователна сума или обезщетение.

Подписваческите правила осигуряват подходящите критерии за подбор и оценка на рисковете. Това се постига чрез използването на здравни декларации, медицински прегледи и изследвания, които да гарантират, на база на текущото здравословно състояние и семейната медицинска история, направените предположения при ценообразуването. Групата има право да утежни или откаже определени рискове.

При рисковите застраховки Живот и Злополука рискът се диверсифицира в зависимост от професията (рисковия клас), в който попада застрахованото лице или лица в групата (при груповите договори).

В допълнение, Групата презастрахова определени рискове с цел предпазване от събития, които могат да окажат неблагоприятно влияние върху финансовата му устойчивост.

От друга страна Групата прилага политика на активно управление и контрол върху предявените претенции, която да намали или изключи възможността от неблагоприятно развитие на риска.

При застрахователните договори с клауза за допълнителен, негарантиран доход част от застрахователния риск се споделя със застрахованите лица.

При инвестиционните договори, Групата прави периодични начисления на рискови премии за смърт като има право да променя тези начисления в зависимост от развитието на риска. Застрахователният риск, описан по-горе, се влияе от правото на застрахованото лице да не плаща бъдещите премии или да прекрати преждевременно застрахователния договор.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(а) Застрахователен риск по животозастрахователни договори (продължение)

Таблиците по-долу показват концентрацията на задължения по животозастрахователните договори:

31 декември 2009 г.

	Спестовни застраховки	Рискови застраховки	Общо Живото- застраховане
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутно			
Задължения по застрахователни договори с допълнителни негарантитани доходи	86,118	-	86,118
Задължения по застрахователни договори без допълнителни негарантитани доходи	372	4,767	5,139
Общо брутни задължения по застрахователни договори	86,490	4,767	91,257
Презастраховане			
Задължения по застрахователни договори с допълнителни негарантитани доходи	(386)	-	(386)
Задължения по застрахователни договори без допълнителни негарантитани доходи	-	(46)	(46)
Общо задължения по застрахователни договори	(386)	(46)	(432)
Нетно	86,104	4,721	90,825

31 декември 2008 г.

	Спестовни застраховки	Рискови застраховки	Общо Живото- застраховане
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутно			
Задължения по застрахователни договори с допълнителни негарантитани доходи	82,996	-	82,996
Задължения по застрахователни договори без допълнителни негарантитани доходи	1,062	3,962	5,024
Общо брутни задължения по застрахователни договори	84,058	3,962	88,020
Презастраховане			
Задължения по застрахователни договори с допълнителни негарантитани доходи	(385)	-	(385)
Задължения по застрахователни договори без допълнителни негарантитани доходи	-	(39)	(39)
Общо задължения по застрахователни договори	(385)	(39)	(424)
Нетно	83,673	3,923	87,596

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(а) Застрахователен риск по животозастрахователни договори (продължение)

Методи и предположения за изчисление на математическия резерв

Математическият резерв при класическите спестовни продукти се изчислява чрез използване на нето-премиен Проспективен метод.

Математическият резерв е разликата между настоящата стойност на очакваните бъдещи застрахователни плащания и настоящата стойност на очакваните бъдещи нето премии без използване на Цилмерова поправка (квота). За продукти като Универсална застраховка Живот и застраховка Капитал, при които се натрупва спестовен фонд, математическият резерв е равен на натрупания спестовен фонд към датата на изчисление.

Към brutния математически резерв, включително капитализираната стойност на пенсиите, са включени допълнително разпределената доходност по полиците и допълнителна сума за административни разходи. Математическият резерв и капитализираната стойност на пенсиите, се изчисляват по проспективен метод от информационната система на Групата, по методика, определена от отговорния актюер. Изчислението се основава на същите технически основи, с които са изчислени нето премиите, включително технически лихвен процент и таблицата за смъртност. Изчислението на математическия резерв и капитализираната стойност на пенсиите съответства на базата, на която се отчита премийния приход в годишния отчет на Групата. Математическият резерв е изчислен като сума на математическите резерви на всяка полица, изчислени индивидуално от автоматизираната система за всяка действаща застраховка.

Основни предположения

Математическият резерв по застраховки "Живот", детски застраховки и застраховки, с право на участие в печалбата от целеви инвестиции, свързани с вътрешни инвестиционни фондове на Групата е изчислен при същите актюерски предположения, които са били използвани за изчисляване на нето премиите (включително технически лихвен процент и таблицата за смъртност) и са включени в одобрения застрахователно-техническият план:

- техническа лихва - 4% или 3% (за продукти в сила след Октомври 2006 г.);
- национални таблици за смъртност Б-1952/1968 (застрахователна), Б-1989/1991 (общо население), Б-1989/1999 (модифицирана застрахователна), Б-1989/2003 (общо население)

Поради възможните отклонения между застрахователно-техническите планове и действителните резултати, математическият резерв и капитализираната стойност на пенсиите са увеличени с допълнителен резерв за неблагоприятно отклонение от актюерските предположения.

Таблицы за смъртност

Използваните таблици за смъртност са базирани на смъртността на общото население в България, като в някои случаи, по преценка на актюерите се отчита и смъртността на застрахователната съвкупност (опита на Групата).

Норма на дисконтиране

Базира се на техническата лихва, използвана при калкулациите на премиите, която е съобразена с практиката на пазара, нормативните изисквания и дългосрочната инвестиционна стратегия на Групата.

Административни разходи

Предположенията за разходи отразяват прогнозни разходи, изчислени при разумни предположения, които са свързани с поддържането и обслужването на действащите полици. Предположенията се основават на текущите нива на разходи, коригирани с процент на очаквана инфлация.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(а) Застрахователен риск по животозастрахователни договори (продължение)

Основни предположения (продължение)

Норми на откупуване

Откупените застраховки са свързани с упражняване на клаузата за доброволно прекратяване на полиците от страна на застрахованите лица. Групата регулярно извършва наблюдение и анализи на прекратените полици. Нормите на откупуване не се взимат под внимание при изчисление на задълженията (математическия резерв).

Чувствителност

Анализът на чувствителността на резервите се базира на направени симулации като последователно са променени основните фактори и предположения.

Основните фактори, които влияят на размера на математическия резерв са възвръщаемост на инвестицията, смъртност, разходи, откупи и норма на дисконтиране. Групата е направила симулация за изчисление на ефекта от промяна в тези фактори.

В таблиците по-долу са описани влиянията на различните фактори и предположения върху размера на математическия резерв по застрахователни договори с допълнителни, негарантирани доходи.

Договори по животозастраховане 31 декември 2009 г.

	Промяна в предположенията	Ефект върху брутните задължения	Ефект върху нетните задължения
		хил. лв.	хил. лв.
Смъртност	+ 10%	57	57
Възвръщаемост на инвестицията	+ 1%	1,828	1,828
Разходи	+ 10%	1,996	1,996
Норма на откупуване	+ 10%	(6)	(6)
Норма на дисконтиране	+ 1%	(3,787)	(3,787)

31 декември 2008 г.

	Промяна в предположенията	Ефект върху брутните задължения	Ефект върху нетните задължения
		хил. лв.	хил. лв.
Смъртност	+ 10%	55	55
Възвръщаемост на инвестицията	+ 1%	1,774	1,774
Разходи	+ 10%	1,937	1,937
Норма на откупуване	+ 10%	(6)	(6)
Норма на дисконтиране	+ 1%	(3,675)	(3,675)

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Застрахователен риск по общозастрахователни договори

Основният риск, пред който е изправена Групата по общозастрахователните договори, е рискът, че реалните претенции могат да се различават от очакванията. Това се повлиява от честотата на претенциите и тежестта на претенциите. Целта на Групата е да гарантира, че за покриването на тези задължения са на разположение достатъчни резерви.

Посочената по-горе експозиция към риск, се смекчава чрез диверсифициране на голям портфейл застрахователни договори, прилагане на ограничения в подписваческите си процедури, подходящи методи за оценка на необходимите премии и за оценка на бъдещите задължения, както и мониторинг на извършените разходи за основна дейност.

Групата сключва договори за презастраховане като част от програмата за намаляване на рисковете. Прехвърляне към презастрахователи се прави на непропорционална база. Непропорционалното презастраховане е основно ексцесно презастраховане, предвидено да смекчи нетната експозиция на Групата към загуби от катастрофични бедствия. Лимитите на задържане за ексцесното презастраховане варират по продуктови линии и територии на възникване на събитието.

Въпреки че Групата има презастрахователни договорености, тя не се освобождава от преките задължения към застрахованите лица и следователно съществува кредитна експозиция по отношение на прехвърлените рискове по застраховки до степента, в която който и да било презастраховател не е в състояние да посрещне задълженията, поети по тези презастрахователни договорености.

Групата сключва основно следните договори за общо застраховане: автомобилно застраховане, застраховане на домашно имущество, застраховка на обща гражданска отговорност и други. Рисковете по полици за общо застраховане обикновено покриват период от дванадесет месеца.

За договорите за общо застраховане повечето значителни рискове възникват в резултат на пътно-транспортни произшествия, природни бедствия и законодателни промени. За претенциите предявени по съдебен ред, които отнемат няколко години за уреждане, съществува и инфлационен риск. Този риск се намалява като се вземат под внимание очакваните нива на инфлация, когато се определят приблизително задълженията по застрахователни договори.

Групата също така е ограничила експозицията си чрез налагане на максимални суми на претенция за определени договори, както и използването на презастрахователни договорености, за да се ограничи експозицията по отношение на катастрофични събития (например, урагани, земетресения и щети от наводнения). Целта на тези подписвачески и презастрахователни стратегии е да се ограничи експозицията на природни бедствия, въз основа на възможността на Групата за поемане на риск, като това се решава от ръководството. Общата цел понастоящем е да се ограничи въздействието от едно катастрофично събитие.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Застрахователен риск по общозастрахователни договори (продължение)

Групата използва търговски софтуери, разработени от международни презастрахователни брокери, за оценка на експозицията към природни бедствия. Оценката на експозицията е базирана на структурата на портфейла на компанията. В края на всяка година се одобрява един от моделите на брокерите като най-добра оценка за катастрофичния риск. Минималния презастрахователен лимит трябва да покрива възможната загуба от 1 събитие на 100 години. Винаги съществува риск, обаче, предположенията и техниките, използвани в тези модели, да са ненадеждни или претенциите, възникващи от дадено немоделирано събитие да бъдат по-големи от възникващите от дадено моделирано събитие.

Таблицата по-долу представя концентрацията на задълженията по договори за общо застраховане по видове бизнес:

	31 Декември 2009			31 Декември 2008		
	Брутни задължения хил.лв	Презастраховане на задълженията хил.лв	Нетни задължения хил.лв	Брутни задължения хил.лв	Презастраховане на задълженията хил.лв	Нетни задължения хил.лв
Автомобилно застраховане	144,643	(6,107)	138,536	122,679	(3,156)	119,523
Пожар и други опасности и Щети на имуществото	5,472	(164)	5,308	5,750	(169)	5,581
Морско, Авиационно и Транспортно застраховане	11,541	(8,425)	3,116	9,747	(6,833)	2,914
Здравни застраховки; Помощ при пътуване	528	(269)	259	513	(270)	243
Общо Гражданска отговорност	1,546	(25)	1,521	2,174	(44)	2,130
Финансови рискове	3,884	-	3,884	2,692	-	2,692
Общо	167,614	(14,990)	152,624	143,555	(10,472)	133,083

Основни предположения

Основното предположение, залегнало в оценки на задължението, е че развитието на бъдещите претенции към Групата ще следва модел, сходен с опита от развитието на миналите претенции. Това включва предположения по отношение на размера на всяка щета, фактори за инфлиране на претенциите и честота на претенции за всяка година на инциденти. Допълнителни качествени преценки се правят за оценка на степента, в която миналите тенденции може да не са приложими в бъдеще, например комбинация от сегментни портфейли, условия по полици и процедури за обработка на претенции. Преценка се използва и за оценка на степента, в която външни фактори, като например съдебни решения и държавно законодателство, оказват влияние върху приблизителните оценки.

Таблица за развитие на претенциите

Представените по-долу таблици показват оценка на поетите кумулативните обявени претенции към всяка дата на отчета за финансовото състояние заедно с кумулативните плащания до момента. Кумулативните оценки за претенциите не включват дължимите лихви по съдебните претенции и преките и непреки разходите за уреждането им. Оценката на претенциите не отразява размера на възникналите, но непредявени към датата на отчета за финансовото състояние претенции. Кумулативните плащания не са намалени с приходите от възстановеното имущество, както и с преките разходи във връзка с тези претенции.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Застрахователен риск по общозастрахователни договори (продължение)

Таблица за развитие на претенциите - в хиляди лева

Застрахователна година	Преди	2001 г.	2002 г.	2003 г.	2004 г.	2005 г.	2006 г.	2007 г.	2008 г.	2009 г.	Общо
	2001 г.										
В края на застрахователната година	27,185	32,938	30,545	20,781	30,863	51,358	59,466	66,247	82,320	94,816	496,519
1 година по-късно	42,011	36,017	33,581	24,843	39,538	65,457	73,852	86,589	102,739		504,627
2 години по-късно	44,472	37,361	30,295	25,784	42,002	71,236	83,306	91,895			426,351
3 години по-късно	44,240	37,075	30,780	25,490	43,099	73,988	84,893				339,565
4 години по-късно	43,849	37,798	31,114	25,829	44,612	76,065					259,267
5 години по-късно	44,406	37,720	31,611	26,075	47,051						186,863
6 години по-късно	44,565	38,112	31,966	26,075							140,718
7 години по-късно	44,367	38,257	32,006								114,630
8 години по-късно	44,593	38,323									82,916
9 години по-късно	44,388										44,388
Настояща преценка за възникналите претенции, с натрупване	44,388	38,323	32,006	26,075	47,051	76,065	84,893	91,895	102,739	94,816	638,251
В края на застрахователната година	(27,185)	(24,334)	(17,652)	(14,631)	(20,011)	(32,553)	(41,419)	(43,001)	(55,786)	(66,353)	(342,925)
1 година по-късно	(39,011)	(32,503)	(26,044)	(21,024)	(31,703)	(50,636)	(63,034)	(71,600)	(87,968)		(423,523)
2 години по-късно	(40,192)	(34,172)	(28,186)	(22,426)	(36,737)	(58,782)	(71,131)	(79,881)			(371,507)
3 години по-късно	(41,337)	(35,464)	(29,206)	(23,145)	(38,296)	(62,869)	(76,380)				(306,697)
4 години по-късно	(42,045)	(36,373)	(29,941)	(23,820)	(40,122)	(67,259)					(239,560)
5 години по-късно	(42,515)	(37,082)	(31,026)	(24,234)	(42,179)						(177,036)
6 години по-късно	(42,692)	(37,402)	(31,259)	(24,369)							(135,722)
7 години по-късно	(42,953)	(38,594)	(31,586)								(113,133)
8 години по-късно	(43,890)	(38,105)									(81,995)
9 години по-късно	(43,889)										(43,889)
Плащания към днешна дата, с натрупване	(43,889)	(38,105)	(31,586)	(24,369)	(42,179)	(67,259)	(76,380)	(79,881)	(87,968)	(66,353)	(557,969)

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Застрахователен риск по общозастрахователни договори (продължение)

Застрахователна година	Преди 2001 г. хил. лв.	2001 г. хил. лв.	2002 г. хил. лв.	2003 г. хил. лв.	2004 г. хил. лв.	2005 г. хил. лв.	2006 г. хил. лв.	2007 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.	2009 г. хил. лв.	Общо хил. лв.
Брутни задължения по договори за общо застраховане към 31 дек 2009 г. в оригинална валута	499	218	420	1,706	4,872	8,806	8,513	12,014	14,771	28,463	80,282
Настояща преценка за излишъка по предявени, но неуредени щети	443	420	728	1,075	1,566	2,621	2,192	1,688	880	309	11,922
Настояща преценка за излишъка по IBNR	2	48	125	5	797	2,830	6,193	7,602	14,049	43,759	75,410
Общо брутни задължения по договори за общо застраховане към 31 дек 2009 г. в оригинална валута	<u>944</u>	<u>686</u>	<u>1,273</u>	<u>2,786</u>	<u>7,235</u>	<u>14,257</u>	<u>16,898</u>	<u>21,304</u>	<u>29,700</u>	<u>72,531</u>	<u>167,614</u>

(в) Финансови рискове

(1) Кредитен риск

Кредитният риск е рискът, че една страна по финансовия инструмент ще породи финансова загуба за другата страна по него като не успее да изпълни дадено задължение.

За смекчаване на експозицията на Дружеството на кредитен риск са въведени следните политики и процедури:

- ▶ Политика на Групата за кредитен риск, която излага оценката и определянето на това какво представлява кредитен риск за Групата. Спазването на политиката се наблюдава и нарушенията се докладват пред комитета по риск на Групата. Политиката се подлага регулярно на преглед за определяне на нейната уместност и за отразяване на промени в рисковата среда.
- ▶ Групата заделя провизии за загуби от обезценка към датата на отчета за финансовото състояние.
- ▶ Концентрацията на кредитен риск се разпределя между портфейл от инвестиции от финансови активи за търгуване, финансови активи на разположение за продажба, търговските и банковите вземания и в по-малка степен краткосрочни и други инвестиции на Групата.
- ▶ Ограниченията върху експозициите на контрагентите на ДЗИ се определят в съответствие с кредитните политики на Групата Кей Би Си.
- ▶ Нетни лимити на експозиция се определят за всеки контрагент или група контрагенти географски и индустриален сегмент (т.е., лимити се определят за инвестициите и паричните депозити, експозициите към валутна търговия и минималните кредитни рейтинги за инвестициите, които могат да бъдат притежавани).

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(1) Кредитен риск (продължение)

- ▶ Презастрахователни договори се сключват с контрагенти, които имат добър кредитен рейтинг, а концентрацията на риска се избягва като се спазват насоките за полиците по отношение на лимитите на контрагентите, които се определят всяка година на ниво Група Кей Би Си.
- ▶ Поради настояща финансова ситуация броят на контрагентите и матуритета на инвестициите силно е ограничен.
- ▶ Кредитният риск, свързан с клиентските салда, възниква от неплащането на премиите или вноските, по време на гратисния период, посочен в общите условия на полицата и съществува до неговото изтичане, след което полицата или се плаща или се прекратява. Комисионната, платена на посредниците, се нетира срещу сумите на вземанията от тях, за намаляване на риска от съмнителни вземания.
- ▶ Групата издава полици, обвързани с инвестиционни дялове, за редица от операциите си. В бизнеса, обвързан с инвестиционни дялове във фондове, застрахованото лице носи инвестиционния риск по активите, държани от фондовете, обвързани с инвестиционни дялове, тъй като доходите по полицата са пряко обвързани със стойността на активите във фонда. Следователно, Групата няма съществен кредитен риск по финансови активи, обвързани с инвестиционни дялове.

Експозиция към кредитен риск

Таблицата по-долу показва максималната експозиция към кредитен риск за компонентите от отчета за финансовото състояние. Активите, свързани с инвестиционни договори са включени в представена по-долу таблица в отделна колона, тъй като кредитният риск при този тип активи се носи от застрахованото лице.

	Застраховки, свързани с инвестицио- нен фонд		Общо хил. лв.
	Други хил. лв.	хил. лв.	
31 декември 2009 г.			
Финансови инструменти			
Депозити във финансови институции	270,697	-	270,697
Финансови активи, държани за търгуване			
Акции	340	-	340
Облигации	-	-	-
Привлечени средства по инвестиционни договори в инвестиционни фондове	-	5,125	5,125
Финансови активи, на разположение за продажба	196,525	-	196,525
Търговски и други вземания	2,737	-	2,737
Активи по презастрахователни операции	16,583	-	16,583
Вземания по застрахователни операции	59,360	-	59,360
Пари и парични еквиваленти в банки	9,850	-	9,850
Обща експозиция към кредитен риск	556,092	5,125	561,217

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(1) Кредитен риск (продължение)

31 декември 2008 г.	Застраховки, свързани с инвестицион ен фонд		Общо
	Други	ен фонд	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови инструменти			
Депозити във финансови институции	251,137	-	251,137
Финансови активи, държани за търгуване			
Акции	298	-	298
Облигации	6,200	-	6,200
Привлечени средства по инвестиционни договор в инвестиционни фондове	-	4,872	4,872
Финансови активи, на разположение за продажба	192,235	-	192,235
Търговски и други вземания	5,656	-	5,656
Активи по презастрахователни операции	12,727	-	12,727
Вземания по застрахователни операции	61,963	-	61,963
Пари и парични еквиваленти в банки	13,438	-	13,438
Обща експозиция към кредитен риск	543,654	4,872	548,526

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(1) Кредитен риск (продължение)

Кредитна експозиция според кредитния рейтинг

Таблицата по-долу представя информацията относно експозицията на Групата на кредитен риск чрез класифициране на активите според кредитния рейтинг на контрагентите ѝ.

31 декември 2009 г.	Нито просрочени, нито обезценени					Общо хил.лв.
	Инвести- ционен клас хил. лв.	Не- инвести- ционен клас: задоволи- телен хил. лв.	Не- инвести- ционен клас: незадово- лителен хил. лв.	Застрахов- ки, свързани с инвести- ционен фонд хил. лв.	Обезцене- ни хил.лв.	
Финансови инструменти						
Депозити във финансови институции	270,697	–	–	–	–	270,697
<i>Финансови активи, държани за търгуване</i>						
Акции	340	–	–	–	–	340
Облигации	–	–	–	–	–	–
Привлечени средства по инвестиционни договори в инвестиционни фондове	–	–	–	5,125	–	5,125
<i>Финансови активи, на разположение за продажба</i>	196,260	265	–	–	–	196,525
Търговски и други вземания	–	2,737	–	–	–	2,737
Активи по презастрахователни операции	15,984	599	–	–	–	16,583
Вземания по застрахователни операции	–	56,226	–	–	3,134	59,360
Пари и парични еквиваленти в банки	9,850	–	–	–	–	9,850
Общо	493,131	59,827	–	5,125	3,134	561,217

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(1) Кредитен риск (продължение)

31 декември 2008 г.

	Нито просрочени, нито обезценени					Общо хил. лв.
	Инвести- ционен клас	Не-	Не-	Застрахов- ки, свързани с инвести- ционен фонд	Обезцене- ни	
		инвести- онен клас: задоволи- телен	инвести- онен клас: незадово- лителен			
хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	
Финансови инструменти						
Депозити във финансови институции	251,137	–	–	–	–	251,137
<i>Финансови активи, държани за търгуване</i>						
Акции	298	–	–	–	–	298
Облигации	6,200	–	–	–	–	6,200
Привлечени средства по инвестиционни договори в инвестиционни фондове	–	–	–	4,872	–	4,872
<i>Финансови активи, на разположение за продажба</i>	191,970	265	–	–	–	192,235
Търговски и други вземания	–	5,656	–	–	–	5,656
Активи по презастрахователни операции	11,927	800	–	–	–	12,727
Вземания по застрахователни операции	–	59,265	–	–	2,698	61,963
Пари и парични еквиваленти в банки	13,438	–	–	–	–	13,438
Общо	474,970	65,986	–	4,872	2,698	548,526

Групата класифицира като инвестиционен клас финансови активи, при които, за контрагентът има от добра до изключително висока способност за навременно посрещане на финансовите задължения, от добра до значителна финансова стабилност както и неголяма чувствителност към неблагоприятни изменения в бизнеса или икономическата среда. В неинвестиционен клас, задоволителен са посочени тези финансови активи, при които посрещането на финансовите задължения се влияе до голяма степен от неблагоприятни изменения в бизнеса или икономическата среда. Неинвестиционен клас, незадоволителен биха били финансови активи, с висока степен на несигурност относно финансовата стабилност и способност за погасяване за финансови задължения.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(1) Кредитен риск (продължение)

Представената по-долу таблица, предоставя информация относно експозицията към кредитен риск на Групата към 31 декември 2009 г. като класифицира активите съгласно кредитния рейтинг. AAA е най-високият възможен рейтинг. Активи, които попадат извън обхвата на рейтинг AAA до BBB, се класифицират като такива със спекулативен рейтинг.

31 декември 2009 г.							Застра-	Общо
	AAA	AA	A	BBB	BB	Некласифицирани	ховки, свързани с инвестиционен фонд	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови инструменти								
Депозити във финансови институции	–	–	–	270,697	–	–	–	270,697
<i>Финансови активи, държани за търгуване</i>								
Акции	–	–	340	–	–	–	–	340
Облигации	–	–	–	–	–	–	–	–
Привлечени средства по инвест. договори в инвест. фондове	–	–	–	–	–	–	5,125	5,125
<i>Финансови активи, на разположение за продажба</i>	24,407	10,863	78,572	82,418	–	265	–	196,525
Търговски и други вземания	–	–	–	–	–	2,737	–	2,737
Активи по презастрахователни операции	–	2,440	11,512	2,032	55	544	–	16,583
Вземания по застрахователни операции	–	–	–	–	–	59,360	–	59,360
Пари и парични еквиваленти в банки	–	–	–	9,850	–	–	–	9,850
Общо	24,407	13,303	90,424	364,997	55	62,906	5,125	561,217

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(1) Кредитен риск (продължение)

31 декември 2008 г.

	AAA	AA	A	BBB	BB	Некласифицирани	Застраховки, свързани с инвестиционен фонд	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.
Финансови инструменти								
Депозити във финансови институции	–	–	–	251,137	–	–	–	251,137
<i>Финансови активи, държани за търгуване</i>								
Акции	–	–	298	–	–	–	–	298
Облигации	–	–	–	6,200	–	–	–	6,200
Привлечени средства по инвест. договори в инвест. фондове	–	–	–	–	–	–	4,872	4,872
Финансови активи, на разположение за продажба	21,580	25,664	61,467	83,259	–	265	–	192,235
Търговски и други вземания	–	–	–	–	–	5,656	–	5,656
Активи по презастрахователни операции	–	1,965	8,631	1,331	39	761	–	12,727
Вземания по застрахователни операции	–	–	–	–	–	61,963	–	61,963
Пари и парични еквиваленти в банки	–	–	–	13,438	–	–	–	13,438
Общо	21,580	27,629	70,396	355,365	39	68,645	4,872	548,526

Към 31 декември 2009г., 70,6% от депозитите във финансови институции на Групата са към един контрагент (свързано лице) (2008 г.: 72,5%).

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(2) Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, че Групата може да е изправена пред затруднения при посрещането на задълженията, свързани с финансовите инструменти. По отношение на катастрофичните събития също е налице ликвиден риск, свързан с времевите разлики между brutните парични плащания и очакваните възстановявания от презастраховане.

Въведени са следните политики и процедури за ограничаване на експозицията на Групата към ликвиден риск:

- ▶ Групата ежедневно изплаща обезщетения и задължения, които възникват при обичайната дейност. Групата ежедневно следи и контролира своите потребности от ликвидни средства чрез управление на входящите и изходящите парични потоци.

- ▶ Създадени са набор от правила за разпределение на активите, структури на лимити на портфейлите и профили на падеж на активите, за да се гарантира, че е на разположение достатъчно финансиране за посрещане на задълженията по застрахователни и инвестиционни договори.

- ▶ Поддържа се достатъчно ниво на парични средства и парични еквиваленти в наличност, за да се финансира дейността и да се смекчат колебанията в паричните потоци.

Структура на падежите

Таблицата по-долу обобщава структурата на падежите на недеривативните финансови активи и финансови пасиви на Групата въз основа на оставащите недисконтирани договорни задължения, включително вземанията и задълженията по лихви. Финансовите пасиви за представени на база на дисконтираните парични потоци към 31 декември 2009 г. и 31 декември 2008 г.

Анализ на падежите

За задължения по застрахователни договори и презастрахователни активи, профилите на падеж се определят на база очаквания момент на възникване на нетните парични изходящи потоци по признатите застрахователни задължения. Пренесените премии в следващ отчетен период и делът на презастрахователите в пренесените премии в следващ отчетен период се изключват от анализа, тъй като те не са договорни задължения. Погашенията, които са предмет на уведомление, се третират така, сякаш уведомлението подлежи на незабавно връчване.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(2) Ликвиден риск (продължение)

Анализ на падежите (продължение)

Групата поддържа портфейл от лесно търгуеми и разнородни активи, които лесно могат да бъдат ликвидирани в случай на непредвидено намаление на паричните потоци. Тя разполага и с одобрени кредитни лимити за отделни контрагенти (за облигации и депозити в кредитни институции). По отношение на презастраховането Групата прилага лимити определени на групово ниво. Презастрахователните активи са представени на същата база както застрахователните задължения.

В таблицата по-долу е представен анализ на договорените недисконтирани парични потоци на активите на Групата:

31 декември 2009 г.	Балансова стойност	До 1 год.	Между 1- 3 год.	Между 3- 5 год.	Между 5- 15 год.	Над 15 год.	Без дата на падеж	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови и застрахователни активи								
Депозити във финансови институции	270,697	191,407	45,451	32,388	27,738	–	–	296,984
Финансови активи, държани за търгуване	5,465	–	–	–	340	–	5,125	5,465
Финансови активи, на разположение за продажба	196,525	21,659	78,810	90,491	53,267	–	265	244,492
Търговски и други вземания	2,737	2,065	–	–	672	–	–	2,737
Активи по презастрахователни операции	16,583	11,722	3,794	802	259	6	–	16,583
Вземания по застрахователни операции	59,360	59,360	–	–	–	–	–	59,360
Пари и парични еквиваленти	10,640	10,640	–	–	–	–	–	10,640
Общо активи	562,007	296,853	128,055	123,681	82,276	6	5,390	636,261

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(2) Ликвиден риск (продължение)

Анализ на падежите (продължение)

В таблицата по-долу е представен анализ на договорените дисконтирани парични потоци на пасивите на Групата.

31 декември 2009 г.	Балансова стойност	До 1 год.	Между 1-3 год.	Между 3- 5 год.	Между 5- 15 год.	Над 15 год.	Без дата на падеж	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.
Финансови и застрахователни пасиви								
Задължения по застрахователни договори	255,793	61,678	112,010	45,654	30,274	6,177	–	255,793
Задължения по инвестиционни договори	5,129	–	–	3,992	1,106	–	31	5,129
Деривативни финансови инструменти	1,265	1,265	–	–	–	–	–	1,265
Задължения към застрахователи, брокери и агенти	16,552	16,552	–	–	–	–	–	16,552
Търговски и други задължения	6,435	6,435	–	–	–	–	–	6,435
Общо пасиви	285,174	85,930	112,010	49,646	31,380	6,177	31	285,174

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(2) Ликвиден риск (продължение)

Анализ на падежите (продължение)

В таблицата по-долу е представен анализ на договорените недисконтирани парични потоци на активите на Групата.

31 декември 2008 г.	Балансова	До 1 год.	Между 1- 3 год.	Между 3- 5 год.	Между 5- 15 год.	Над 15 год.	Без дата	Общо
	стойност						на падеж	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.
Финансови и застрахователни активи	–	–	–	–	–	–	–	–
Депозити във финансови институции	251,137	197,524	24,288	30,102	28,742	–	43	280,699
Финансови активи, държани за търгуване	11,370	6,494	–	–	298	–	4,872	11,664
Финансови активи, на разположение за продажба	192,235	36,461	45,061	106,987	65,210	–	317	254,036
Търговски и други вземания	5,656	4,911	–	–	745	–	–	5,656
Активи по презастрахователни операции	12,727	6,156	5,523	698	338	12	–	12,727
Вземания по застрахователни операции	61,963	61,963	–	–	–	–	–	61,963
Пари и парични еквиваленти	14,708	14,708	–	–	–	–	–	14,708
Общо активи	549,796	328,217	74,872	137,787	95,333	12	5,232	641,453

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(2) Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу е представен анализ на договорените дисконтирани парични потоци на пасивите на Групата.

31 декември 2008 г.	Балансова стойност	До 1 год.	Между 1-3 год.	Между 3- 5 год.	Между 5- 15 год.	Над 15 год.	Без дата на падеж	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови и застрахователни пасиви								
Задължения по застрахователни договори	228,927	59,167	94,680	38,510	30,187	6,383	–	228,927
Задължения по инвестиционни договори	4,872	–	–	3,792	1,051	–	29	4,872
Деривативни финансови инструменти	599	599	–	–	–	–	–	599
Задължения към застрахователи брокери и агенти	18,115	18,115	–	–	–	–	–	18,115
Търговски и други задължения	9,629	9,629	–	–	–	–	–	9,629
Общо пасиви	262,142	87,510	94,680	42,302	31,238	6,383	29	262,142

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(2) Ликвиден риск (продължение)

Представената по-долу таблица обобщава очакваното използване или уреждане на активите и пасивите:

Анализ на падежите по очаквани падежи

31 декември 2009 г.

			Застраховки, свързани с инвестиционен	
	Текущи	Нетекущи	фонд	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нематериални активи	–	3,507	–	3,507
Материални активи	–	14,998	–	14,998
Отсрочени аквизиционни разходи	474	2,728	–	3,202
Активи по отсрочен данък	–	2,751	–	2,751
Инвестиционни имоти	–	17,189	–	17,189
<i>Финансови инструменти</i>				
Депозити във финансови институции	186,184	84,513	–	270,697
Финансови активи, държани за търгуване	340	–	5,125	5,465
Финансови активи, на разположение за продажба	16,286	180,239	–	196,525
Търговски и други вземания	2,737	–	–	2,737
Активи по презастрахователни операции	11,722	4,861	–	16,583
Вземания от данък върху доходите	17	–	–	17
Вземания по застрахователни операции	59,360	–	–	59,360
Нетекущи активи, държани за продажба	227	–	–	227
Парични средства и парични еквиваленти	10,640	–	–	10,640
Други активи	481	–	–	481
Общо активи (с изкл. на репутация)	287,987	310,786	5,125	604,379

31 декември 2009 г.

			Застраховки, свързани с инвестиционен	
	Текущи	Нетекущи	фонд	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Задължения по застрахователни договори	136,687	194,115	–	330,802
Задължения по инвестиционни договори	–	–	5,129	5,129
Задължения към персонала при пенсиониране	–	708	–	708
Провизии	–	–	–	–
Деривативни финансови инструменти	1,265	–	–	1,265
Отсрочени данъчни пасиви	–	862	–	862
Задължения към застрахователи брокери и агенти	16,552	–	–	16,552
Търговски и други задължения	6,435	–	–	6,435
Общо пасиви	160,939	195,685	5,129	361,753

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(2) Ликвиден риск (продължение)

Представената по-долу таблица обобщава очакваното използване или уреждане на активите и пасивите:

31 декември 2008 г.

			Застраховки, свързани с инвестиционен	
	Текущи	Нетекущи	фонд	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нематериални активи	–	3,524	–	3,524
Материални активи	–	14,510	–	14,510
Отсрочени аквизиционни разходи	426	2,450	–	2,876
Активи по отсрочен данък	–	1,511	–	1,511
Инвестиционни имоти	–	18,908	–	18,908
Финансови инструменти				
Депозити във финансови институции	193,756	57,381	–	251,137
Финансови активи, държани за търгуване	6,498	–	4,872	11,370
Финансови активи, на разположение за продажба	27,258	164,977	–	192,235
Търговски и други вземания	4,911	745	–	5,656
Активи по презастрахователни операции	6,156	6,571	–	12,727
Вземания от данък върху доходите	2,528	–	–	2,528
Вземания по застрахователни операции	61,963	–	–	61,963
Нетекущи активи, държани за продажба	560	–	–	560
Парични средства и парични еквиваленти	14,708	–	–	14,708
Други активи	552	–	–	552
Общо активи	319,316	270,577	4,872	594,765

31 декември 2008 г.

			Застраховки, свързани с инвестиционен	
	Текущи	Нетекущи	фонд	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Задължения по застрахователни договори	129,486	169,760	–	299,246
Задължения по инвестиционни договори	–	–	4,872	4,872
Задължения към персонала при пенциониране	–	–	–	–
Провизии	5,337	–	–	5,337
Деривативни финансови инструменти	599	–	–	599
Отсрочени данъчни пасиви	–	1,779	–	1,779
Задължения към застрахователи брокери и агенти	18,115	–	–	18,115
Търговски и други задължения	9,629	–	–	9,629
Общо пасиви	163,829	171,839	4,872	339,577

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(3) Пазарен риск

Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци по финансовия инструмент, ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва три вида риск: на обменните курсове (валутен риск), на пазарните лихвени проценти (лихвен риск) и на пазарните цени (ценови риск).

- ▶ Пазарният риск е извън контрола на Групата и като цяло не може да бъде диверсифициран. Основен метод за намаляване на пазарния риск и неговите компоненти е събиране и обработване на информация за макроикономическата среда и на тази база - прогнозиране и приспособяване на инвестиционната политика към очакваните промени в средата.
- ▶ Съществува политика за пазарен риск на Групата, излагаща оценката и определянето на това какво представлява пазарен риск за Групата. Спазването на политиката се наблюдава и експозициите и нарушенията се докладват на Комитета за риска на Групата. Политиката се подлага регулярно на преглед за потвърждаване на нейната уместност и за отразяване на промените в рисковата среда.
- ▶ Съществува структура на определени лимити за разпределение на активите и портфейлите, целяща гарантиране, че активите, гарантират определени застрахователни задължения на и че активите се притежават с цел осигуряване на доходи и печалби за застрахованите лица, които отговарят на техните очаквания.
- ▶ Групата има определена диверсификация на базите за сравнение по видове инструменти, тъй като Групата има експозиция към гарантираните бонуси, парични и анюитетни опции, когато лихвените проценти се намалят.

Групата издава инвестиционни полици, обвързани с дялове, в редица от своите дейности. За бизнес, обвързан с инвестиционни дялове, застрахованото лице носи инвестиционния риск от активите, обвързани с инвестиционните дялове във фондове, тъй като ползите по полицата са пряко свързани със стойността на активите във фонда. Експозицията на пазарен риск в този бизнес е ограничена до степента, в която приходите, възникващи от начисления за управление на активите, се базират на стойността на активите във фонда.

(3а) Валутен риск

Валутният риск е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци по финансовия инструмент ще варира поради промени във валутните курсове.

Основните сделки на Групата се реализират в евро и лева, и експозицията на валутен риск възниква основно по отношение на американския долар. Към 31 декември 2009, финансовите активи и пасиви на Групата, деноминирани в евро не пораждаат валутен риск, тъй като в условията на установения валутен борд в страната, курсът на лева към еврото е фиксиран. Тъй като Групата представя финансовите си отчети в лева, последните могат да бъдат повлияни от движения на валутните курсове между валути различни от еврото и българския лев.

Финансовите активи на Групата са деноминирани основно в същите валути както задълженията по застрахователните и инвестиционните договори, което смекчава валутния риск за Групата. Следователно основният валутен риск възниква от признатите активи и пасиви, деноминирани във валути, различни от тези, в които се очаква да бъдат уредени задълженията по застрахователни и инвестиционни договори.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(3) Пазарен риск (продължение)

(За) Валутен риск (продължение)

Валутният риск се управлява ефективно от Групата чрез деривативни финансови инструменти. Сключват се форуърдни валутни договори за елиминиране на валутната експозиция на индивидуалните сделки във валута. Валутните форуърдни договори трябва да са в същата валута и при същите условия както хеджираната позиция, за да се увеличи максимално ефективността на хеджирането. Дружеството не сключва такива форуърдни договори докато не е налице неотменим ангажимент.

Представената по-долу таблица обобщава активите и пасивите на Дружеството по основни валути.

31 декември 2009 г.

	Лева и Евро	Американски долар	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нематериални активи	3,507	–	–	3,507
Материални активи	14,998	–	–	14,998
Отсрочени аквизиционни разходи	3,160	42	–	3,202
Активи по отсрочен данък	2,751	–	–	2,751
Инвестиционни имоти	17,189	–	–	17,189
Финансови инструменти				
Депозити във финансови институции	268,940	1,757	–	270,697
Финансови активи, държани за търгуване	5,465	–	–	5,465
Финансови активи, на разположение за продажба	193,509	3,016	–	196,525
Търговски и други вземания	2,737	–	–	2,737
Активи по презастрахователни операции	8,570	8,008	5	16,583
Вземания от данък върху доходите	17	–	–	17
Вземания по застрахователни операции	59,183	177	–	59,360
Нетекущи активи, държани за продажба	227	–	–	227
Парични средства и парични еквиваленти	7,703	2,937	–	10,640
Други активи	481	–	–	481
Общо активи	588,437	15,937	5	604,379

31 декември 2009 г.

	Лева и Евро	Американски долар	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Задължения по застрахователни договори	317,013	13,613	176	330,802
Задължения по инвестиционни договори	5,129	–	–	5,129
Задължения към персонала при пенсиониране	708	–	–	708
Деривативни финансови инструменти	1,265	–	–	1,265
Отсрочени данъчни пасиви	862	–	–	862
Задължения към застрахователи, брокери и агенти	16,552	–	–	16,552
Търговски и други задължения	6,435	–	–	6,435
Общо пасиви	347,964	13,613	176	361,753

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(3) Пазарен риск (продължение)

(3а) Валутен риск (продължение)

31 декември 2008 г.

	Лева и Евро	Американски долар	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нематериални активи	3,524	–	–	3,524
Дълготрайни активи	14,510	–	–	14,510
Отсрочени аквизиционни разходи	2,827	49	–	2,876
Активи по отсрочен данък	1,511	–	–	1,511
Инвестиционни имоти	18,908	–	–	18,908
Финансови инструменти				
Депозити във финансови институции	249,416	1,721	–	251,137
Финансови активи, държани за търгуване	11,370	–	–	11,370
Финансови активи, на разположение за продажба	188,824	3,411	–	192,235
Търговски и други вземания	5,656	–	–	5,656
Активи по презастрахователни операции	5,867	6,852	8	12,727
Вземания от данък върху доходите	2,528	–	–	2,528
Вземания по застрахователни операции	61,629	334	–	61,963
Не текущи активи, държани за продажба	560	–	–	560
Парични средства и парични еквиваленти	11,800	2,908	–	14,708
Други активи	552	–	–	552
Общо активи	579,482	15,275	8	594,765

31 декември 2008 г.

	Лева и Евро	Американски долар	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Задължения по застрахователни договори	285,913	13,177	156	299,246
Задължения по инвестиционни договори	4,872	–	–	4,872
Задължения към персонала при пенсиониране	–	–	–	–
Деривативни финансови инструменти	599	–	–	599
Отсрочени данъчни пасиви	1,779	–	–	1,779
Задължения към застрахователи брокери и агенти	18,115	–	–	18,115
Търговски и други задължения	9,629	–	–	9,629
Провизии	5,337	–	–	5,337
Общо пасиви	326,244	13,177	156	339,577

Групата няма значителна концентрация на валутен риск.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(3) Пазарен риск (продължение)

(3а) Валутен риск (продължение)

Представеният по-долу анализ се извършва за разумно възможни промени в основните променливи като всички други променливи остават непроменени, като е показан ефекта върху печалбата преди данъци и собствения капитал, които се дължат на промените в справедливата стойност на монетарните активи и пасиви, чувствителни към валутните промени, включително задължения по претенции по застрахователни договори. Корелацията на променливите оказва съществен ефект върху определянето на крайния ефект върху пазарния риск, но за демонстриране на ефекта, който се дължи на промените в променливите, те трябва да бъдат променени на индивидуална база. Трябва да се отбележи, че движенията в тези променливи са нелинейни.

Валута	31 декември 2009 г.			31 декември 2008 г.	
	Промяна в променливите хил. лв.	Ефект върху печалбата преди данъци хил. лв.	Ефект върху капитала хил. лв.	Ефект върху печалбата преди данъци хил. лв.	Ефект върху капитала хил. лв.
Американски долари	10%	233	–	210	–
Американски долари	-10%	(233)	–	(210)	–

Използваният метод за извличане на информация за чувствителността и съществените променливи не са променени спрямо предходния период.

(3б) Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът, че стойността на бъдещите парични потоци по даден финансов инструмент ще варира поради промени в пазарните лихвени проценти.

Инструментите с плаващ лихвен процент излагат Групата на риск на паричните потоци, докато инструментите с фиксиран лихвен процент излагат Групата на риск на справедливата стойност.

Политиката на Групата за лихвения риск, изисква от нея да управлява този риск като поддържа подходяща комбинация от инструменти с фиксирани и плаващи лихвени проценти. Политиката изисква от нея да управлява падежите на лихвоносните активи и лихвоносните пасиви. Всяко несъвпадение между инструментите с фиксирани и плаващи лихвени проценти и техните падежи се управляват ефективно от Групата чрез деривативни финансови инструменти. Лихвите по инструменти с плаващи лихвени проценти се преоценяват на периоди от поне една година. Лихвите по инструменти с фиксирани лихвени проценти се определят в началото на финансовия инструмент и са фиксирани до падежа му.

През 2008-2009 г. година са предприети мерки за постепенно увеличаване на падежната структура на портфейлите с цел намаляване на лихвения риск за Групата. Оценки на паричните потоци, както и въздействието на движенията на лихвените проценти, свързани с инвестиционния портфейл и застрахователните резерви се моделират и преглеждат регулярно. Основната цел на тези методи е да ограничи нетните промени в стойността на активите и пасивите, произтичащи от движенията на лихвените проценти.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(3) Пазарен риск (продължение)

(3б) Лихвен риск (продължение)

Макар че е по-трудно да се измери чувствителността на застрахователните пасиви към евентуални промени в лихвените нива отколкото тази на свързаните активи, ръководството на Групата счита, че движенията в лихвените проценти ще предизвикат промени в стойността на активите, които значително ще компенсират промени в стойността на пасивите, свързани с основните продукти.

Моделите, които се използват за описание на чувствителността на задълженията по отношение на лихвения процент се базират на стандартите на Групата Кей Би Си и се преглеждат всяка година.

Стойността на активите на Групата зависи от динамиката на пазарните лихвени проценти. Групата е изложена на риск от колебание в лихвените проценти, тъй като доходността на лихвоносните активи се променя в резултат от промените в пазарните лихвени проценти. По отношение на плаващите лихвени проценти, Групата е изложена на риск в зависимост от лихвения индекс, към който е привързан съответния финансов инструмент. За оценка на очаквания матуритет на задълженията са използвани вътрешни модели, което позволява по прецизно разпределение на пасивите според тяхната продължителност. В резултат на направените през 2008-2009 г. дългосрочни инвестиции, намаляват късите позиции на активите относно задълженията, което води до намаляването на лихвения риск.

Представеният по-долу анализ се извършва за разумно възможни промени в основните променливи като всички други променливи остават непроменени, като се показва ефекта върху печалбата преди данъци (дължащ се на промените в справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви с плаващ лихвен процент) и собствения капитал (което отразява корекциите в печалбата преди данъци и преоценката на финансови активи на разположение за продажба с фиксиран лихвен процент, включително ефекта на хеджиране на паричен поток). Корелацията на променливите ще има съществен ефект при определянето на крайното влияние върху лихвения риск, но за демонстриране на ефекта, който се дължи на промени в променливите, те трябва да бъдат променени на индивидуална база. Трябва да се отбележи, че промените в променливите не са линейни.

Ефектът на промяна в лихвените равнища изследван в представените по-долу-таблицы би се отразил на справедливите стойности на лихвоносните финансови активи на разположение за продажба и съответно в собствения капитал на Групата. Депозитите, отчитани по амортизирана стойност се олихвяват с фиксирани лихвени проценти или не са лихвоносни финансови активи, поради което не са изложени на риск от промяна на основните лихвени равнища. Ефектът от промяна в лихвените проценти се отразява върху справедливата стойност на финансовите активи на разположение за продажба, които са основно с фиксирани лихви.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(3) Пазарен риск (продължение)

(3б) Лихвен риск (продължение)

31 декември 2009 г.	Промяна в променливите	Ефект върху печалбата преди данъци	Ефект върху капитала				Общо
			До 1 год.	Между 1-3 год.	Между 3-5 год.	Над 5 год.	
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Лева	+ 100 базисни пункта	-	(36)	(1,380)	(1,831)	(1,591)	(4,838)
Евро	+ 100 базисни пункта	-	(23)	(35)	(402)	(14)	(474)
Лева	- 100 базисни пункта	-	40	1,454	2,285	1,706	5,485
Евро	- 100 базисни пункта	-	18	35	420	15	488

31 декември 2008 г.	Промяна в променливите	Ефект върху печалбата преди данъци	Ефект върху капитала				Общо
			До 1 год.	Между 1-3 год.	Между 3-5 год.	Над 5 год.	
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Лева	+ 100 базисни пункта	-	(301)	(574)	(2,431)	(1,835)	(5,141)
Евро	+ 100 базисни пункта	-	(17)	(113)	(457)	-	(587)
Лева	- 100 базисни пункта	-	294	567	2,514	1,579	4,954
Евро	- 100 базисни пункта	-	19	116	483	-	618

Използваният метод за извличане на информация за чувствителността и за съществените променливи не е променен спрямо предходния период.

Средният ефективен лихвен процент на лихвоносните финансови активи на Групата към 31 декември 2009 г. е 7,08 % (2008 г.: 6,97 %).

(3в) Ценови риск

Рискът за цената на капиталовите инструменти е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци по даден финансов инструмент ще се колебае, поради промени в пазарните цени (различни от възникващите в резултат на лихвения или валутния риск), независимо дали тези промени са причинени от фактори, специфични за индивидуалния финансов инструмент или неговия емитент, или фактори, засягащи всички сходни финансови инструменти, търгувани на пазара.

Експозицията на Групата на риск от цената на капиталовите инструменти е свързана с финансовите активи и финансовите пасиви, чиито стойности варират в резултат на промените в пазарните цени, основно ценни книжа, които не се закупени за застраховки, обвързани с инвестиционни дялове.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(3) Пазарен риск (продължение)

(Зв) Ценови риск (продължение)

Политиката на Групата за ценовия риск изисква от нея да управлява тези рискове като определя и наблюдава целите и ограниченията върху инвестициите, плановете за диверсификация, лимитите по инвестициите във всяка държава, сектор и пазар и планираното използване на деривативни финансови инструменти.

Групата няма съществена концентрация на ценови риск.

Показаният по-долу анализ се извършва за разумно възможни промени в основните променливи като всички други променливи остават непроменени, като се показва ефекта върху печалбата преди данъци (което се дължи на промените в справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, чиито справедливи стойности се отразяват в отчета за доходите), тъй като тези финансови активи на дружеството са изложени на ценови риск от промяна в пазарни индекси. Корелацията на променливите ще окаже съществено влияние при определянето на крайния ефект върху ценовия риск, но за да се демонстрира ефекта, дължащ се на промените в променливите, те трябва да бъдат променени на индивидуална база. Трябва да се отбележи, че промените в тези променливи не са линейни.

Пазарни индекси	31 декември 2009 г.			31 декември 2008 г.	
	Промяна в променливите	Ефект върху печалбата преди данъци	Ефект върху върху капитала	Ефект върху печалбата преди данъци	Ефект върху капитала
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
EMU	+ 15%	51	–	45	–
EMU	- 15 %	(51)	–	(45)	–

Анализ на чувствителността на финансовите активи

Като част от инвестиционната стратегия на Дружеството, за намаляване както на застрахователния, така и на финансовия риск, Дружеството съпоставя инвестициите си със задълженията, възникващи по застрахователни и инвестиционни договори, като прави препратка към видовете доходи, които подлежат на плащане на притежателите на договори.

Показаният по-долу анализ се извършва за разумно възможни промени в основните променливи като всички други променливи остават непроменени, като се показва ефектът върху печалбата преди данъци (което се дължи на промените в справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, отразени в отчета за доходите) и собствения капитал (което отразява корекциите в печалбата преди данъците и промените в справедливата стойност на финансовите активи, отразени в отчета за промени в собствения капитал). Корелацията на променливите ще окаже съществено влияние при определянето на крайната справедлива стойност и/или амортизирана стойност на финансовите активи, различни от деривативни финансови инструменти, но за да се демонстрира ефекта, дължащ се на промените в променливите, те трябва да бъдат променени на индивидуална база. Трябва да се отбележи, че промените в тези променливи не са линейни.

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(3) Пазарен риск (продължение)

(3в) Ценови риск (продължение)

Промяна в променливите	31 декември 2009 г.		31 декември 2008 г.		
	Ефект върху печалбата преди данъци	Ефект върху капитала	Ефект върху печалбата преди данъци	Ефект върху капитала	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	
Валутен курс	+ 10 %	233	-	210	-
Норма на дисконтиране	+ 1 %	-	(2,786)	-	(2,778)
Фондова борса	+ 10 %	34	-	30	-
Валутен курс	- 10 %	(233)	-	(210)	-
Норма на дисконтиране	- 1 %	-	2,269	-	2,736
Фондова борса	- 10 %	(34)	-	(30)	-

(3г) Оперативни рискове

Операционния риск се изразява в отклонение от очакваните резултати, произтичащо от неадекватни или не действащи вътрешни процеси, хора и системи, или от външни събития. За Управление на Операционния риск и при прилагане и разработване на методи, политики и процедури, Групата използва и въвежда действащата методика и стандарти на Кей Би Си Груп. Главни инструменти за управлението на операционния риск са:

- ▶ база данни за операционни събития довели до реализирана загуба;
- ▶ въвеждане на стандарти на Кей Би Си Груп за Управление на Операционния Риск;
- ▶ оценки и анализи на случили се операционни събития във финансовия сектор;
- ▶ организиране на работни групи за извършване на самооценка на операционния риск;
- ▶ откриване и анализиране на ключови рискови индикатори в ежедневната оперативна дейност;

От март 2008 г. Управлението на операционния риск е обособено в новосъздадена дирекция „Управление на стойността и риск“. За целите на Управлението на Операционния риск функционира „Комитет по операционния риск“ с председател Изпълнителен Директор Финанси и Риск. Също така са определени отговорници по Операционния риск в направленията - общо застраховане, животозастраховане, счетоводство, информационни технологии, правна дирекция, аквизиция автомобилно застраховане. Работата на Дирекция „Управление на стойността и риска“ и отговорниците по Операционен риск е в тясно сътрудничество с всички контролни звена на дружествата от Групата на ДЗИ и консултанти от направление „Управление на стойността и риска на ниво Кей Би Си Груп.

Към момента са реализирани следните мерки за управление на Операционния риск:

- ▶ въведена е работната рамка на Кей Би Си Груп за Управление на Операционния Риск;
- ▶ въведена е процедура за идентифициране и отчитане на Операционни Грешки/Пропуски/Проблеми;
- ▶ следва се план за оценка и въвеждане на стандарти за Управление на Операционния Риск.

39. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(в) Финансови рискове (продължение)

(3) Пазарен риск (продължение)

(3г) Оперативни рискове (продължение)

През 2008 и 2009 година, са въведени правила и процедури по следните стандарти:

- Стандарт „Ново бизнес въведение“ - гарантиращ оценка на риска и съгласуване с определени контролни звена на въвеждането на нов продукт, промяна в действащите продукти, структурни промени, установяване на вътрешни правила и процедури, въвеждане на нови системи и т.н.
- Управление на Жалби от Клиенти
- Управление на достъпа до ИТ приложения
- Вътрешни правила за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансиране на тероризма
- Вътрешни процедури за защита на служителите, които дават информация за злоупотреби и корупция в Групата
- Управление на Финансовите потоци при Продуктите с инвестиционен характер

Като част от отговорностите на Управлението на Операционния Риск е и осигуряване на „Непрекъснатостта на Бизнеса“, с което се цели поддържането на критичните бизнес функции, процеси и услуги, тяхното организиране, управление или възстановяване/възобновяване в рамките на разумни срокове при непредвидено, изцяло или частично бизнес прекъсване. Приета е работна рамка на стандарт на Кей Би Си Груп за „Непрекъснатост на Бизнеса“, предстои приемане на планове за управление при кризисни ситуации, както и анализ на всички процеси на Дружествата на Групата и изготвяне на планове за тяхното подsigуряване и възстановяване в случай на непредвидени бизнес прекъсвания или кризисни ситуации.

Правилата и процедурите за Управление на Операционния риск се приемат на Комитета по Операционен Риск, след което се представят за одобрение и приемане от Управителния съвет.

40. Условни задължения и неотменими ангажименти

Към 31 декември 2009 г., Групата няма условни задължения и ангажименти. Към 31 декември 2008 г. към Групата са предявени претенции, за които Групата е начислила провизия, отразяваща най-добрата преценка на Ръководството (Бележка 36).

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

41. Оповестяване на свързани лица

Групата реализира сделки с други свързани лица и с ключовия ръководен персонал в обичайния ход на дейността. Продажбите на и покупките от други свързани лица се извършват по обичайни пазарни цени.

(а) Сделки с други свързани лица

Към 31 декември 2009 г. и 2008 г., Групата има следните други свързани лица:

- Кей Би Си Иншурънс НВ, Белгия - компанията-майка
- Кей Би Си Груп НВ, Белгия - крайна компания-майка
- Дъщерни дружества на Кей Би Си Груп НВ

По-долу е предоставена информация за съществените сделки, реализирани със свързани лица през годината.

	Обем на сделките през 2009 г.	Салда към 31 декември 2009 г.	Обем на сделките през 2008 г.	Салда към 31 декември 2008 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Сделки със СИБАНК АД - дъщерно дружество на Кей Би Си Груп НВ				
Парични средства, държани по депозитни сметки	8,912	190,988	111,483	182,076
Парични средства, държани по текущи сметки	(2,617)	5,402	695	8,019
Приходи от лихви	14,012	-	7,500	-

Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет

41. Оповестяване на свързани лица (продължение)

(а) Сделки със свързани лица (продължение)

	Обем на сделките през 2009 г.	Салда към 31 декември 2009 г.	Обем на сделките през 2008 г.	Салда към 31 декември 2008 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Сделки с КВС IF NV - дъщерно дружество на Кей Би Си Груп НВ				
Корпоративни облигации	11,519	36,519	25,000	25,000
Натрупани лихви по корпоративни облигации	515	515	-	-
Приходи от лихви	865	-	-	-
Приходи от такси	80	-	-	-
Разходи за такси	(21)	(21)	-	-

Възнагражденията на членовете на управляващите органи са както следва

	2009 г.	2008 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Надзорен съвет	24	54
Управителен съвет	38	40
Изпълнителни директори	977	1,129
Общо възнаграждения на основния ръководен персонал	<u>1,039</u>	<u>1,223</u>

42. Събития след датата на баланса

Ръководството на Групата не е идентифицирало съществени събития след датата на финансовия отчет.